

Registreringsdokument

Sparebank 1 SR-Bank

Stavanger, 27.01.2011

Viktig informasjon

Dette Registreringsdokumentet er utarbeidet i forbindelse med gjennomføring av fondsobligasjonsemisjon i SpareBank 1 SR-Bank.

Emisjonen vil bli rettet mot allmennheten (offentlig emisjon) og således flere enn 100 personer, og vil gjelde et totalbeløp større enn 2,5 millioner EURO. Dette Registreringsdokumentet er derfor utarbeidet i samsvar med verdipapirhandelloven §§ 7-13 flg., verdipapirforskriften §§ 7-13 flg. (forskrift av 29. juni 2007 nr 876) samt EU-forordning nr. 809/2004 (EØS-prospekt). Registreringsdokumentet er kontrollert og godkjent av Finanstilsynet i samsvar med verdipapirhandelloven § 7-7.

Registreringsdokumentet er regulert av norsk rett. Eventuelle tvister vil være underlagt norske domstoler med Stavanger tingrett som verneting.

Distribusjon av Registreringsdokumentet er underlagt restriksjoner i visse jurisdiksjoner. Med unntak av kontroll av Registreringsdokumentet fra Finanstilsynet, er det ikke gjort tiltak for å tillate distribusjon av Registreringsdokumentet i noen jurisdiksjon hvor særskilte tiltak kreves. Registreringsdokumentet kan ikke anses for et tilbud om tegning av fondsobligasjon i noen jurisdiksjon hvor distribusjon av Registreringsdokumentet eller fremsettelse av et slikt tilbud krever særskilte tiltak. Enhver som mottar Registreringsdokumentet skal orientere seg om, og opptre i henhold til, enhver slik restriksjon.

Ingen andre enn de parter som er angitt i Registreringsdokumentet er gitt tillatelse til å gi informasjon eller andre opplysninger om Registreringsdokumentet eller om forhold omtalt i Registreringsdokumentet. Dersom noen likevel gir slik informasjon, må disse anses som uberettiget til dette.

Distribusjon av Registreringsdokumentet skal ikke under noen omstendighet gi uttrykk for at det ikke kan ha skjedd forandringer i forhold vedrørende SpareBank 1 SR-Bank som beskrevet i Registreringsdokumentet etter Registreringsdokumentets dato. Enhver ny vesentlig omstendighet og enhver vesentlig unøyaktighet i Registreringsdokumentet som kan få betydning for vurderingen av SpareBank 1 SR-Bank og som fremkommer eller oppdages mellom tidspunktet for offentliggjøring av Registreringsdokumentet og det tidspunkt da de nye fondsobligasjonene tas opp til børnotering, vil bli tatt med i et tilleggsprospekt i henhold til verdipapirhandelloven § 7-15. Meddelelser fra SpareBank 1 SR-Bank eller Tilretteleggerene, Argo Securities AS, SEB og SpareBank 1 SR-Markets vedrørende Registreringsdokumentet eller prosessen for øvrig anses for å være gitt når de er offentliggjort gjennom Finanstilsynets informasjonssystem.

Regnskapstall som er gjengitt i Registreringsdokumentet er utarbeidet i henhold til IFRS ("International Financial Reporting Standards") hvis ikke annet er angitt. Eventuelle tvister som måtte oppstå vedrørende Registreringsdokumentet er underlagt norsk rett og norske domstolers eksklusive domsmyndighet. Dokumenter det henvises til i Registreringsdokumentet er tilgjengelige på hovedkontoret til SpareBank 1 SR-Bank. Der hvor kilde ikke er angitt er Bankens ledelse eller Styre kilde til informasjonen.

Innholdsfortegnelse

1	RISIKOFAKTORER	5
1.1	Generell risiko	5
1.2	Risiko og kapitalstyring i SpareBank 1 SR-Bank	6
1.3	Andre forhold	8
2	ERKLÆRINGER	9
2.1	Ansvarserklæring	9
2.2	Tredjepartsinformasjon	9
3	PRESENTASJON AV SPAREBANK 1 SR-BANK	10
3.1	Informasjon om SpareBank 1 SR-Bank	10
3.2	Historikk	10
3.3	Visjon, forretningsidé og strategi	11
3.4	Organisasjonsstruktur	11
3.5	Beskrivelse av SpareBank 1 SR-Banks virksomhet	15
3.6	SpareBank 1 SR-Banks kundegrunnlag og markedsposisjon	17
3.7	Kredittprosessen	20
3.8	Bankens finansiering	27
3.9	Investeringer	28
3.10	Viktige kontrakter	34
3.11	Forskning og utvikling, patenter og lisenser	34
3.12	Miljø	34
4	FINANSIELL INFORMASJON	35
4.1	Regnskapsprinsipper for Bankens konsoliderte IFRS-regnskap	35
4.2	Historiske finansielle tall	43
4.3	Konsolidert kontantstrømoppstilling	49
4.4	Endringer i egenkapitalen	51
4.5	Nøkkeltall	52
4.6	Hendelser etter sist avlagte delårstall	54
4.7	Endringer i finansiell eller konkurransemessig stilling	54
4.8	Trendinformasjon	54
4.9	Revisor	54
5	GENERELT OM KONKURRANSEN OG STRUKTUREN I FINANSNÆRINGEN	55
5.1	Innledning	55
5.2	Utviklingen i den norske finansnæringen	55
5.3	Markedsandeler i den norske finansnæringen	56
6	RAMMEBETINGELSER FOR SPAREBANKER	58
6.1	Lovregulering av sparebanker	58
7	ORGANISASJON, STYRE OG LEDELSE	63
7.1	Innledning	63
7.2	Representantskapet	63
7.3	Kontrollkomite	64
7.4	Styre	65
7.5	Ledelse	66
7.6	Styrets og ledelsens bakgrunn	67
7.7	Interessekonflikter	72
7.8	Styrets uavhengighet	72
7.9	Godtgjørelse til Styre og Ledelse	72
7.10	Ansatte	73
7.11	Transaksjoner med nærstående	73

8	JURIDISKE FORHOLD	74
8.1	Selskapsrettslige forhold	74
8.2	SpareBank 1 Gruppen AS	74
8.3	Tvister mv.	74
8.4	Immaterielle rettigheter	74
9	DOKUMENTER TIL GJENNOMSYN	75
10	DEFINISJONER, LOVER OG FORSKRIFTER	76
10.1	Definisjoner	76
10.2	Relevante lover og forskrifter	76
	VEDLEGG 1: VEDTEKTER GODKJENT 29. OKTOBER 2010	77

1 RISIKOFAKTORER

Investeringer i fondsobligasjoner er beheftet med risiko. Nedenfor er det beskrevet en del risikoforhold som anses som relevante og vesentlige for å vurdere risikoen knyttet til en investering i fondsobligasjoner i SpareBank 1 SR-Bank. Beskrivelsen av de ulike risikoforhold er gjort etter beste skjønn, men er ikke nødvendigvis uttømmende og inkluderer heller ikke nødvendigvis alle mulige risikofaktorer. Investorer som vurderer å investere i fondsobligasjoner i SpareBank 1 SR-Bank oppfordres til grundig å evaluere de risiki som en slik investering innebærer.

1.1 Generell risiko

Med generell risiko menes den risiko som ligger utenfor det SpareBank 1 SR-Bank selv har herredømme over.

1.1.1 Utvikling i obligasjonsmarkedet

Kursen på fondsobligasjoner i SpareBank 1 SR-Bank vil påvirkes av den generelle utvikling i obligasjonsmarkedene. Dette innebærer at kursen på SpareBank 1 SR-Banks fondsobligasjoner vil kunne gå opp eller ned uavhengig av Bankens underliggende utvikling.

Prissettingen av fondsobligasjonen vil også kunne påvirkes av likviditetsmessige forhold. Handelen i fondsobligasjonen er preget av relativt liten omsetning. Dette kan medføre at eventuelle store handler innenfor en kort tidshorisont kan føre til sterke positive eller negative kursutslag.

1.1.2 Rammebetingelser og myndigheters handlinger

Statlige myndigheter kan til enhver tid innenfor rammene til EØS-avtalen innføre regelverk eller gjennomføre finans- eller pengepolitiske tiltak, herunder endringer i skatte-, avgifts- og valutalovgivningen, som vil kunne påvirke Bankens og resten av finansindustriens inntekter og kostnader. Et eksempel på dette er beskatningen av utbytte. Myndighetene kan også innføre andre tiltak som kan påvirke Bankens virksomhet negativt; eksempelvis gjennom skjerpede soliditetskrav. Gjennom sin kontroll med tilsyns- og styringsinstitusjonene i penge- og kredittmarkedet vil myndighetene også kunne foreta disponeringer som påvirker Bankens virksomhet direkte.

EUs direktiv for kapitaldekning ble innført i Norge fra 1. januar 2007 gjennom endringer i Sparebankloven og Finansieringsvirksomhetsloven og nye og endrede forskrifter vedrørende kapitaldekning. Regelverket bygger på en standard (Basel II) for kapitaldekningsberegninger fra Bank for International Settlements (BIS). I henhold til forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker mv. § 2-1, 1. ledd, skal institusjonene til enhver tid ha en ansvarlig kapital som minst utgjør 8% av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. SpareBank 1 SR-Bank har godkjenning fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (IRB) for kredittrisiko. Banken er godkjent for bruk av IRB-Grunnleggende for bedriftsmarkedet og IRB-metode for massemarked. Dette betyr at det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning for kredittrisiko vil være basert på konsernets interne risikovurderinger. Dette betyr også at det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning blir mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i de underliggende porteføljer. For kredittrisiko mot stater og institusjoner benyttes standardmetoden, mens for egenkapitalposisjoner benyttes IRB (enkel risikovekt metode). For beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital for markedsrisiko bruker SpareBank 1 SR-Bank standardmetoden. For beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko bruker SpareBank 1 SR-Bank sjablongmetoden. Det innebærer sjablongsatser som prosent av driftsinntektene i forretningsenheten. I en overgangsperiode har Finanstilsynet lagt opp til at minimumskravet til ansvarlig kapital ut 2011 ikke kan være lavere enn 80% av minimumskravet i henhold til gjeldende regelverk (Basel 1). Ytterligere informasjon vedrørende Baselkomitéens standard finnes på www.bis.org.

Som en følge av finanskrisen har Baselkomitéen annonsert skjerpede kapitaldekningskrav og forsterkninger av Basel II-regelverket. I denne sammenheng er det særlig fokus på kapitalbuffer som kan benyttes i nedgangskonjunkturer, styrking av kvaliteten på ansvarlig kapital, bedre risikodekning

og revurdering av minimumskravene til ansvarlig kapital, samt innføring av minimumskrav til bankenes likviditet.

1.2 Risiko og kapitalstyring i SpareBank 1 SR-Bank

Kjernevirksomheten til banknæringen er å oppnå verdiskaping gjennom å ta bevisst risiko. SpareBank 1 SR-Bank bruker derfor betydelige ressurser i å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende internasjonal praksis.

Formålet med risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 SR-Bank er å støtte opp under Bankens strategiske måloppnåelse, finansielle stabilitet og gi en forsvarlig formuesforvaltning.

Bankens risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for risikojustert kapital for å kunne dekke uventede tap. Forventet tap er det man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital Banken mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen Banken har påtatt seg.

Avkastningen på risikojustert kapital er et av de viktigste strategiske resultatmålene i den interne styringen av SpareBank 1 SR-Bank. Dette innebærer at forretningsområdene tildeles kapital i henhold til den beregnede risikoen ved virksomheten og at det foretas en løpende oppfølging av kapitalavkastningen.

SpareBank 1 SR-Bank eksponeres for ulike typer risiko, og de viktigste risikogruppene er beskrevet nedenfor.

Kjernevirksomheten til banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet bruker derfor betydelige ressurser på å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende internasjonal praksis.

SpareBank 1 SR-Bank eksponeres for ulike typer risiko, og de viktigste risikogruppene er:

- **Kredittrisiko:** risikoen for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser
- **Markedsrisiko:** risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder
- **Operasjonell risiko:** risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser
- **Likviditetsrisiko:** risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader
- **Eierisiko:** risikoen for at SpareBank 1 SR-Bank blir påført negative resultat fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. Eierselskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 SR-Bank har en vesentlig eierandel og innflytelse
- **Forretningsrisiko:** risikoen for uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer
- **Omdømme risiko:** risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjemarked og myndigheter
- **Strategisk risiko:** risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsinger
- **Compliance risiko:** risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 SR-Bank støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikrer samtidig finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette oppnås gjennom en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av:

- Høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er rammeverket basert på ulike elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer konsernet på. Hovedelementene er beskrevet nedenfor.

Konsernets strategiske målbilde: SpareBank 1 SR-Bank skal bli en større og mer komplett virksomhet som følge av organisk vekst, innovasjon og utnyttelse av strategiske muligheter.

Risikoidentifikasjon og analyse: Prosessen for risikoidentifikasjon tar utgangspunkt i konsernets strategiske målbilde. Prosessen er framoverskuende og dekker alle vesentlige risikoområder. For de områder hvor effekten av de etablerte kontroll- og styringstiltakene ikke vurderes som tilfredsstillende implementeres det forbedringstiltak. Sannsynlighetsreducerende tiltak skal prioriteres foran konsekvensreducerende tiltak.

Kapitalallokering: Avkastningen på risikjustert kapital er et av de viktigste strategiske resultatmålene i den interne styringen av SpareBank 1 SR-Bank. Dette innebærer at forretningsområdene tildeles kapital i henhold til den beregnede risikoen ved virksomheten og at det foretas en løpende oppfølging av kapitalavkastningen.

Finansiell framskrivning: Med utgangspunkt i det strategiske målbildet og forretningsplanen utarbeides det en framskrivning av forventet finansiell utvikling for de neste 5 årene. I tillegg gjennomføres det en framskrivning av en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag i økonomien. For å vurdere konsekvensene av et alvorlig økonomisk tilbakeslag for SpareBank 1 SR-Bank fokuserer konsernet i betydelig grad på de områder av økonomien som påvirker den finansielle utviklingen. Dette er først og fremst utvikling i kredittetterspørsel, aksjemarkedet, rentemarkedet og utvikling i kreditttrisikoen. I tillegg til å ha konsekvenser for avkastningen på de underliggende eiendeler, vil et alvorlig økonomisk tilbakeslag også ha konsekvenser for kundenes spreadferd. Formålet med framskrivningene er å beregne hvordan den finansielle utviklingen i aktiviteter og makroøkonomi påvirker konsernets finansielle utvikling, herunder egen-kapitalavkastning, fundingsituasjon og kapitaldekning.

Evaluering og tiltak: Analysene skal gi administrasjonen og styret tilstrekkelig risikoforståelse slik at de kan vurdere om konsernet har en akseptabel risikoprofil, og om konsernet er tilstrekkelig kapitalisert i henhold til risikoprofil og strategiske mål. SpareBank 1 SR-Bank utarbeider kapitalplaner for å få en langsiktig og effektiv kapitalstyring samt sikre at konsernet har en forsvarlig kapitaldekning ut fra risikoeksponeringen. Kapitalplanen tar hensyn til både forventet utvikling og en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. SpareBank 1 SR-Bank har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner for å i størst mulig grad kunne håndtere slike kritiske situasjoner.

Rapportering og oppfølging: Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling for risikostyring og compliance.

Organisering og organisasjonskultur: SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av å ha en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring. Organisasjonskulturen omfatter ledelsesfilosofi og menneskene i organisasjonen med deres individuelle egenskaper som integritet, verdigrunnlag og etiske holdninger. En mangelfull organisasjonskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. SpareBank 1 SR-Bank har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen. SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av uavhengighet i risikostyring, og ansvaret for risikostyring er derfor fordelt mellom ulike roller i organisasjonen.

1.3 Andre forhold

1.3.1 Utbyttepolitikk

Tidspunktet for og størrelsen på fremtidige utbetalinger av utbytte vil avhenge av SpareBank 1 SR-Banks fremtidige inntjening, Bankens kapitalbehov samt kapital- og kjernekapitaldekning, slik disse er definert etter lov og forskrifter i Norge.

1.3.2 Annet

Det er i Registreringsdokumentet forsøkt å beskrive den risikoen som er mest aktuell for SpareBank 1 SR-Banks virksomhet. Det vil imidlertid også kunne finnes andre typer risiki som i større eller mindre grad kan påvirke SpareBank 1 SR-Banks økonomiske resultater og/eller prising av SpareBank 1 SR-Banks fondsobligasjoner.

2 ERKLÆRINGER

2.1 Ansvarserklæring

SpareBank 1 SR-Bank bekrefter at informasjonen i Registreringsdokumentet, så langt Sparebank 1 SR-Bank kjenner til, er i samsvar med de faktiske forhold og at det ikke forekommer utelatelse som kan endre Registreringsdokumentets betydningsinnhold og at de ansvarlige har gjort alle nødvendige tiltak for å sikre dette.

Stavanger, 27.01.2011
SpareBank 1 SR-Bank

2.2 Tredjepartsinformasjon

Det er enkelte steder i Registreringsdokumentet gjengitt informasjon som stammer fra tredjepart. I slike tilfeller er kilden alltid oppgitt. Slik informasjon er korrekt gjengitt, og så langt Styret kjenner til og kan kontrollere ut fra offentliggjorte opplysninger fra tredjepart, bekreftes at det ikke er utelatt fakta som kan medføre at de gjengitte opplysningene er unøyaktige eller villedende.

3 PRESENTASJON AV SPAREBANK 1 SR-BANK

3.1 Informasjon om SpareBank 1 SR-Bank

SpareBank 1 SR-Bank er en sparebank med hovedkontor i Stavanger og 49 kontorer i Rogaland, Hordaland og Agder-fylkene. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett. Bankens vedtekter er inntatt i vedlegg 1 og kan også lastes ned fra internett på www.sr-bank.no.

Banken ble etablert 1. oktober 1976 og ble registrert i Foretaksregisteret 16. mai 1989 med organisasjonsnummer 937 895 321. Banken er etablert i henhold til og underlagt bestemmelsene i Sparebankloven og Finansieringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter. Med virkning fra 1. mars 2007 ble Bankens juridiske navn endret fra SpareBanken Rogland til SpareBank 1 SR-Bank. Bankens hovedkontor er lokalisert i Bjergsted Terrasse 1, Stavanger, tlf. 02002.

3.2 Historikk

HISTORIKK

29. november 2010 var det 171 år siden Egersund SpareBank, som var forløperen til SpareBank 1 SR-Bank, ble stiftet i Egersund i 1839. En annen viktig milepæl i konsernets historie fant sted 1. oktober 1976. Da slo 22 sparebanker i Rogaland seg sammen og dannet landets første regionsparebank, Sparebanken Rogaland. Sammenslutningen var den mest omfattende som til da hadde funnet sted i norsk sparebankvesen. Banken var allerede fra starten landets nest største sparebank, med en forvaltningskapital på 1,5 mrd kroner. Regionbanken vokste fram gjennom aktivt samspill med samfunns- og næringsutviklingen i Rogaland, som har vært en bærende retningslinje helt siden oppstarten i 1839. Grunnleggerne av sparebankene i bygdene ønsket å bidra til en positiv samfunnsutvikling ved at verdier ble skapt lokalt, og pløyd tilbake til lokalsamfunnet. I 1996 var banken med på å etablere SpareBank 1-alliansen, som er et bank- og produktsamarbeid. Gjennom deltakelsen i SpareBank 1-alliansen er konsernet knyttet sammen i et samarbeid mellom selvstendige, lokalt forankrede banker. På denne måten kan hensynet til effektiv drift og stordriftsfordeler, forenes med fordelene det er å være nær kunder og marked. I mars 2007 endret banken juridisk navn fra Sparebanken Rogaland til SpareBank 1 SR-Bank, og 25. november 2010 vedtok representantskapet å søke Finansdepartementet om omdanning av banken til et allmennaksjeselskap.

KONSERNET

SpareBank 1 SR-Bank Konsernet sysselsatte ved årskiftet 2009/2010 fast ansatte tilsvarende 1 062 årsverk. Konsernet består av morbanken SpareBank 1 SR-Bank, samt datterselskapene SpareBank 1 SR-Finans AS, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS, SR-Investering AS, SR-Forvaltning ASA, og SpareBank 1 SR-Fondsforvaltning AS.

BANKEN

Konsernets markedsområde er Rogaland, Agder og Hordaland. Banken har 49 kontorer og en forvaltningskapital ved utgangen av september 2010 på 130 mrd kroner. Hovedkontoret er i Stavanger. Den kunderettede virksomheten er organisert i tre divisjoner innenfor henholdsvis person-, bedrift- og kapitalmarkedet. Banken leverer produkter og tjenester innen finansiering, plassering, betalingsformidling, pensjon samt skade- og livsforsikring. Bankens egenkapitalbevis er notert ved Oslo Børs. Egenkapitalbevisene er fritt omsettelige der ett bevis gir en stemme i representantskapet. Gjensidige Forsikring er den største egenkapitalbeviser, men har ingen kontrollerende innflytelse.

Personmarked

SpareBank 1 SR-Bank er den ledende personkundebanken i Rogaland med 178 000 kunder¹ og en markedsandel på om lag 40 prosent. I tillegg til personkunder betjener personmarkedsdivisjonen 9 100 småbedrifts- og landbrukskunder, samt 2 800 lag og foreninger.

¹ Privatpersoner over 18 år med Sparebank 1 SR-Bank som hovedbank

Bedriftsmarked

SpareBank 1 SR-Bank har 7 300 kunder innenfor næringsliv og offentlig forvaltning. Rundt 40 prosent av alle næringsdrivende i bankens tradisjonelle marked oppgir SpareBank 1 SR-Bank som hovedbankforbindelse. I tillegg kommer småbedrifter og landbrukskunder som betjenes av personmarkedet.

Kapitalmarked

Kapitalmarkedsdivisjonen består av konsernets verdipapirvirksomhet, SR-Markets og datterselskaper som forvalter kunders og konsernets eiendeler i form av verdipapirer, verdipapirfond og eiendom. SR-Markets betjener i hovedsak konsernets kunder samt utvalgte kunder i eget markedsområde og landet forøvrig.

3.3 Visjon, forretningsidé og strategi

3.3.1 Visjon

Bankens visjon er "SpareBank 1 SR-Bank – den anbefalte banken".

3.3.2 Forretningsidé

Formålet til SpareBank 1 SR-Bank er "å skape verdier for den regionen Banken er en del av". Som lokalt forankret finanskonsern kjennetegnes virksomheten av å være nær og dyktig i alle relasjoner med kundene.

3.3.3 Strategi og målsetting

SpareBank 1 SR-Bank skal, i Bankens markedsområde, ha finansbransjens mest attraktive merkevare og være kjennetegnet av å:

- være regionens ledende finanskonsern.
- ha fornøyde kunder som anbefaler Banken til andre.
- være best på verdiskaping sammen med kundene.
- være en av de beste innenfor spare- og pensjonsmarkedet.
- være best på evne til tiltrekke, utfordre og utvikle de dyktigste medarbeiderne.
- være en av de mest lønnsomme finansinstitusjonene i Norden

3.4 Organisasjonsstruktur

Banken består av SpareBank 1 SR-Bank og datterselskapene SpareBank 1 SR-Finans AS, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS, SR-Investering AS, SR-Forvaltning ASA og SR-Fondsforvaltning AS. Bankens juridiske struktur fremgår av figuren nedenfor.

SPAREBANK 1 SR-BANK - KONSERNSTRUKTUR

Kort beskrivelse av SpareBank 1 SR-Banks datterselskaper

SpareBank 1 SR-Banks datterselskaper er etablert i Norge og opererer etter norsk selskapslovgivning. Bankens eierandeler fremgår av figuren ovenfor. Nedenfor følger en kort beskrivelse av Bankens viktigste datterselskaper.

EIENDOMSMEGLER 1 SR-EIENDOM AS

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er markedsleder i konsernets markedsområde. Selskapet er det største i den landsomfattende EiendomsMegler 1-kjeden. Kjeden er den største eiendomsmeglerkjeden i Norge. I 2009 omsatte selskapet 5 900 eiendommer fordelt på 30 meglerkontor i Rogaland, Agder og Hordaland. Virksomheten omfatter næringsmegling, fritid, nybygg og brukte boliger. Med virkning fra 1. juli 2010 inngikk Vågen Eiendomsforvaltning AS og Vågen Eiendomsmegling AS i Eiendomsmegler 1 SR-Eiendom AS.

SPAREBANK 1 SR-FINANS AS

SpareBank 1 SR-Finans AS er det ledende leasingselskapet i Rogaland med over 5 mrd kroner i forvaltningskapital. Hovedproduktene er leasingfinansiering til næringslivet og billån til privatkunder. Leasingporteføljen består av et bredt spekter av produkter, og selskapets kundemasse spenner fra enkeltmannsforetak og små aksjeselskaper til store bedrifter.

SR-FORVALTNING ASA

SR-Forvaltning ASA sin målsetning er å være et lokalt alternativ, med høy kompetanse innen finansforvaltning. Selskapet forvalter porteføljen for SpareBank 1 SR-Banks pensjonskasse og porteføljer for over 3 000 eksterne kunder. Den eksterne kundebasen består av pensjonskasser, offentlige og private virksomheter og formuende privatpersoner. Total forvaltningskapital er ca 5,9 mrd kroner.

SPAREBANK 1 SR-FONDSFORVALTNING AS

Sparebank 1 SR-Fondsforvaltning AS forvalter verdipapirfond som kan tegnes av privatpersoner, bedrifter og stiftelser. Selskapet forvalter 3 kombinasjonsfond, samt et aksjefond og et obligasjonsfond som benyttes av kombinasjonsfondene. Det er inngått avtale om salg av selskapet til Odin Forvaltning AS med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2011.

SR-INVESTERING AS

SR-Investering AS har som formål å bidra til langsiktig verdiskaping gjennom investeringer i næringslivet i konsernets markedsområde. Selskapet investerer hovedsakelig i private equity-fond og bedrifter i SMB segmentet som trenger kapital til utvikling og vekst. Selskapet hadde ved utgangen av 3. kvartal 2010 investeringer og kommitteringer for til sammen over 230 mill kroner i diverse private equity-fond og bedrifter.

SPAREBANK 1-ALLIANSEN

Hensikten med SpareBank 1-alliansen er at SpareBank 1-bankene kan utvikle, skaffe til veie og levere konkurranse-dyktige finansielle tjenester og produkter, samt ta ut stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og høyere kvalitet. På den måten kan kundene få den beste rådgivningen og de beste tjenestene, til konkurransedyktige vilkår. Bankene i alliansen samarbeider delvis gjennom felles prosjekter og delvis gjennom det felleseide holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. Foruten SpareBank 1 SR-Bank, eies SpareBank 1 Gruppen AS av SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SMN, Sparebanken Hedmark, Samarbeidende Sparebanker AS (14 sparebanker i Sør-Norge), samt Landsorganisasjonen/fagforbund tilknyttet LO. SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Livsforsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Medlemskort AS og SpareBank 1 Gruppen Finans Holding AS. Selskapet eier også 76,75 prosent av Argo Securities AS. Bankene i SpareBank 1-alliansen eier også SpareBank 1 Boligkreditt AS, EiendomsMegler 1 (kjede), Alliansesamarbeidet SpareBank 1 Utvikling DA, Bank 1 Oslo AS (utfisjonert fra SpareBank 1 Gruppen AS med virkning fra 1. januar 2010), SpareBank 1 Næringskreditt AS, Unison Forsikring AS og BN Bank ASA.

3.4.1 Andre vesentlige eierposter

SpareBank 1 SR-Bank har en vesentlig eierandel og innflytelse i følgende selskaper:

SpareBank 1 Gruppen AS

SpareBank 1 SR-Bank er medeier i SpareBank 1 Gruppen AS gjennom en eierandel på 19,5%. Se mer informasjon om SpareBank 1 Gruppen i avsnitt 4.4.3.

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt ble etablert i 2005 og SpareBank 1 Næringskreditt ble etablert i 2009 av SpareBank 1-bankene. Selskapene er lokalisert i Stavanger. SpareBank 1 SR-Banks eierandel er per Registreringsdokumentets dato hhv. 33,7% og 20%. Banken har inngått avtale om kjøp av ytterligere 3,5% av SpareBank 1 Næringskreditt. Selskapene ble stiftet med formål å være et kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett i selskapenes portefølje.

BN Bank ASA

SpareBank 1-bankene gikk sammen og kjøpte Glitnir Bank ASA i oktober 2008. I januar 2009 ble navnet endret til BN Bank ASA. Per Registreringsdokumentets dato eier SpareBank 1 SR-Bank 20% av BN Bank. I september 2009 inngikk SpareBank 1 SR-Bank avtale om kjøp av en ytterligere 3,5% eierandel i BN Bank fra SpareBank SMN.

3.4.2 SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen AS

SpareBank 1 SR-Bank inngår i SpareBank 1-alliansen som en av stifterne og eierne av SpareBank 1 Gruppen AS.

SpareBank 1-alliansen er et bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankene samarbeider gjennom det felleseide holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1-alliansens overordnede mål er å sikre den enkelte banks selvstendighet og regionale forankring gjennom sterk konkurransevne, lønnsomhet og soliditet. SpareBank 1-alliansen er en av de største tilbyderne av finansielle tjenester i Norge.

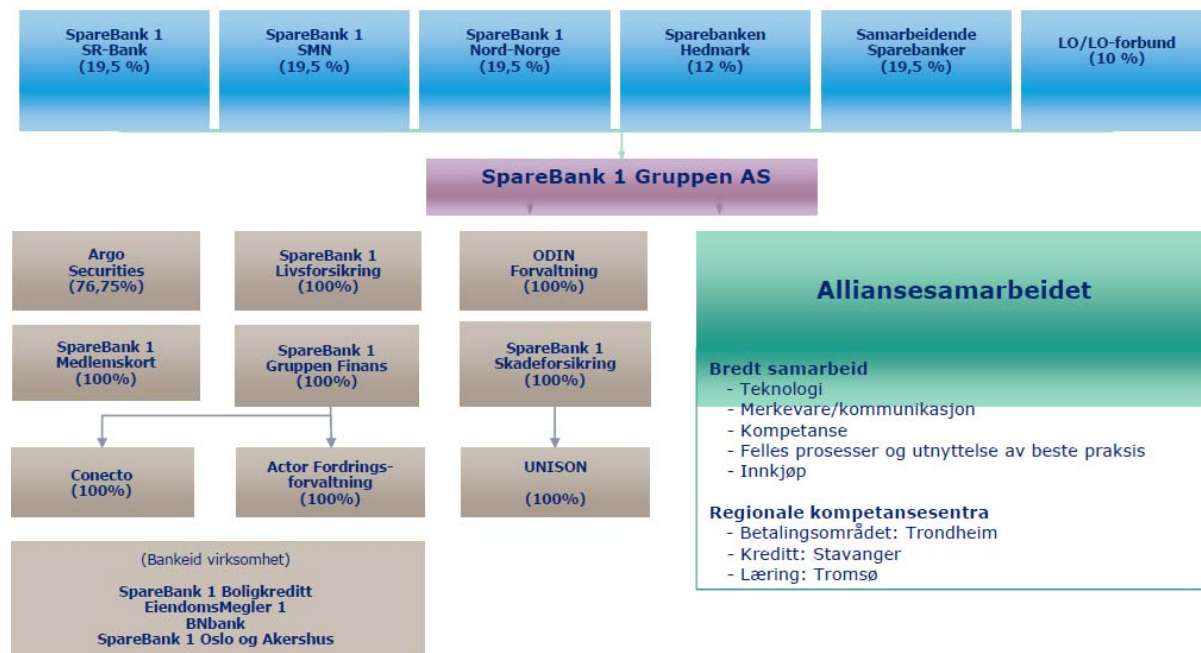
Alliansens visjon er at SpareBank 1-bankene skal være den anbefalte banken for privatpersoner og små og mellomstore bedrifter i Norge med full produktbredde, og at kundene skal oppleve at SpareBank 1-bankene er de beste på nærhet, lokal forankring og kompetanse. De viktigste kjerneverdiene er ”nær og dyktig”.

SpareBank 1 Gruppen ble etablert i 1996 av Sparebanken Nord-Norge, Sparebanken Midt-Norge, Sparebanken Vest og Sparebanken Rogaland (SpareBank 1 SR-Bank). Samme år kom Samarbeidende Sparebanker AS inn som deltaker i SpareBank 1-samarbeidet. Samarbeidende Sparebanker eies av 20 sparebanker lokalisert på øst- og nordvestlandet. Senere kom også svenske FöreningsSparbanken og LO inn som eiere i SpareBank 1 Gruppen. FöreningsSparbanken solgte seg ut høsten 2006. Sparebanken Vest gikk 1. januar 2004 ut av banksamarbeidet. 22. april 2005 ble Sparebanken Vests eierandel på 8,67% i SpareBank 1 Gruppen overtatt av SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 Midt-Norge, SpareBank 1 SR-Bank og Samarbeidende Sparebanker AS. Posten ble likt fordelt mellom de fire kjøperne. Kjøpet skjedde med virkning fra 1. januar 2005. SpareBank 1 Alliansen styrket sin posisjon i det norske finansmarkedet i 2006 ved at Sparebanken Volda Ørsta, Kvinnherad Sparebank, Sparebanken Hedmark og Sparebanken Hardanger gikk inn i samarbeidet. Sparebanken Hedmark gikk inn som en fullverdig regionbank med en 12% eierandel i SpareBank 1 Gruppen AS, mens de andre gikk inn som medeiere i Samarbeidende Sparebanker AS. Sparebanken Hedmarks aksjer ble kjøpt fra den svenske Swedbank AB publ. (endret navn fra FöreningsSparbanken). Den resterende andel av aksjeposten til Swedbank AB publ. ble delt likt mellom SpareBank 1 Midt Norge, SpareBank 1 Nord Norge, SpareBank 1 SR-Bank og Samarbeidende Sparebanker AS.

I oktober 2008 kjøpte SpareBank 1-bankene Glitnir Bank, som i januar 2009 skiftet navn til BN Bank.

Figuren nedenfor gir en oversikt over SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1-alliansen per Registreringsdokumentets dato.

SPAREBANK 1-ALLIANSEN OG SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

Samlet forvaltningskapital for SpareBank 1-alliansen er på cirka NOK 667 milliarder. SpareBank 1-alliansen omfatter 352 kontorer over hele landet, og alliansen har 378 distribusjonskontorer. Totalt sysselsetter SpareBank 1-alliansen cirka 6.300 årsverk. Cirka 550.000 internettkunder har avtale med SpareBank 1-bankene.

SpareBank 1-bankene bruker kjernesystemer fra EDB Fellesdata, og SpareBank 1-alliansen har en langsiktig samarbeidsavtale med EDB Business Partner om utvikling av nye løsninger for elektroniske banktjenester. Dette medfører at SpareBank 1-bankene får tilgang til et utviklingsmiljø som sikrer implementering av felles systemer.

SpareBank 1-alliansen arbeider målrettet med å profilere merkenavnet SpareBank 1.

SpareBank 1 Gruppen AS er viktig i arbeidet med å realisere SpareBank 1-alliansens strategi. Hensikt, visjon og verdier som er definert for alliansen vil også være styrende for SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Gruppen AS' virksomhet skal være verdiskapende for kunder og eiere.

SpareBank 1 Gruppen AS' hovedfunksjoner innen SpareBank 1-alliansen er todelt:

- 1) Drive og utvikle finanskonsernet med distribusjon av konkurransedyktige produkter og tjenester gjennom alliansebankene samt egen bank i Oslo og Akershus
- 2) Drive og utvikle banksamarbeidet med felles forvaltning, utvikling og gjennomføring av aktiviteter som gir stordrifts- og kompetansefordeler – inkludert utvikling av merkevaren.

SpareBank 1 Gruppen AS eier selskaper som tilbyr skadeforsikring, livsforsikring, fondsforvaltning og andre finansielle tjenester og produkter til SpareBank 1-bankene og deres kunder, samt til LO-medlemmer. Distribusjonen av produktselskapenes produkter skjer i all hovedsak gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen og gjennom avtaler med LO og deres fagforbund. I tillegg har SpareBank 1 Gruppen AS også en felleseid forretningsbank, Bank 1 Oslo AS.

SpareBank 1 SR-Bank henter inntjening fra produktselskapene på to ulike vis. For det første er Banken distribusjonskanal for produktene, og til salget er det knyttet kommersielle salgspolisjoner. Dernest vil verdioppygging i og utbyttebetaling fra disse selskapene gi avkastning for SpareBank 1 SR-Bank som følge av Bankens eierskap i SpareBank 1 Gruppen AS.

De viktigste produktselskapene er:

SpareBank 1 Livsforsikring AS

Selskapet har en sterk posisjon i personkundemarkedet for livsforsikringsprodukter. Selskapet er en videreføring av tidligere David Livsforsikring AS samt livsiden i VÅR Bank og Forsikring AS. SpareBank 1 Fondsforsikring AS, som blant annet tilbyr Unit-Link-produkter, ble fusjonert inn i SpareBank 1 Livsforsikring AS i desember 2006.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Selskapet ble etablert i 1998 og representerte den gang en nysatsing i skadeforsikringsmarkedet. Det var i første omgang kun personkundemarkedet som ble betjent. Etter overtagelsen av VÅR Bank og Forsikring har selskapet også ervervet en posisjon i bedriftsmarkedet. SpareBank 1 Skadeforsikring AS er det fjerde største skadeforsikringsselskapet i Norge.

Odin Forvaltning AS

Dette er en av landets største fondsforvaltningsselskap som tilbyr totalt 11 egenforvaltede fond. Selskapet samarbeider også med britiske Templeton, og med Robur, fondsforvaltningsselskapet til svenske Swedbank AB publ. Forvaltningen av seks rentefond er utkontraktert til Storebrand Kapitalforvaltning AS. I september 2010 inngikk Odin Forvaltning AS en avtale om å kjøpe Sparebank 1 SR-Fondsforvaltning AS.

Argo Securities AS

SpareBank 1 Gruppen eier 77% av aksjene i aksjemeglerforetaket Argo Securities AS. Selskapet ble etablert i 2008.

EiendomsMegler 1

Dette er ikke et datterselskap i SpareBank 1 Gruppen, men en forening mellom eiendomsmegler-selskaper eid av bankene i SpareBank 1-alliansen. Konsolidert er EiendomsMegler 1 et av Norges største eiendomsmeglerforetak.

3.5 Beskrivelse av SpareBank 1 SR-Banks virksomhet

SpareBank 1 SR-Bank tilbyr et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester. Nærmere 50% av Bankens inntekter er nå knyttet til virksomhet utover tradisjonelle innskudd og utlån. Utover tradisjonelle banktjenester for personmarked og bedriftsmarked tilbyr Banken tjenester knyttet til valuta/renter, cash management og forsikring. Gjennom sine hel- og deleiede datterselskaper tilbyr Banken også eiendomsmegling, leasing, forvaltnings- og investeringstjenester, boligfinansiering og en rekke andre tjenester. Se mer informasjon om datterselskaper på side 50.

SpareBank 1 SR-Bank framstår som en profesjonell rådgiver og totalleverandør av finansielle tjenester med en produktbredde som skal dekke kundenes behov gjennom ulike livsfaser. Utvikling av nye tjenestetilbud og produkter har høyt fokus i organisasjonen. De produktene og tjenestene som utvikles eller forbedres skal primært rettes mot eksisterende kunder og mot nye kunder i Bankens satsningsområder. SpareBank 1 SR-Bank har som målsetning at Bankens produkter og tjenester skal være i fremste rekke med hensyn til kvalitet og servicegrad.

De enkelte produktene/tjenestene som Banken tilbyr er beskrevet i mer detalj i de følgende avsnitt.

3.5.1 Finansiering

SpareBank 1 SR-Bank tilbyr finansieringsprodukter til personkunder, bedriftskunder og offentlig sektor. Produktene omfatter både finansiering med og uten sikkerhet. Det tilbys avdragslån med flytende rente og fast rente og kontokreditter. I tillegg kommer også kredittkort som distribueres i samsvar med distribusjonsavtale med EnterCard AS. SpareBank 1 SR-Bank produserer produktene selv, bortsett fra kredittkort som produseres av EnterCard AS. Sammen med banker i SpareBank 1-alliansen har Banken etablert kredittforetakene SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt som skal finansiere boliglån/næringslån med sikkerhet innenfor hhv 75% og 60% av eiendommens salgsverdi.

SpareBank 1 SR-Banks datterselskap SpareBank 1 SR-Finans AS er et finansieringsselskap med spesiell fokus på leasing overfor bedriftsmarked og offentlig sektor. Foruten distribusjon gjennom Banken har selskapet også direkte salg i markedet og gjennom distribusjonssamarbeid med andre banker. Selskapet har i tillegg de senere år også satset på salg av bilpantelån gjennom Banken.

SpareBank 1 SR-Bank etablerte våren 2007 en kapitalmarkedsdivisjon. Formålet med etableringen var å forsterke, videreutvikle og etablere produkter og tjenester som genererer inntekter fra annen virksomhet enn tradisjonell bankvirksomhet som innskudd og utlån. Denne virksomheten øker Bankens inntektsmuligheter utover vanlig bankvirksomhet og gir Banken en større andel av verdiskapingen. Kapitalmarkedsdivisjonen er organisert i følgende kompetanseområder: verdipapirforetaket SR-Markets med konsesjon i henhold til Verdipapirhandelloven, forretning-sutvikling/anskaffelse og forvaltning.

SR-Forvaltning ASA har konsesjon for aktiv forvaltning og forvalter sparemidler med utgangspunkt i den enkelte kundes ønske om avkastning i forhold til risiko og distribuerer sine tjenester i hovedsak gjennom Banken. Selskapet forvalter porteføljer for SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 SR-Banks Pensjonskasse, samt porteføljer for ca 3.000 eksterne kunder. Den eksterne kundebasen består av pensjonskasser, offentlige og private virksomheter og formuende privatpersoner. SR-Forvaltnings virksomhet er basert på konservativ grunntenkning og langsiktighet. Forvaltningskonseptet er basert på å anvende ulike plasseringsalternativer i kombinasjoner som bidrar til meravkastning og redusert risiko.

SR-Fondsforvaltning AS har konsesjon for forvaltning av verdipapirfond. Selskapet tilbyr tre kombinasjonsfond som er til passet avkastningsmål og risikovilje. Fondene heter SR-Konservativ, SR-Flex og SR-Horisont. SR-Konservativ har en aktivafordeling på 75% rentebærende papirer og 25% aksjer og SR-Flex og SR-Horisont på hhv 50%/50% og 25%/75%. Som nevnt over er det inngått avtale om salg av selskapet til Odin Forvaltning AS med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2011.

3.5.2 Sparing/plassering

SpareBank 1 SR-Bank tilbyr spareprodukter til person- og bedriftskunder. Produktene er innenfor følgende kategorier:

- Innskuddsprodukter
- Aksje-, rente- og kombinasjonsfond
- Sammensatte produkter
- Spareforsikring
- Eiendomsprodukter

3.5.3 Forsikring

SpareBank 1 SR-Bank tilbyr person- og skadeforsikring til person- og bedriftskunder. De viktigste produktene er kollektiv pensjon, livs- og uføredkninger, samt forsikring av hus/hjem og bil. Produktene produseres av SpareBank 1 Livsforsikring eller SpareBank 1 Skadeforsikring som er heleide datterselskap i SpareBank 1 Gruppen AS.

3.5.4 Betalingsformidling

SpareBank 1 SR-Bank tilbyr betalingsprodukter til personkunder, bedriftskunder og offentlig sektor. Banken har et bredt spekter med både automatiserte/selvbetjente løsninger og manuelle tjenester. De viktigste produktene er Betalingskort, NettBank, Telebank, SMS/Mobilbank og BedriftsNett. Leverandør av produktene er Banken selv, alene eller gjennom SpareBank 1-samarbeidet, Bankenes Betalingsentral eller EnterCard AS og EDB Business Partner ASA.

3.5.5 Eiendomsmegling

Bankens datterselskap, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom, tilbyr tradisjonell eiendomsmegling, både for personkundemarkedet og innenfor omsetning av næringseiendom. Selskapet har en sterk posisjon i Rogaland, med en markedsandel på ca 40%. I Vest-Agder er også posisjonen sterk, der en med ca.

20% markedsandel er en sentral aktør. I Bergen er virksomheten i sterkt vekst, og strategien med å etablere seg i bydelene Fana og Åsane har vært vellykket.

3.5.6 Investering i langsiktige egenkapitalpapirer

SR-Investering AS ble etablert 1. januar 2006 for å forsterke Bankens satsing som langsiktig investor i Private Equity-markedet². Selskapet skal skape verdier gjennom langsiktig eierskap i vekstkraftig næringsvirksomhet i Bankens markedsområde. Selskapet har i dag investert NOK 123 millioner i ca 30 selskaper og fond. Resterende forpliktelser knyttet til disse var NOK 110 millioner.

3.6 SpareBank 1 SR-Banks kundegrnlag og markedsposisjon

3.6.1 Lokalisering og distribusjonsnettverk

SpareBank 1 SR-Bank er Norges største regionbank målt i forvaltningskapital, og nest største norske bank. Banken har 49 kontorer i Rogaland, Aust- og Vest-Agder og Hordaland, fylker som har en andel på ca. 24% av Norges befolkning. Rogaland utgjør Bankens kjerneområde, men satsingen på Agder-fylkene og Hordaland har på få år gitt en god vekst både med hensyn til utvikling i markedsandeler og lønnsomhet.

SPAREBANK 1 SR-BANKS DISTRIBUSJONSNETT

3.6.2 Kundegrnlag

Bankens kunder er delt inn i personmarked og bedriftsmarked. I tillegg til personkunder omfatter personmarkedet en rekke mindre bedrifter, samt landbrukssektoren. Dette gjelder i første rekke

² Private Equity er samlebegrep på en spesiell type fond som investerer i bedrifter som ikke er notert på børs. Private equity deles ofte i venture-fond og buy-out fond. Venture-fond investerer i unge bedrifter i oppstartsfasen mens buy-out fond investerer i mer modne bedrifter i vekst og omstilling. Private equity har vokst kraftig siden midten på 1990-tallet og er i dag en viktig kilde for egenkapital i norsk og internasjonalt næringsliv (kilde: Wikipedia).

virksomheter som er organisert som personlige foretak med lav kompleksitet og risiko. Dersom virksomhetene endrer karakter, blir de overført til Bankens bedriftsmarkedsdivisjon, som tilbyr mer spesialisert kompetanse. Se nedenfor for en nærmere beskrivelse av Bankens markedsposisjon innenfor personkunde- og bedriftsmarkedet.

Personmarkedsdivisjonen

Personmarkedsdivisjonens resultat før tap ble 608 mill kroner ved utgangen av 3. kvartal 2010. Fortsatt god netto kunde- og volumvekst, godt breddealg og lav kostnadsvekst bidrar til at resultatet er noe bedre enn samme periode i 2009. Tap og misligholdte lån er fortsatt lave.

Utlånsveksten har vært 12,3 % siste 12 måneder og bekrefter bankens sterke posisjon innenfor boliglån og jevn tilgang på nye kunder. Innskuddsveksten var 5,1 % i samme periode.

Utviklingen i antall solgte produkter er god i alle kanaler. I 3. kvartal ble det solgt 17 % flere enkeltprodukter enn i tilsvarende periode i 2009. Sammen med kundeveksten bidrar dette også til økte provisjonsinntekter knyttet til betalings- og kredittkort samt forsikring. På tross av bortfall av de fleste tegningsprovisjoner viser også inntekter knyttet til spareområdet en positiv utvikling.

Bedriftsmarkedsdivisjonen

Bedriftsmarkedsdivisjonens bidrag før nedskrivninger på utlån ble 541 mill kr ved utgangen av 3. kvartal 2010. Dette er en forbedring på 107 mill kr sammenlignet med tilsvarende periode i 2009. Det er økningen i netto renteinntekter som står for største delen av resultatforbedringen fra fjoråret.

Utlånsmarginen har flatet ut gjennom 3. kvartal 2010, men er på et vesentlig høyere nivå enn på samme tid i fjor. Innskuddsmarginen har også vist en positiv utvikling gjennom 2010.

Lav kredittetterspørsel har preget næringslivet i regionen og utlånsvolumet er det siste året redusert med 0,4 %. Det observeres at næringslivets etterspørsel etter kreditt nå gradvis øker. Et par større engasjement som i løpet av 2010 er gått ut av porteføljen reduserer divisjonens utlånsvekst hittil i år. I tillegg har valutakursen på amerikanske dollar svekket seg og reduserer volumet på dollar lån med 10% i 3. kvartal. Den underliggende utlånsveksten er svakt positiv. Innskuddsvolumet har økt med 290 mill kr hittil i år. God utvikling innenfor offentlig sektor har bidratt til denne økningen.

Kvaliteten i utlånsporteføljen er fortsatt god. Det ble ved utgangen av 3. kvartal 2010 bokført netto nedskrivninger på 106 mill kr sammenlignet med 187 mill kr i tilsvarende periode av 2009.

Kapitalmarkedsdivisjonen

Divisjonen omfatter kompetanseområder utenfor tradisjonell bankdrift og har samlet konsernets konsesjoner og virksomhet innenfor verdipapirer, forvaltning og produktanskaffelse.

Verdipapirvirksomheten er organisert i SR-Markets og omfatter kunde- og egenhandel med aksjer, rente- og valutainstrumenter, samt Corporate Finance tjenester. Fra og med 1. august 2010 ble aksjehandel etablert som egen avdeling i SR-Markets og vil være fullt operativt fra 1. november.

Endringer er gjort på forvaltningssiden ved at selskapet SR-Fondsforvaltning AS, som tilbyr kombinasjonsfond, er solgt til Odin Forvaltning AS med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2011. Forvaltningen er nå i hovedsak organisert i eget datterselskap, SR-Forvaltning AS og i det felleseide selskapet i Sparebank 1 alliansen, Odin Forvaltning AS.

Kapitalmarkedsdivisjonen har hatt en stabil utvikling i forvaltningskapitalen i 3. kvartal 2010. Inntekter fra SR-Markets var 143 mill kr hittil i år, hvorav det meste av inntektene kommer fra handel med rente- og valutainstrumenter. Corporate Finance avdelingen har registrert økt aktivitet innenfor sitt område. Et fortsatt lavt rentenivå og lettere tilgang på bankfinansiering forventes å bidra positivt til avdelingens utvikling framover, spesielt gjelder dette innenfor sammenslåinger/oppkjøp.

Fusjon mellom SpareBank 1 SR-Bank og Kvinnherad Sparebank

Forstanderskapet i Kvinnherad Sparebank og representantskapet i SpareBank 1 SR-Bank godkjente 28. juni 2010 fusjonsavtalen mellom de to bankene. Finansdepartementet gav sin tillatelse til gjennomføring 22. oktober 2010 og styrene i SpareBank 1 SR-Bank og Kvinnherad Sparebank vedtok 28. oktober endelig gjennomføring av fusjonen.

SpareBank 1 SR-Bank forsterker satsingen i Hordaland gjennom fusjon med Kvinnherad Sparebank. Sammenslåingen innebærer en ytterligere styrking av konsernets distribusjonskraft gjennom en videreføring av Kvinnherad Sparebanks eksisterende kontorer. SpareBank 1 SR-Bank får nå et godt grunnlag for sterk satsing både i person- og bedriftsmarkedet i Sunnhordland og Odda. Virksomheten i Kvinnherad Sparebank er integrert i SpareBank 1 SR-Bank med virkning fra 1. november 2010.

Datterselskaper***SR-Forvaltning ASA***

SR-Forvaltning ASA er et verdipapirforetak med konsesjon for aktiv forvaltning. Resultat før skatt hittil i år ble 15,7 mill kr. Selskapet forvaltet 5,9 mrd kr ved utgangen av 3. kvartal 2010. Dette er en økning på ca 200 mill fra nivået ved inngangen til året.

SpareBank 1 SR-Fondsforvaltning AS

Selskapets resultat før skatt ble –3,3 mill kr hittil i år. Ved utgangen av 3. kvartal 2010 var forvaltningskapitalen i fondene på totalt på 444 mill kr. Som nevnt under omtalen av Kapitalmarkedsdivisjonen er det inngått avtale om salg av selskapet til Odin Forvaltning AS med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2011.

SR-Investering AS

SR-Investering AS har som formål å bidra til langsiktig verdiskaping gjennom investeringer i næringslivet i konsernets markedsområde. Selskapet investerer direkte i bedrifter i SMB-segmentet og private equity-fond som trenger kapital til utvikling og vekst. Resultat før skatt var 5,9 mill kr hittil i år. Selskapet hadde pr 30. september 2010 samlede investeringer på 123 mill kr og restkommitteringer knyttet til disse på 110 mill kr.

Aktiviteten innenfor private equity og selskapstransaksjoner har tatt seg opp i 2010. Verdiutviklingen på denne type investeringer har fortsatt ikke kommet opp på samme nivå som børsutviklingen etter finanskrisen, men med økende antall transaksjoner, lavt rentenivå og mer stabile makroforhold forventes en positiv verdiutvikling på porteføljen.

SpareBank 1 SR-Finans AS

Selskapets hovedvirksomhet er leasingfinansiering for bedriftskunder og billån med salgspant. Selskapet hadde hittil i år et resultat før skatt på 52,8 mill kr (74,1 mill kr). Resultatnedgangen skyldes primært lavere rentemarginer og økte nedskrivninger på utlån.

Nysalget var tilfredsstillende innen leasing. I personmarkedet er det en meget positiv utvikling. Inntektsbidraget var noe lavere enn tilsvarende periode i fjor på personmarkedet, mens bedriftsmarkedet har et noe høyere inntektsbidrag sammenlignet med fjoråret.

Forvaltningskapitalen har hatt en stabil utvikling det siste året og var ved utgangen av 3. kvartal 2010 på 5.026 mill kr (5.014 mill kr pr 3. kvartal 2009).

Virksomheten har de senere årene hatt en positiv utvikling med en vekst som er høyere enn markedsveksten. Dette kan i stor grad tilskrives tett samhandling med konsernets øvrige virksomhet. Spesielt gjelder dette billån hvor i hovedsak bankens kontornett står for formidlingen. En stadig økende andel av leasingkundene har også et kundeforhold til banken.

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS

Selskapet oppnådde et resultat hittil i år på 41,4 mill kr før skatt (37,2 mill kr). Resultatforbedringen skyldes i hovedsak et godt eiendomsmarked med betydelig økning i antall formidlede eiendommer, samt godt bidrag fra avdelingen for boligleie.

Selskapet formidlet 1.826 eiendommer i 3. kvartal 2010, en økning på 15,8 % fra året før. Også tilgangen på nye oppdrag er god, med en økning på 14,2 % i forhold til 3. kvartal 2009. Samlet sett har selskapet hittil i år formidlet eiendommer til en verdi på 12,6 mrd kr.

Utsiktene for resten av året er gode, med høy omsetning både av brukte og nye boliger. I Bergen og Stavanger-regionen er det mindre bruktboliger for salg enn det markedet etterspør. Dette medfører rask omsetning samt at det bidrar til at prisene på brukte boliger stiger. Markedet for nye boliger er godt, med jevnt god etterspørsel, spesielt etter familieboliger.

Det er også tegn som tyder på et noe bedre marked for næringseiendom. Ledigheten i leiemarkedet ser ut til å ha stabilisert seg og det registreres økt pågang fra bedrifter. Transaksjonsvolumet er fortsatt lavt, men interessen er økende både fra utviklere og investorer.

Med virkning fra 1. juli 2010 inngikk Vågen Eiendomsmegling AS og Vågen Eiendomsforvaltning AS i EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS, mens Vågen Drift AS ble et datterselskap. EiendomsMegler 1 SREiendom AS har nå et bredt spekter av tjenester innenfor næringseiendom og selskapets rolle som markedsleder på dette området er forsterket.

Tilknyttede selskap

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i boliglånsporteføljer overført fra eierbankene. Selskapet eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og bidrar til å sikre eierbankene stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser.

Selskapet hadde ved utgangen av 3. kvartal 2010 et samlet utlånsvolum på 85,8 mrd kr, hvorav 24,1 mrd kr var boliglån overført fra SpareBank 1 SR-Bank. Bankens eierandel i selskapet er 33,3 % og oppdateres årlig i samsvar med andel overført volum ved årsskiftet.

3.7 Kredittprosessen

Den mest sentrale prosessen i SpareBank 1 SR-Bank er knyttet til kredittgivning. Beskrivelsen nedenfor redegjør i mer detalj for Bankens prosedyrer knyttet til kredittgivning, risikoanalyser og porteføljeovervåkning, mislighold og tap.

SpareBank 1 SR-Bank har gjennom flere år lagt ned betydelige ressurser i å utvikle metoder, prosesser og risikostyringssystemer på høyde med de beste sammenlignbare internasjonale bankene. Banken har en aktiv rolle innen utvikling av risikostyringssystemer i SpareBank 1-alliansen og jobber kontinuerlig med å tilpasse eksisterende risikostyringsprosesser, inkludert rammeverk, teknologi, retningslinjer og organisering, i henhold til beste praksis.

Risikostyringen i SpareBank 1 SR-Bank skal støtte opp om Bankens strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

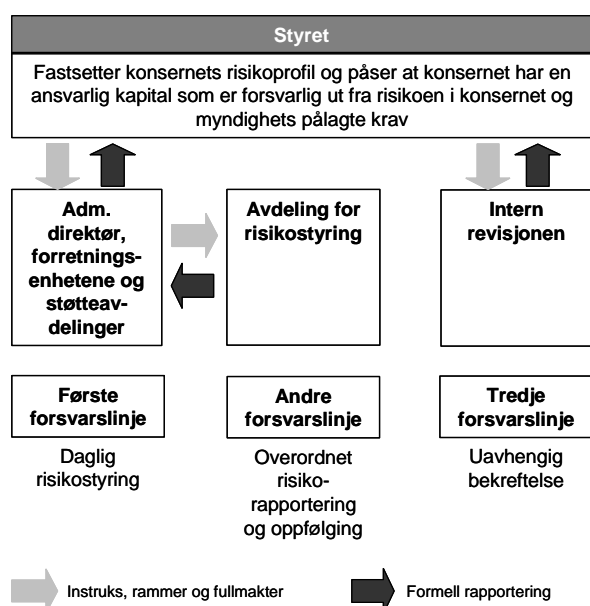
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen og risikokostnadene, og gjennom dette skape gode beslutningsgrunnlag
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Å unngå uventede negative hendelser som kan være ødeleggende for Bankens drift og omdømme i markedet
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.

Banken har en moderat risikoprofil der ingen enkelthendelser skal kunne skade Bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens målsetting er å opprettholde sin nåværende internasjonale rating³.

Bankens risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for risikojustert kapital for å kunne dekke uventede tap. Forventet tap og risikojustert kapital beregnes for alle hovedgrupper av risiki og for alle forretningsområder i Banken. Avkastningen på risikojustert kapital er et av de viktigste strategiske resultatmålene i den interne styringen av SpareBank 1 SR-Bank. Bankens overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikoreporter til administrasjonen og Styret.

Bankens sterke fokus på risikostyring er reflektert gjennom kontinuerlig opplæring av ansatte i forhold til kredittvurdering og risikostyring. Figuren nedenfor viser hvordan ansvaret for risikostyringen er fordelt i Banken.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRING I SPAREBANK 1 SR-BANK

3.7.1 Kredittprosessen

Nedenfor følger en oversikt over SpareBank 1 SR-Banks kredittprosesser innenfor henholdsvis personkundemarkedet og bedriftsmarkedet.

Kredittprosessen er konseptuelt tilnærmet lik for personkunder og bedriftskunder. De vesentlige skiller er ulike scoringsmodeller, krav til innhold i analyser og kredittfullmakter.

Kredittprosessen styres av Bankens overordnede kredittstrategi, kredittpolitiske retningslinjer og bevilningsreglement. Kredittstrategi skal støtte opp under Bankens strategiske utvikling og måloppnåelse. Dette skal sikres gjennom::

- Et sunt kredittmiljø
- En hensiktsmessig prosess for kredittgivning og effektiv risikostyring
- Å tilstrebe en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Å tilstrebe en lik risikojustert avkastning på kundene over tid innenfor vedtatte forretningsstrategi
- En diversifisert portefølje

³ SpareBank 1 SR-Banks kredittrating er per Registreringsdokumentets dato som følger: Moody's Investor service: "Long-term deposit, senior unsecured and issuer ratings" er "A1" med "stable outlook". FitchRatings "Long-term IDR" er A med "Negative Outlook".

Bankens kredittstrategi, kredittpolitiske retningslinjer og kredittfullmakter er tydelig kommunisert internt både via opplæring av kundeansvarlige og i egne kreditthefter for henholdsvis privat- og bedriftsmarkedsdivisjonene. Kredittheftene er utdelt til alle kundeansvarlige, medlemmer av kredittutvalg og beslutningstakere i Banken og benyttes aktivt som arbeidsverktøy.

Figuren nedenfor viser en konseptuell oversikt over SpareBank 1 SR-Banks kredittsystem.

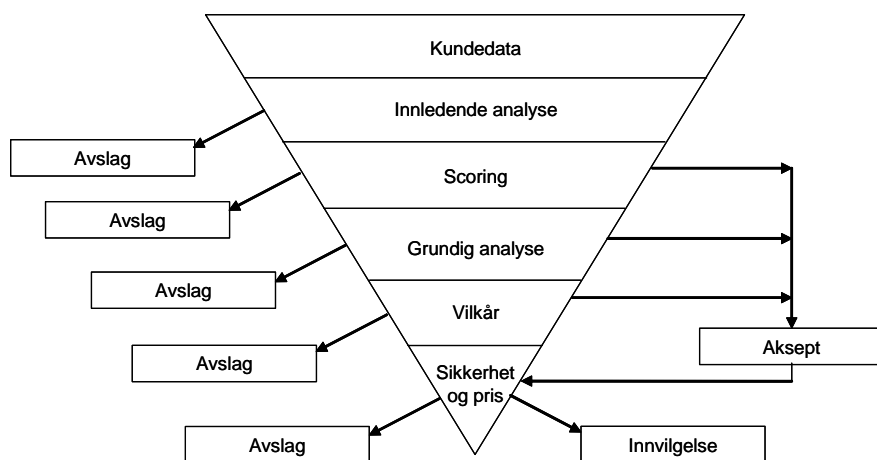
SPAREBANK 1 SR-BANKS KREDITTSYSTEM

Innledende analyse	Scoring	Grundig analyse	Sikkerhetsvurdering	Vilkår/pris/beslutning
Den innledende analyse er både en policysjekk samt en innledende risikoanalyse for å luke ut søknader som ikke er forenlig med Bankens kredittpolitikk på et tidlig stadium	Kundens sannsynlighet for mislighold beregnes ut i fra objektive kundedata som samles inn fra ulike kilder. Kundedata hentes fra tre områder; Inntjening, tæring og adferd	I grundig analyse – analyse av fremtidig betjeningsevne og risikoforholdene er det den kundeansvarliges vurderinger som står sentralt. Hensikten med analysen er å standardisere behandlingen og støtte kundeansvarlig i de større og eventuelt mer uklare sakene. For hvert av delområdene blir kundeansvarlig bedt om å svare på et sett forhåndsdefinerte spørsmål.	I dette trinnet er formålet å registrere viktig informasjon om tilbudte sikkerheter, samt å foreta en nøktern verdivurdering av disse. Sikkerheter vurderes ut fra forhåndsdefinerte parametre.	Ut fra den risiko som fremkommer under grundig analyse og tilbudt sikkerhet fastsettes vilkårssett og pris. Deretter innstilles saken for beslutning. Forslag til pris er beregnet ut i fra betjeningsevne og sikkerhetsdekning.

Ovenstående kredittsystem omfatter også en risikoklassifiseringsmodell (se nærmere informasjon i avsnitt 2.2.1 og nedenfor).

Nedenstående figur illustrerer kredittsystemet slik det benyttes for bedriftsmarkedsdivisjonen.

BEDRIFTSMARKEDSDIVISJONENS KREDITTSYSTEM

Nærmere om SpareBank 1 SR-Banks kredittsystem for bedriftsmarkedet

Innledende analyse

Kontrollen av policyregler skjer automatisk på bakgrunn av kjente data. Eksempler på policyregler er om kunden har tilhørighet innenfor Bankens markedsområde, bransjeandel, utlånsramme i bransje, brudd på tidligere lånevilkår, tapsavsetning på kunde, sannsynlighet for mislighold m.v.

Innledende risikoanalyse består av en rekke spørsmål innen kategoriene; kjennskap til kunden, tillit til nøkkelpersoner, nøkkelpersoners kompetanse, fortsatt drift og kundens renommé. Spørsmålene vil variere i forhold til kundetype.

Scoring

Den finansielle informasjon innhentes automatisk, slik at siste reviderte regnskapstall og regnskapsinformasjon med eventuelle registrerte anmerkninger blir vurdert.

Scoringmodellen analyserer godheten i kundens inntjening, tæringsevne samt adferd. Modellen er basert på objektiv informasjon, samt at kundeansvarlig gjør en vurdering av om der er positive/negative forhold i regnskapet som det må korrigeres for. Scoringmodellen angir sannsynlighet for mislighold og er Bankens mest sentrale verktøy i forhold til kredittvurdering, kredittoppfølging og porteføljestyling.

Grundig Analyse

Grundig analyse deles i Inntjening - Tæring – Ledelse.

Inntjening

Formålet med den grundige analysen av inntjening er å støtte kundeansvarliges analyse av om drift genererer kontantoverskudd til å dekke fremtidige renter og avdrag. Grundig analyse inntjening tar utgangspunkt i en normalisert kontantstrøm. Denne skal gi kundeansvarlig svar på om kunden tåler en høyere belåning. Kundeansvarlig må også vurdere trend og risiko for postene i kontantstrømsanalysen. I tillegg kommer det her informasjon om bransjeekspertenes syn på trend og fallhøyde for omsetning og margin for bransjen.

Tæring

Formålet med grundig analyse tæring er at kundeansvarlig på en enkel måte skal analysere kundens tæringsevne, det vil si hvor mye kunden har av reserver som de kan trekke på ved eventuell svikt i resultatet. Analysen tar utgangspunkt i en forenklet balanse. Ved sviktende inntjening er kunden avhengig av tæringsevne for å betjene renter og avdrag.

Ledelse

Formålet med grundig analyse ledelse er å avdekke organisatoriske, strategiske og økonomiske forhold som kan medføre at kundens fremtidige vekst/utvikling ikke blir tilfredsstillende. Sentrale faktorer vil blant annet være om kunden har en klar og gjennomtenkt – dokumentert – strategi og målplaner, kritiske forhold nøkkelpersoner/ledelse, kritiske forhold for å gjennomføre strategien og kritiske forhold omkring økonomisk styring og kontroll. Modellen består av en rekke spørsmål rundt ledelse, styring og kompetanse, i hovedsak subjektive vurderinger fra kundeansvarlig. Man vil i tillegg få spørsmål om anmerkninger dersom dette finnes på kunden. Det er også her forskjell på størrelsen på analysene, hensyntatt om det er en liten eller stor kunde.

Sikkerhetsvurdering

I dette trinnet er formålet å registrere viktig informasjon om tilbudte sikkerheter, samt å foreta en nøktern verdivurdering av disse. Det er utviklet en egen verdivurderingsmodell for sikkerheter som er implementert i kredittverktøyet.

Pris/Beslutning

Basert på den informasjon som er innsamlet og behandlet vil det i siste trinn av beslutningsstøttemodell Bedriftsmarkedet foreslå en beslutning med tilhørende pris. Forslag til pris er beregnet ut i fra betjeningsevne og sikkerhetsdekning.

Beslutningsstruktur

Beslutningsstrukturen og fullmaktsnivåene i SpareBank 1 SR-Bank er tydelig oppdelt mellom ulike risikonivåer og mellom bedriftskunder, privatkunder og offentlig sektor. Se figur nedenfor for nærmere informasjon om fullmaktsnivåer i SpareBank 1 SR-Bank.

De største finansieringssakene behandles av Bankens Styre. Kredittsaker som ønskes presentert for Bankens Styre skal i forkant fremlegges for administrerende direktør som beslutter om saken skal presenteres for Styret. Direktør for bedriftsmarkedsdivisjonen og direktør for personmarkedsdivisjonen har fullmakt til å foreta mindre endringer i vilkårssett knyttet til kredittsaker. I kredittsaker som fremlegges for Styret skal det fremgå hvorvidt det stilles krav til sikkerheter, finansielle nøkkeltall og andre vesentlige forhold. Detaljerte krav fastsettes av adm. direktør.

Det bærende element ved fastsettelse av rentesatser er at risiko skal reflekteres i renten, det vil si at høyere risiko skal prises med høyere rente. Kundeansvarlig er ansvarlig for at Bankens lønnsomhet i

det enkelte engasjement er tilfredsstillende under hensyn til de til enhver tid rådende betingelser og risikoklassifisering. Tilsagnsbrev og lånedokumenter utferdiges i henhold til rutinebeskrivelse i Bankens kredittsystem. Lånedokumenter undertegnes av kundene i Banken og utbetalinger av lån skjer først når de respektive forutsetninger i lånetilsagnet er oppfylt. Formålet med løpende oppfølging er å sikre at kredittforutsetningene i tilsagnsbrevet og etterfølgende avtaler til enhver tid er oppfylt. Videre skal oppfølgingen sikre at Bankens krav til avkastning ivaretas, samt at avvik fører til rask handling fra Bankens side.

SpareBank 1 SR-Bank har nedsatt et hoved- og flere regionale kredittutvalg for behandling av større kredittsaker. For å sikre en best mulig kredittbeslutning skal kredittutvalgene avgi en uavhengig innstilling til fullmaktshaver. Hovedkredittutvalg består av fire til seks medlemmer og en til to varamedlemmer oppnevnt av adm. direktør. Ved behandlingen av saker innen personmarkedet har direktør for personmarkedsdivisjonen møte- og forslagsrett. Utvalget kan avgi innstilling når minst tre medlemmer inklusiv varamedlem eller settemedlem er til stede. Beslutningstaker er adm. direktør. Regionale kredittutvalg består av tre til seks medlemmer og en til to varamedlemmer oppnevnt av adm. direktør. Utvalget kan avgi innstilling når minst to medlemmer/varamedlemmer som ikke tilhører vedkommende bedriftsmarkedsavdeling er til stede. Beslutningstaker i regionale kredittutvalg for bedriftsmarkedsdivisjon er avdelingsleder i de respektive bedriftsmarkedsavdelinger eller direktør for bedriftsmarkedsdivisjonen. Kredittrisikansvarlig har møte- og talerett og rett til å delta sammen med de enkelte kredittutvalgs leder ved fremleggelse av kredittutvalgets innstilling til beslutningstaker.

Kredittfullmakter uten innstilling fra kredittutvalg kan ikke benyttes dersom det foreligger avvik fra kredittstrategi og kredittpolitiske retningslinjer, mislighold over 30 dager eller nedskrivning.

Avvik fra kredittpolitiske retningslinjer skal godkjennes av adm. direktør. Dersom avviket ikke anses å være av vesentlig art, kan det godkjennes av direktør for bedriftsmarked eller direktør for personmarked og forelegges adm. direktør til orientering. Slik avvik skal protokolleres i referat fra kredittutvalg og kredittrisikansvarlig.

Tabellen nedenfor inneholder en oversikt over de sentrale fullmaktsnivåer og beslutningsstruktur i SpareBank 1 SR-Bank per Prospekts dato. Oversikten er gruppert i de ulike risikonivåene Banken jobber ut fra.

OVERSIKT OVER KREDITTFULLMAKTER INNEN UTLÅN (I MNOK)

I forhold til en enkeltkunde	Offentlig *		Laveste og lav risiko		Middels risiko		Høy risiko		Høyeste risiko	
	Stat	Fylke / komm.	Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten	Med	Uten
Bedriftsmarked med/uten KU innstilling										
Adm. direktør	1 500	750	350	125	175	70	75	25	50	10
Direktør BM	500	250	100	50	50	30	20	10	10	4
BM ledere	100	50	40	20	20	10	5	3	4	1
Direktør PM	25	25	10	5	5	3	2	1	0	0
Reg. banksjef PM	0	0	4	2	2	1	1	0	0	0

* For offentlig sektor gjelder fullmaktene med KU innstilling.

KU = Kredittutvalg. BM = Bedriftsmarked. PM = Personmarked

3.7.2 Risikoanalyse og porteføljeovervåking - kredittrisiko

Se Registreringsdokumentets punkt 2.1.1.

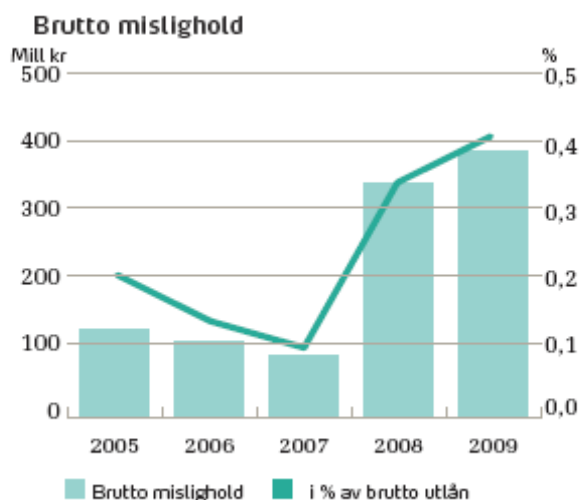
3.7.3 Mislighold og tap

I 2009 hadde konsernet netto nye tapsavsetninger på 368 mill kroner, sammenlignet med netto tapsavsetninger på 386 mill kroner i 2008. Tapsavsetningene i 2009 var 90 mill kroner i nedskrivninger på grupper av utlån. Bedriftsmarkedet hadde netto tapsavsetninger på 360 mill kroner og personmarkedet netto tapsavsetninger på 8 mill kroner.

Nedskrivninger på grupper av utlån (gruppeavsetninger) økte fra 229 mill kroner til 320 mill kroner i 2009. Ved utgangen av 2009 utgjorde summen av spesifiserte og nedskrivninger på grupper av lån tilsammen 649 mill kroner. Brutto misligholdte lån økte med 47 mill kroner fra 2008 til 2009 og

utgjorde 395 mill kroner (0,42 prosent av brutto utlån) ved utgangen av 2009. Tapsutsatte lån ble redusert fra 1 264 mill kroner til 753 mill kroner i løpet av 2009.

Grafen nedenfor viser utviklingen i brutto mislighold.

Prosedyrer for å behandle misligholdte engasjement

Å redusere mislighold på engasjementer er et prioritert område i SpareBank 1 SR-Bank, og Banken har tett oppfølging av løpende engasjementer for å holde misligholdet på et lavt og forsvarlig nivå. I tillegg til egne spesialavdelinger for kredittsikring bedriftsmarked og kredittsikring privatmarked, benytter SpareBank 1 SR-Bank eksterne inkassobyrå for oppfølging av misligholdte personkunde-engasjement.

Bedriftsmarkedskunder (BM):

Engasjement med betalingsmislighold fra dag en følges løpende opp av kundeansvarlig. Ved betalingsmislighold utover 60 dager skal kundeansvarlig utarbeide handlingsplan som skal godkjennes av Kredittsikring bedriftsmarked. Ansvar for forsvarlig oppfølging av BM-engasjement ligger hos hver enkelt BM-avdeling og overvåkes av kredittsikkerhetsenheten.

Privatmarkedskunder (PM):

Engasjement med betalingsmislighold utover 16 dager følges opp av hver enkelt kundeansvarlig via egen arbeidsliste. Prosedyrer for oversendelse til eksternt inkassobyrå for inndrivelse etter 64 dagers mislighold inngår i rutinen. Alle engasjement som er oversendt for inndrivelse av eksternt inkassobyrå følges opp videre via spesialenheten Kredittsikring PM.

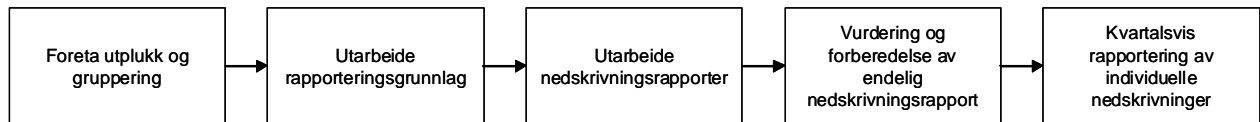
Banken legger stor vekt på å ha en optimal oppfølging av den misligholdte porteføljen til enhver tid.

Bankens spesialenheter for kredittsikring har mandat som gir spesialenhetene beslutningsmyndighet til å avgjøre om misligholdte engasjement skal følges opp lokalt eller sentralt, herunder godkjenne handlingsplaner som sikrer optimal behandling.

Rutiner og kriterier for nedskrivning, oppfølging og sikring av tapsutsatte og misligholdte engasjementer

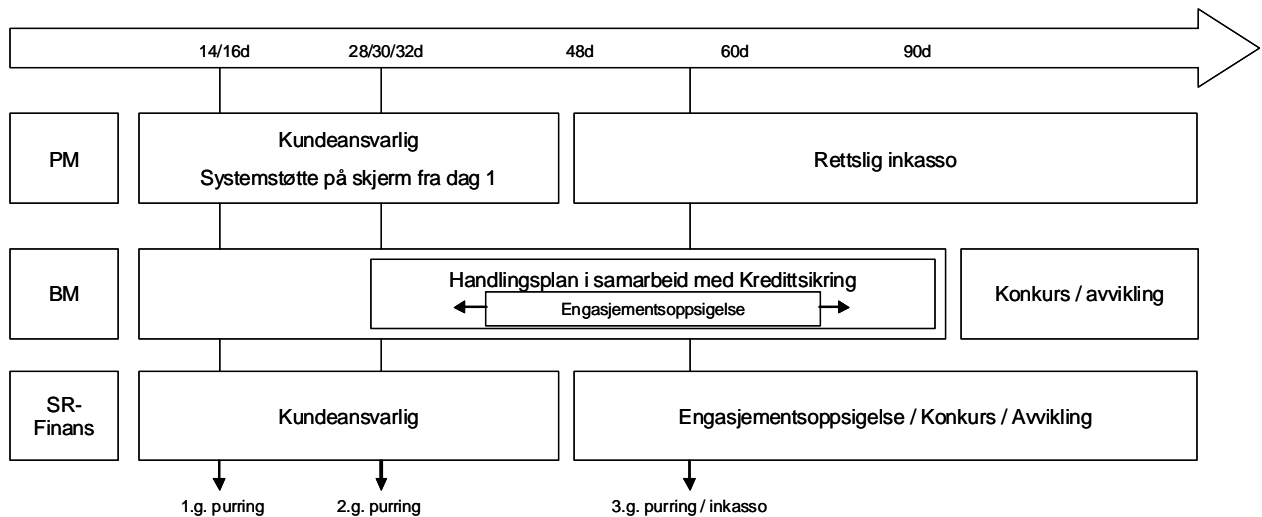
Figuren nedenfor illustrerer Bankens rutiner og kriterier for nedskrivning, oppfølging og sikring av tapsutsatte og misligholdte engasjementer.

RUTINER OG KRITERIER FOR NEDSKRIVNING

Bankens nedskrivningsprosess er tilpasset kravene i Forskrift om kapitalkrav (IRB) og utlånsforskriften (IAS). Prosessen tar utgangspunkt i informasjon om de enkelte engasjementene som trekkes ut fra interne portefølje- og kjernesystem etter gitte kriterier. Utplukket blir bearbeidet av sentral enhet for kredittsikring, og det blir tatt en vurdering på hvilke engasjement det skal utarbeides rapport på. Kundeenhetene vurderer om det foreligger objektive bevis på de enkelte engasjementene. Dersom det er dokumentert at det foreligger objektive bevis for verdifall, skal kundens fremtidige kontantstrøm analyseres og dokumenteres. Deretter neddiskonteres fremtidige kontantstrøm, og en eventuell underdekning foreslås nedskrevet. Sentral enhet for kredittsikring gjennomgår og kvalitetssikrer innrapporterte engasjement, og tar stilling til om anbefalt endring i nedskrivningene er i henhold til forskriftene. Deretter utarbeides det en sluttrapport som presenteres for konsernledelsen hvor rapporten blir gjennomgått og diskutert. Sluttrapporten endres i henhold til kommentarer fra konsernledelsen, før administrerende direktør godkjenner den endelige sluttrapporten.

OPPFØLGING OG SIKRING AV TAPSUTSATTE OG MISLIGHOLDTE ENGASJEMENT

Den enkelte kundeansvarlige har ansvar for regelmessig og grundig oppfølging av de engasjementene som en har fått tildelt ansvar for. Dette innebærer hyppig gjennomgang av kundens økonomiske utvikling og sikkerhetsdekning, samt oppfølging av vilkår i forhold til gjeldende låneavtale. I saker hvor kunden er i brudd med vilkår i låneavtale skal det etableres dialog med kunden om bruddet og handlingsplaner skal utformes. Disse sakene skal saksbehandles og besluttes på samme måte som om kunden søker om en forhøyelse av engasjementet. Engasjement som vurderes som tapsrisikoutsatt skal rapporteres til nærmeste overordnede. For høyrisikoengasjement skal det alltid, og umiddelbart etter at et engasjement er blitt høyrisiko, utarbeides en målsetting for utviklingen i engasjementet sammen med en oversikt over tiltak og planer som vil bli gjennomført for å nå målsettingen. Banken legger til grunn IRB-forskriftens § 6-1 for misligholdte engasjement. De kundeansvarlige skal daglig holde seg orientert om mislighold på sine respektive kunder gjennom konsernets egne verktøy for misligholdsoppfølging. Engasjement i mislighold følges opp av kundeenhet i samarbeid med sentral enhet for kredittsikring i henhold til handlingsplaner. Ved konkurs eller tvangsavvikling håndteres saken av sentral enhet for kredittsikring i samarbeid med kundeenheten.

I denne sammenheng bør det også nevnes at konsernet fra og med høsten 2008 satte i gang et eget prosjekt for å øke fokuset på proaktiv kredittoppfølging, herunder sterkt fokus på tiltak for å redusere bankens tapsrisiko. Prosjektet har hittil behandlet 222 enkeltkunder (111 konsern/grupperinger) med en eksponering på NOK 13,5 milliarder. De risikoengasjement som avdekkes følges og rapporteres videre gjennom watch-list. Prosjektet har også bidratt til kunnskapsdeling og kunnskapsløft i organisasjonen.

Regnskapsmessig behandling av mislighold og verdifall på engasjement

For nærmere omtale av regnskapsprinsipper vises det til avsnitt 5.1. Banken har gjennom kredittsikringsenhetene godt etablerte prosesser for å sikre løpende oppfølging av misligholdte engasjement, samtidig som enhetene og har ansvar for å sikre at nedskrivninger blir foretatt. Tabellen nedenfor inneholder en oversikt over SpareBank 1 SR-Banks tapsutsatte, misligholdte og nullstilte engasjementer.

Konsern	2009	2008	2007	2006	2005
Misligholdte og tapsutsatte engasjement					
Misligholdte engasjement	395	348	92	111	130
Øvrige tapsutsatte engasjement	753	1 264	647	210	331
Totalt tapsutsatte engasjement	1 148	1 612	739	321	461
Individuelle nedskrivninger	-337	-349	-105	-111	-163
Renter ved reversering av diskonterte nedskrivninger	9	1	7	6	10
Netto tapsutsatte engasjement	820	1 264	641	216	308

Inntektsførte renter på misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør 53 mill kroner.

Virkelig verdi av panteverdier knyttet til utlån og fordringer som er gjenstand for individuell nedskrivning er lik bokført verdi pluss nedskrivningen. De pantsatte verdiene består av kontanter, verdipapirer, garantibrev og eiendommer.

3.8 Bankens finansiering**3.8.1 Kapital og gjeld**

Markedet for tradisjonell fremmedkapital var i 3. kvartal 2010 fortsatt preget av usikkerheten til enkelte av Eurolandenes finansieringsevne. En så imidlertid et tiltagende emisjonsvolum internasjonalt sammenlignet med 1. halvår, samt et fortsatt høyt nivå i det norske markedet.

SpareBank 1 SR-Bank hadde ved utgangen av 3. kvartal 2010 en obligasjons- og sertifikatportefølje på 16,3 mrd kr med en durasjon på 2,83 år. Beholdningen av obligasjonsporteføljen i kategoriene "hold til forfall" og "lån og fordringer" utgjorde samlet 11,3 mrd kr. Dette innebærer at svingninger i markedsverdi på disse obligasjonene ikke får regnskapsmessig effekt.

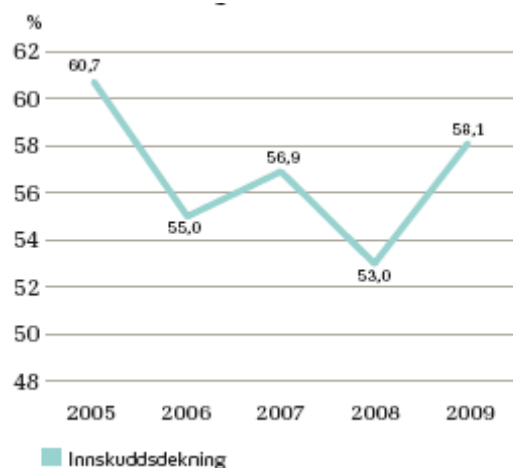
Beholdningen på 12,2 mrd kr av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) er i hovedsak egne OMF som er benyttet i bytteordningen. I tillegg består porteføljen i hovedsak av utenlandske banker og finansinstitusjoner med minimum singel A rating samt norske sparebanker og norske statspapirer.

Likviditetsbufferen for SpareBank 1 SR-Bank var 17,6 mrd kroner ved utgangen av 3. kvartal 2010. Bankens tilgjengelige likviditet ved utgangen av 3. kvartal 2010 kan dekke fundingforfall fram til januar 2013. Likviditetssituasjonen vurderes på denne bakgrunn som god.

3.8.2 Finansiering av kreditter

Innskuddsdekningen (målt som innskudd i andel av brutto utlån) i SpareBank 1 SR-Bank har vært stabil de siste årene. Banken har aktivt benyttet kapitalmarkedet og boligkredittforetak SpareBank 1 Boligkreditt for å dekke sitt kapitalbehovet som utlånsveksten medførte.

Innskuddsdekningen 55,5 % ved utgangen av 3. kvartal 2010 (57,9 %). Ved utgangen av 3. kvartal 2010 var Finanstilsynets likviditetsindikator 1 (viser andelen illikvide eiendeler finansiert med gjeld med løpetid over 1 år) 97,4 % for morbanken og 95,8 % på konsolidert basis (ny i 2010). Figuren viser utviklingen i netto utlån og innskuddsdekning de siste tre regnskapsårene.

INNSKUDDSDEKNING**3.8.3 Restriksjoner for bruk av kapital**

Banken har ingen overordnede restriksjoner for bruk av kapital. Alle nye vesentlige engasjementer og investeringer skal godkjennes av Bankens Styre.

3.8.4 Arbeidskapital

Styret mener at Banken har tilstrekkelig arbeidskapital i forhold til Bankens nåværende drift.

Det er ikke skjedd noen vesentlige endringer i Bankens finansieringsstruktur siden 30. september 2010.

3.9 Investeringer**3.9.1 Historiske investeringer**

De vesentligste endringene i langsiktige investeringer/avhendinger i aksjer og eierinteresser har de tre siste regnskapsår omfattet følgende:

- I 2007 kjøpte Banken 49% av aksjene i Vågen Eiendomsmegling AS.
- I 2008 kjøpte Banken 20% av BN Bank ASA.
- I april 2009 var Banken med å stifte SpareBank 1 Næringskreditt AS med en eierandel på 20%.
- I 2009 kjøpte Banken de ansattes eierandeler i SR-Forvaltning ASA, slik at selskapet eies 100% av Banken.
- SpareBank 1 SR-Bank inngikk i september 2009 avtale om kjøp av 3,5% av aksjene i BN Bank for NOK 46,7 millioner og 3,5% av aksjene i SpareBank 1 Næringskreditt for NOK 11,6 millioner. Selger er SpareBank 1 SMN. Etter gjennomføring vil ny aksjefordeling i BN Bank bli: SpareBank 1 SMN (33%), SpareBank 1 SR-Bank (23,5%), SpareBank 1 Nord-Norge (23,5%) og SamSpar Bankinvest AS (20%). Tilsvarende aksjefordeling gjelder i SpareBank 1 Næringskreditt.
- Kvinnherad Sparebank og SpareBank 1 SR-Bank inngikk 28. juni 2010 fusjonsavtalen mellom de to bankene.

En nærmere oversikt over Bankens øvrige investeringer per 30. september 2010 er gjengitt i de følgende avsnitt.

Investeringer i andre selskaper

Morbanken hadde per 31. desember 2009 følgende beholdning av kortsiktige investeringer i aksjer, sertifikater og andre rentebærende papirer i andre selskaper:

Datterselskap

Aksjer i datterselskap morbank (beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel i prosent	Antall aksjer	Pålydende verdi	2009 Bokført verdi	2008 Bokført verdi	2007 Bokført verdi
SpareBank 1 SR-Finans	167 000	100,00	334 000	167 000	337 233	292 479	265 663
Sum investeringer i kredittinstitusjoner				167 000	337 233	292 479	265 663
EiendomsMægler 1 SR-Eiendom	1 500	100,00	150	1 500	18 120	3 000	3 000
Westbroker Finans	100	100,00	100	100	-	-	4 177
SR-Investering	35 000	100,00	3 500	35 000	161 847	161 847	133 244
SR-Forvaltning	6 000	100,00	6 000	6 000	29 019	4 018	4 018
SR-Forretningservice	100	100,00	1 000	100	125	125	125
Vågen Eiendomsforvaltning	500	100,00	5 000	500	19 639	19 639	19 639
SpareBank 1 SR-Fondsforvaltning	1 000	100,00	10 000	1 000	8 036	-	-
Sum andre investeringer				44 200	236 786	188 629	164 203
Sum investeringer i konsernselskap morbank				211 200	574 019	481 108	429 866

Investeringene i alle selskap vurderes etter kostmetoden i morbankregnskapet.

Transaksjoner med datterselskaper

(tall i mill kroner)	2009	2008	2007
Inntekter og kostnader			
Renteinntekter fra datterselskaper	133	248	144
Rentekostnader til datterselskaper	10	24	22
Provisjonsinntekter fra datterselskaper	31	4	3
Provisjonskostnader til datterselskaper	-	1	2
Andre inntekter fra datterselskaper	1	1	1
Andre kostnader til datterselskaper	2	1	-
Fordringer på datterselskaper			
Driftskreditt	4 033	4 102	2 975
Andre utlån	421	409	163
Andre fordringer	6	14	3
Sum fordringer	4 460	4 525	3 141
Gjeld til datterselskaper			
Innskudd fra datterselskaper	148	599	782
Annen gjeld	-	-	1
Sum gjeld	148	599	783

Tilknyttede selskaper og fellskontrollert virksomhet

Morbank (tall i tusen kroner)	2009	2008	2007
1.1.	1 204 311	788 335	648 919
Tilgang andeler	1 048 608	415 976	139 416
31.12.	2 252 919	1 204 311	788 335

Herav investeringer i kredittinstitusjoner kroner 1 403 114 (2008: 444 506).

Investeringen i alle selskap vurderes etter kostmetoden i morbankregnskapet.

Konsern

(tall i tusen kroner)	2009	2008	2007
1.1.	1 952 955	1 345 454	793 179
Tilgang andeler	924 391	354 976	136 156
Oppkjøp av tilknyttet selskap	124 217	61 000	3 260
Avgang tilknyttet selskap	-	-	-385
Korrigerings mot egenkapitalen	2 843	650	199 349
Utvænningsgevinst	615	-	-821
Badwill BN Bank	43 775	414 173	-
Amortisering PPA	22 480	-	-
Resultatandel	219 291	-134 840	234 216
Overført fra selskapet (utbytte)	-163 681	-88 458	-19 500
31.12.	3 126 886	1 952 955	1 345 454

Investeringene i alle selskap vurderes etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Investeringer i tilknyttede selskaper 31.12.2009 inkluderer goodwill på 26 mill kroner (2008: 26 mill kroner).

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet
 (tall i mill. kroner)

2009		Eiendeler	Gjeld	Inntøker	Resultat	Eierandel i prosent
SpareBank 1 Gruppen	Oslo	11 969	10 922	2 109	172	19,50
SpareBank 1 Utvikling	Oslo	56	35	89	-3	17,74
SpareBank 1 Boligkreditt	Stavanger	28 445	27 202	46	29	33,77
Vågen Eiendomsmegling	Stavanger	1	1	2	-	49,00
Admi-senteret	Jørpeland	-	-	-	-	50,00
BN Bank	Trondheim	11 174	10 496	119	29	23,50
SpareBank 1 Næringskreditt	Stavanger	1 948	1 776	2	-	23,50
Sum		53 593	50 432	2 367	227	

2008

SpareBank 1 Gruppen	Oslo	11 241	10 226	1 100	-161	19,89
SpareBank 1 Utvikling	Oslo	60	40	81	7	17,74
SpareBank 1 Boligkreditt	Stavanger	12 484	12 091	16	7	23,41
Vågen Eiendomsmegling	Stavanger	6	5	3	1	49,00
Admi-senteret	Jørpeland	11	10	2	-1	50,00
BN Bank	Trondheim	10 848	10 298	14	7	20,00
Sum		34 650	32 670	1 216	-140	

2007

SpareBank 1 Gruppen	Oslo	10 808	9 903	2 029	231	19,50
SpareBank 1 Utvikling	Oslo	63	39	71	-	17,74
SpareBank 1 Boligkreditt	Stavanger	3 709	3 464	104	2	23,63
Vågen Eiendomsmegling	Stavanger	2	2	4	1	49,00
Admi-senteret	Jørpeland	12	10	2	-	50,00
Sum		14 594	13 418	2 210	234	

Fordringer og gjeld til tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

	Lån	Ansvarlig lån	Innskudd
Admi-Senteret	18	-	-
SpareBank 1 Gruppen	17	42	14
SpareBank 1 Boligkreditt	-	-	2 728
Vågen Eiendomsmegling	-	-	2
Sum fordringer og gjeld	35	42	2 744

NOTE 16 AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER

(tall i mill. kroner)

2007	Morbank 2008	2009		2009	Konsern 2008	2007
303	154	9	Til virkelig verdi over resultatet			
			- Børsnoterte	14	164	331
142	133	430	- Unoterte	423	238	249
445	287	439	Sum til virkelig verdi over resultatet	437	402	580
			Tilgjengelig for salg			
4	2	2	- Unoterte	2	2	9
4	2	2	Sum tilgjengelig for salg	2	2	9
			Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser			
449	289	441		439	404	589

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser klassifiseres innenfor kategoriene virkelig verdi og tilgjengelig for salg. Verdpapirer som kan måles pålitelig og som rapporteres internt til virkelig verdi klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet. Øvrige aksjer klassifiseres som tilgjengelig for salg.

Plasseringer i aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser morbank

(beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel i prosent	Antall aksjer/andeler	Anskaff- elseskost	Bokført verdi/ markedsverdi
Til virkelig verdi over resultatet					
Børsnoterte selskaper				7 832	9 197
Unoterte selskaper					
Kortsiktige plasseringer i fond og aksjer					
Fond					
SR-Horizont			430 787	43 000	45 824
SR-Flex			430 908	43 000	45 228
SR-Konservativ			431 030	43 000	44 730
Aksjer					
Swiss Property	2 823	4,2	117 174	11 499	10 546
Øvrige ikke børsnoterte selskaper					
Lengsiktige plasseringer					
Nordto	253 846	6,2	632 172	23 832	151 001
Energivaien Eiendom Holding	13 132	67,8	1 188	118 810	103 792
Sum unoterte selskaper				321 665	430 308
Sum til virkelig verdi over resultatet aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser				329 497	439 505
Tilgjengelig for salg					
Ikke børsnoterte selskaper					
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser morbank					1 882
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser morbank					

Plasseringer i aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser konsern

(beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel i prosent	Antall aksjer	Anskaff- elseskost	Bokført verdi/ markedsverdi
Til virkelig verdi over resultatet					
Sum børsnoterte selskaper morbank					
Austevoll Seafood	101 359	0,0	81 000	3 159	2 924
Kvernøland	138 878	0,0	59 000	430	232
Sparebanken Vest	266 589	0,5	13 350	2 601	1 362
Sum børsnoterte i datterselskaper				6 190	4 518
Sum børsnoterte selskaper konsern				14 022	13 715
Sum unoterte selskaper morbank					
Borea Opportunity II	202 320	2,2	4 500	9 044	6 661
Marin Vekst II	1 206	8,3	99 803	9 980	2 395
Oslo Børs VPS Holding	86 008	0,1	37 500	2 925	2 250
Progræsus	1 715	4,2	72 640	9 384	9 384
Søndnes Investering	15 563	0,3	5	256	236
Viking Fotball	8 216	7,3	600 000	5 000	4 000
Viking Venture II	3 060	1,4	42 500	4 111	2 435
HitecVision Private Equity IV LP		2,0		24 374	23 657
OptiMarin	1 748	13,2	236 541	9 510	11 827
RPT Gass	5 933	34,9	207 11	8 388	7 549
Øvrige unoterte selskaper i datterselskaper				35 633	26 216

(beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel i prosent	Antall aksjer	Anskaff- elseskost	Bokført verdi/ markedsverdi
Sum unoterte i datterselskaper				118 605	96 610
- Konsolidering Energivæien Eiendom Holding				-118 810	-103 792
Sum unoterte selskaper konsern				321 460	423 126
Sum til virkelig verdi over resultatet aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser				335 482	436 841
Tilgjengelig for salg					
Ikke børsnoterte selskaper morbank					1 882
Ikke børsnoterte selskaper i datterselskaper					137
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser konsern					438 860

NOTE 17 SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

(tall i mill. kroner)

2007	Morbank 2008	2009	Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	2009	Konsern 2008	2007
-	-	6 414	Stat	6 430	38	16
-	-	6 363	pålydende virkelig verdi	6 379	38	16
-	50	53	Annens offentlig utsteder	53	50	-
-	50	53	pålydende virkelig verdi	53	50	-
4 102	3 403	3 803	Finansielle foretak	3 807	3 403	4 120
4 073	3 352	3 874	pålydende virkelig verdi	3 878	3 352	4 091
1 334	662	329	Ikke-finansielle foretak	333	662	1 338
1 333	584	314	pålydende virkelig verdi	318	587	1 337
5 406	3 986	10 604	Sum sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	10 628	4 027	5 444
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost						
-	4 773	11 691	Finansielle foretak	11 691	4 773	-
-	4 722	11 663	pålydende bokført verdi	11 663	4 722	-
-	329	248	Ikke-finansielle foretak	248	329	-
-	326	246	pålydende bokført verdi	246	326	-
-	5 048	11 909	Sum sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	11 909	5 048	-
33	56	45	Opptjante renter	45	56	33
5 439	9 090	22 558	Sum sertifikater og obligasjoner	22 582	9 131	5 477

Reklassifisering av finansielle eiendeler

I forbindelse med den ekstraordinære og negative utviklingen i verdens finansmarkeder i 3. kvartal 2008 vedtok IASB den 13.10.2008 endringer til IAS 39 og IFRS 7. Endringen medfører mulighet for å reklassifisere deler av eller hele porteføljen av finansielle eiendeler med tilbakevirkende kraft til 1.7.2008. SpareBank 1 SR-Bank har valgt å benytte seg av denne muligheten og har valgt å reklassifisere deler av obligasjonsporteføljen til kategorier som vurderes til amortisert kost, det vil si "Holde til forfall" eller "Lån og fordringer". Det er ikke gjennomført tilsvarende reklassifiseringer i datterselskaper.

Av tabellen nedenfor framgår hvilken effekt det regnskapsmessig ville vært å la være å reklassifisere porteføljen.

1.7.2008

Sertifikater og obligasjoner klassifisert som:	Bokført verdi	Konsern ²⁾		Observerbar markedsverdi
		Amortisering som renteinntekt	Effekt av reklass som kursgevinst	
Til virkelig verdi over resultatet	3 041	-	-	3 041
Holde til forfall ²⁾	2 350	-	-	2 350
Fordringer ²⁾	578	-	-	578
Sum sertifikater og obligasjoner	5 969	-	-	5 969

31.12.2009

Sertifikater og obligasjoner klassifisert som:	Bokført verdi	Konsern ²⁾		Observerbar markedsverdi
		Amortisering som renteinntekt	Effekt av reklass som kursgevinst	
Til virkelig verdi over resultatet	10 628	-	-	10 628
Holde til forfall	1 831	-14	5	1 822
Obligasjoner med fortrinnsrett ²⁾	9 625	-	-	9 625
Fordringer	453	-3	6	456
Opptjente renter	45	-	-	45
Sum sertifikater og obligasjoner	22 582	-17	11	22 576

31.12.2009

Obligasjoner reklassifisert til fordring og holde til forfall	Konsern ²⁾		
	1.7.2008	31.12.2008	31.12.2009
Bokført verdi	2 928	3 423	2 284
Nominell verdi (pålydende)	2 985	3 477	2 314
Observerbar markedsverdi	2 928	3 345	2 278

Banken forventer å få tilbakebetalt pålydende av obligasjoner som ligger i porteføljen for reklassifisering.

¹⁾ Netto urealisert tap som er tilbakeført pr 1.7.2008 er 47,3 mill kroner. Beløpet amortiseres over instrumentenes gjenværende løpetid. Veiet gjenværende løpetid på reklassifiseringstidspunktet er ca. 2,7 år.

²⁾ Av obligasjoner med fortrinnsrett er 9 324 mill kroner benyttet i bytteordningen med finansdepartementet. Løpetiden på obligasjonene er tilnærmet lik løpetiden på bytteordningen.

³⁾ Noten er tilnærmet lik for morbank.

Investeringer foretatt etter sist avlagte delårstall

3.9.2 Investeringer foretatt etter sist avlagte delårstall

Finansdepartementet godkjente fusjonen mellom Kvinnherad Sparebank og Sparebank 1 SR-Bank 22. oktober 2010 og styrene i SpareBank 1 SR-Bank og Kvinnherad Sparebank har 28. oktober godkjent fusjonen. Banken har ikke foretatt noen vesentlige investeringer etter offentliggjørelsen av tallene for 3. kvartal 2010 og frem til Registreringsdokumentets dato.

3.9.3 Pågående investeringer Investeringer foretatt etter sist avlagte delårstall

Banken har per Registreringsdokumentets dato ingen vesentlige pågående investeringer.

3.9.4 Planlagte investeringer

Bankens Styre har per Registreringsdokumentets dato ikke vedtatt noen vesentlige planlagte investeringer.

3.10 Viktige kontrakter

Utover kontrakter som er inngått som en del av Bankens normale drift, har Banken per Registreringsdokumentets dato ingen kontrakter av vesentlig betydning for Bankens drift, og Banken har heller ikke hatt slike avtaler de siste to år.

3.11 Forskning og utvikling, patenter og lisenser

SpareBank 1 SR-Bank driver ikke med forskning og utvikling i tradisjonell forstand, men arbeider kontinuerlig med å videreutvikle sine produkter og systemer, med spesielt fokus på videreutvikling av risikostyringssystemet samt utvikling av nye produkter. Banken har ingen patenter, og har heller ingen lisenser av vesentlig betydning for Bankens virksomhet.

3.12 Miljø

Banken anvender ikke innsatsfaktorer eller produksjonsmetoder som har miljøkonsekvenser av betydning. Bankens påvirkning av det ytre miljø er begrenset til materiell og energi som er nødvendige for at Banken skal kunne drive sin virksomhet. Det arbeides kontinuerlig med overgang til elektronisk kommunikasjon internt og eksternt som også vil bidra til redusert papirforbruk. Etter Styrets oppfatning forurenses virksomheten i liten grad det ytre miljø.

4 FINANSIELL INFORMASJON

Dette kapitlet gir en oversikt over SpareBank 1 SR-Banks finansielle stilling, resultatet av virksomheten og kontantstrømmer for kvartalsregnskapet per 30. september 2010. For å få en mest mulig fullstendig oversikt over Bankens finansielle stilling, resultatet av virksomheten og kontantstrømmer bør informasjonen i dette kapitlet leses i sammenheng med Bankens reviderte konsernregnskap. Historisk finansiell informasjon i form av reviderte årsregnskap og ureviderte delårsrapporter og revisjonsberetninger er inntatt ved henvisning til dette dokumentet, og kan lastes ned fra Bankens internettside, www.sr-bank.no. Se også kryssreferanseliste i kapittel 10, ”Dokumenter til gjennomsyn”.

4.1 Regnskapsprinsipper for Bankens konsoliderte IFRS-regnskap

4.1.1 Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet

Konsernregnskapet konsernregnskapene fra 2008 til 3. kvartal 2010 for SpareBank 1 SR-Bank er satt opp i overensstemmelse med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som fastsatt av EU. Dette omfatter også fortolkninger fra Den internasjonale fortolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste fortolkningskomité (SIC). Bankens regnskapsprinsipper i kvartalsregnskapet for 3. kvartal 2010 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering og i henhold til gjeldende IFRS standarder og IFRIC fortolkninger. Målegrunnlaget for konsernregnskapet er historisk kost med følgende modifikasjoner; finansielle derivater, finansielle eiendeler og finansiell gjeld regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

2008 og 2009-regnskapet er avlagt basert på IFRS-standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per hhv 31. desember 2008 og 31. desember 2009.

Følgende standard ble implementert i årsregnskapet 2009:

- IAS 39, IFRS 7 ”Reclassification of financial assets”. Det er vedtatt endringer som på visse vilkår gir adgang til å reklassifisere finansielle eiendeler fra målekategoriene ”til virkelig verdi med verdiendring over resultatet” og ”tilgjengelig for salg” til målekategoriene ”holde til forfall” og ”lån og fordringer”.

Av øvrige standarder som vil være obligatoriske for konsernet fra 1. januar 2007, vil følgende standard berøre konsernet:

- IFRS 8 “Operating segments” (ikrafttredelse fra 1. januar 2009). Standarden erstatter IAS 14 og samordner segmentrapporteringen med kravene i US standarden SFAS 131 ”Disclosures about segments of an enterprise and related information”. Den nye standarden krever at presentert segmentinformasjon er basert på ledelsens tilnærming til segmentinformasjon i intern rapportering. Standarden forventes ikke å påvirke konsernregnskapet. IAS 23 (endret) ”Borrowing costs”.
- IAS 1 (revidert) ”Presentation of financial statements”.
- IFRS 2 (endret) “Share-based payment”.
- IAS 32 (endret) “Financial instruments: Presentation” og IAS 1 (endret) “Presentation of financial statements – puttable financial instruments and obligations arising on liquidation”.
- IFRS 1 (endret) “First time adoption of IAS 27” og IAS 27 (endret) “Consolidated and separate financial statements”
- IFRS 3 (revidert) “Business combinations”
- IFRS 5 (endret) “Non-current assets held-for-sale and discontinued operations” (og følgeendringer i IAS 32 “Financial instruments: Presentation” og IFRS 7 “Financial instruments: Disclosures”.
- IAS 36 (endret) “Impairment of assets”
- IAS 38 (endret) “Intangible assets”
- IAS 19 (endret) “Employee benefits”
- IAS 39 (endret) “Financial instruments: Recognition and measurement” Endring gjennomført som følge av forbedringsprosjekt publisert i mai 2008.

- I tillegg er det gjennomført en rekke endringer i IFRS 7, IAS 8, IAS 10, IAS 18 og IAS 34 med bakgrunn i IASB's årlige forbedringsprosjekt publisert i mai 2008, men ikke adressert over.
- IFRIC 16 "Hedges of a net investment in a foreign operation"

4.1.2 Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner ("NOK"), som også er Bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i NOK millioner med mindre noe annet er angitt.

4.1.3 Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter og alle datterforetak. Som datterforetak regnes alle foretak hvor SpareBank 1 SR-Bank har bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Ved fastsettelse av om det foreligger bestemmende innflytelse inkluderes effekten av potensielle stemmerettigheter som kan utøves eller konverteres på balansedagen. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt Banken gir fra seg kontroll.

Oppkjøpsmetoden benyttes for regnskapsføring ved kjøp av datterselskaper. Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse (badwill) inntektsføres ved kjøpet.

Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhetsammenslutninger som er gjennomført før 1.1.2004.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og realiserte fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Regnskapsprinsipper i datterselskaper endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som en egen post.

4.1.4 Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak er foretak der SpareBank 1 SR-Bank har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Normalt foreligger det betydelig innflytelse når Banken har en eierandel på mellom 20 og 50% av stemmeberettiget kapital. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

I konsernregnskapet føres nyinvesteringer til anskaffelseskost. Investeringer i tilknyttet selskap inkluderer goodwill/badwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

Bankens andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskap resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringene sammen med andel av ikke resultatførte egenkapitalendringer.

SpareBank 1 SR-Bank eier pr. 31.12.2009 17,7% av Sparebank Utvikling DA, hvor de andre eierne er banker i SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen AS. Banken eier også 33,8% i SpareBank 1 Boligkreditt AS og 49% i Vågen Eiendomsmegling AS. Alle disse investeringene er vurdert som tilknyttede selskap.

4.1.5 Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at Banken gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

SpareBank 1 Gruppen AS eies med 19,5% hver av SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Sparebanker AS. Øvrige eiere er Sparebanken Hedmark (12%) og LO (10%).

Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Banken klassifiserer sin deltakelse i SpareBank 1 Gruppen AS som en investering i et felleskontrollert foretak og vurderer denne etter egenkapitalmetoden.

BN Bank ASA eies med 20% hver av SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge og 20% av Samarbeidende Sparebanker AS. SpareBank 1 SMN eier 40%. Styringsstrukturen for BN Bank ASA er regulert i avtale mellom eierne. Banken klassifiserer også eierskapet i BN Bank ASA som en investering i felleskontrollert virksomhet. I september 2009 inngikk SpareBank 1 SR-Bank avtale om kjøp av en ytterligere 3,5% eierandel i BN Bank fra SpareBank SMN.

SpareBank 1 SR-Bank eier 20% av SpareBank 1 Næringskreditt AS, hvor de andre eierne er banker i SpareBank 1-alliansen. Banken klassifiserer sin deltakelse i SpareBank 1 Næringskreditt AS som en investering i felleskontrollert foretak. Banken har inngått avtale om kjøp av ytterligere 3,5% av SpareBank 1 Næringskreditt.

4.1.6 Utlån og tap på utlån

Utlån måles til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Fastrentelån til kunder øremerkes ved førstegangs innregning som vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet i henhold til IAS 39.9. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi bokføres over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjent rente og over-/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med operasjonelle rente-swapper som bokføres til virkelig verdi. Det er Bankens oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen.

4.1.7 Vurdering av verdifall på finansielle eiendeler

På hver balansedag vurderer konsernet om det eksisterer objektive bevis på at verdien på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert. Verditap på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er pådratt dersom, og bare dersom, det eksisterer objektive bevis på verdifall som kan medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på at verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- på grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen, eller
- observerbare data indikerer at det er målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler siden første gangs bokføring, selv om reduksjonen ennå ikke kan fullt ut identifiseres til en individuell finansiell eiendel i gruppen inkludert:
 - ugunstig utvikling i betalingsstatus for låntakere i gruppen eller

- nasjonale eller lokale økonomiske betingelser som korrelerer med mislighold av eiendelene i gruppen

Banken vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på verdifall for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. For finansielle eiendeler som ikke er individuelt signifikante, vurderes de objektive bevisene på verdifall individuelt eller kollektivt. Dersom konsernet bestemmer at det ikke eksisterer objektive bevis på verdifall for en individuell vurdert finansiell eiendel, signifikant eller ikke, inkluderes eiendelen i en gruppe av finansielle eiendeler med samme kredittrisiko-karakteristikk. Gruppen vurderes så samlet for evt. verdireduksjon. Eiendeler som vurderes individuelt med hensyn på verdireduksjon, og hvor et verditap identifiseres eller fortsatt er identifisert, tas ikke med i en samlet vurdering av verdireduksjon.

Dersom det er objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer (eksklusiv fremtidige kredittap som ikke er pådratt) diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en avsetningskonto og tapet bokføres over resultatregnskapet.

Fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av finansielle eiendeler som samlet er vurdert med hensyn på verdireduksjon, estimeres med utgangspunkt i de kontraktmessige kontantstrømmene for gruppen samt historiske tap for eiendeler med lignende kredittrisiko. Historiske tap justeres for eksisterende observerbare data for å kunne ta hensyn til effekter av eksisterende forhold som ikke var tilstede på tidspunktet for de historiske tapene samt justere effekter av tidligere forhold som ikke eksisterer i dag.

4.1.8 Sammensatte finansielle instrumenter

For strukturerte produkter med kapitalgaranti føres gevinster, herunder tegningsomkostninger og eventuelle strukturgevinster, som dag 1 gevinster. Struktureringsgevinster beregnes ved at Bankens framtidige fordringer (opsjonspremie) og forpliktelser (garantert kapital) neddiskonteres ved bruk av swap kurven. Banken tilbyr ikke lenger slike produkter.

4.1.9 Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i Bankens oversikter over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at Banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer.

4.1.10 Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte spesifiserte tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

4.1.11 Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar Banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi og verdien av låneengasjementet justeres tilsvarende. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg og regnskapsføres etter relevante IFRS standarder (normalt IAS 16, IAS 38, IAS 39 eller IFRS 5).

4.1.12 Leieavtaler

Finansielle leieavtaler er ført under hovedposten "Brutto utlån til kunder" i balansen og regnskapsføres etter amortisert kost-prinsippet. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente.

Banken har ikke kontrakter av typen ”salg og tilbakeleie” av eiendom, anlegg og utstyr.

4.1.13 Verdipapirer

Verdipapirer består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner. Aksjer og andeler klassifiseres enten som holde for omsetning eller som virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres enten som holde for omsetning, som virkelig verdi over resultatet, som holde til forfall eller som fordring.

Banken benytter kurs på handelsdato ved førstegangsinnregning av verdipapirer.

Alle finansielle instrumenter som er klassifisert som holde for omsetning eller til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Det er Bankens oppfatning at finansielle instrumenter klassifiseres som til virkelig verdi med verdiendring over resultatet gir mer relevant informasjon om verdiene av disse postene i balansen enn om de var vurdert til amortisert kost. Sertifikater og obligasjoner som klassifiseres som holdes til forfall, eller som fordring måles til amortisert kost ved en effektiv rente-metode, jf. omtale av denne metoden under avsnittet om utlån.

I forbindelse med den ekstraordinære og negative utviklingen i verdens finansmarkeder i tredje kvartal 2008 vedtok IASB den 13. oktober 2008 endringer til IAS 39 Financial Instruments – innregning og måling og IFRS 7 Financial Instruments – Disclosure. Endringene ble godkjent av EU den 15. oktober og fastsatt av Finansdepartementet gjennom forskrift den 16. oktober. Endringene medførte tillatelse til, under gitte forutsetninger, å reklassifisere finansielle eiendeler i kategoriene holde for omsetning, til virkelig verdi med verdiendring over resultatet og tilgjengelig for salg til kategoriene holde til forfall og lån og fordringer med virkning fra 1. juli 2008. Banken har valgt å benytte seg av denne muligheten.

Instrumenter hvor det normalt finnes observerbare markedspriser ble reklassifisert til kategorien holde til forfall mens instrumenter hvor markedspriser ikke finnes og verdien normalt fastsettes ut fra alternative verdsettelsesmetoder ble reklassifisert til kategorien lån og fordringer. Reklassifiseringen medfører tilbakeføring av urealisert tap på reklassifiseringstidspunktet. Det tilbakeførte beløp amortiseres over det enkelte instruments gjenværende løpetid og inngår i linjen renteinntekter/-kostnader.

Reklassifiseringen gjennomføres med bakgrunn i de store og unormale kurssvingninger som har oppstått på grunn av urolighetene i finansmarkedene. Banken har tradisjonelt deponert en større del av porteføljen i Norges Bank og beholdt disse obligasjonene til forfall. Disse obligasjonene har generelt hatt svært høy kredittverdighet og unormale kursutslag virker derfor, etter Bankens oppfatning, forstyrrende inn på perioderesultatet. Det foreligger både evne og vilje til å holde den reklassifiserte portefølje til forfall.

4.1.14 Derivater og sikring

Derivater består av valuta- og renteinstrumenter samt instrumenter forbundet med strukturerte produkter. Derivater føres til virkelig over resultatet.

Banken benytter derivater i sikringsøyemed for å minimere renterisiko på fastrente instrumenter (obligasjoner og sertifikater). Sikringens effektivitet vurderes og dokumenteres både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkelig verdisikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

4.1.15 Goodwill/badwill

Goodwill er den positive forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og Bankens andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomhet på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet er inkludert i investeringen, og testes for

nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. I de tilfeller hvor anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet er lavere enn virkelig verdi av Bankens andel av netto identifiserbare eiendeler på oppkjøpstidspunktet, såkalt badwill, inntektsføres differansen umiddelbart og inngår i inntekter fra eierinteresser.

4.1.16 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er bokført til kostpris fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Tomter er bokført til kostpris fratrukket nedskrivninger. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader knyttet til kjøpet av eiendelen. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris fratrukket evt. restverdi over driftsmidlenes brukstid.

Tomt, bygning eller deler av bygning som innehas av Banken for å oppnå leieinntekter og/eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer. For bygninger hvor Banken benytter deler til egen virksomhet, er den del som leies ut behandlet som investeringseiendom dersom utleiedelen er seksjonerbar. Banken har valgt å regnskapsføre investeringseiendommene etter kostmetoden.

4.1.17 Virksomhet som skal selges

Disse postene i balansen inneholder Bankens virksomheter som er besluttet solgt. Postene inneholder eiendeler og gjeld knyttet til eiendomsselskaper som skal syndikeres og selges ut i andeler til kunder. Posten er vurdert til virkelig verdi.

4.1.18 Innlån

Innlån regnskapsføres første gang til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Innlån med flytende rente måles deretter til amortisert kost og eventuell over-/ underkurs blir periodisert over løpetiden. Innlån med fast rente vurderes til virkelig verdi med neddiskontering etter gjeldende rentekurve, dog ikke hensyntatt endringer i kredittspreader. Tilsvarende gjelder for derivater på gjeldssiden. Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

4.1.19 Pensjoner

Alle konsernselskapene har pensjonsavtaler tilknyttet Bankens egen pensjonskasse, med unntak av Vågen Eiendomsforvaltning AS, som har egen innskuddsbasert ordning. Avtalene er sikret gjennom innbetalinger til pensjonskassen, og er bestemt av periodiske beregninger utført av aktuar. En definert ytelsesplan er en pensjonsplan som gir rett til en definert fremtidig ytelse ved oppnådd pensjonsalder, som regel bestemt av faktorer som alder, antall år ansatt og lønn. Forpliktelsen som bokføres i balansen vedrørende en definert ytelsesplan er nåverdien av den definerte forpliktelsen redusert for virkelig verdi av pensjonsmidler. Forpliktelsen knyttet til den definerte ytelsesplanen beregnes årlig av uavhengige aktuarer. Nåverdien av fremtidige definerte ytelser beregnes ved å diskontere fremtidige utbetalinger ved bruk av rentesatsen for norske statsobligasjoner justert for forskjeller i forfallstidspunkt.

Fra 2005 er det henhold til IAS 19 anledning til å føre aktuarmessige gevinster og tap (estimatavvik) rett mot egenkapitalen, og Banken har valgt å følge dette prinsippet.

4.1.20 Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Garantiforpliktelser innregnes ikke i balansen, men brutto latente forpliktelser fremgår av notene til årsregnskapet. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Avsetning for restruktureringsutgifter foretas når Banken har en avtalemessig eller rettslig forpliktelse.

4.1.21 Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan telle med 50% av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med inntil 100 prosent av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet eller amortisert kost slik som andre langsiktige lån.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men Banken har ikke plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15% av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom Bankens kjernekapitaldekning faller under 5% eller samlet kapitaldekning faller under 6%. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

4.1.22 Utbytte

Utbytte på egenkapitalbevis bokføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av Bankens representantskap.

4.1.23 Renteinntekter og –kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rente-metode. Effektiv rente er den renten som medfører at nåverdien av forventet kontantstrøm, over forventet levetid for en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse, blir lik bokført verdi av den respektive finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Ved beregningen av effektiv rente estimerer man kontantstrømseffekten som ligger i avtalen, men uten å ta hensyn til fremtidige kredittap. Beregningen tar således hensyn til blant annet gebyrer, transaksjonskostnader, overkurs og underkurs.

Dersom en finansiell eiendel blir nedskrevet for tap blir ny effektiv rente beregnet basert på justert estimert kontantstrøm.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsrenten klassifiseres som renteinntekt eller –kostnad mens effekten av renteendringer klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

4.1.24 Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir levert/mottatt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i Bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

4.1.25 Transaksjoner og balanseposter i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved kursen på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av balanseposter i valuta på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

4.1.26 Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes utsatt skatteforpliktelse eller fordel på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes utsatt skattefordel på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

I henhold til IFRS regelverket defineres ikke selskapets formueskatt som skattekostnad. Denne kostnaden er dermed ført som driftskostnad.

4.1.27 Segmentrapportering

Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. Et geografisk marked (segment) er en del av virksomheten som leverer produkter og tjenester innenfor et avgrenset geografisk område som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre geografiske markeder. Tallene i segmentrapporteringen baserer seg på intern ledelsesrapportering.

4.1.28 Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når Styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse. Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av representantskapet.

4.2 Historiske finansielle tall

I dette avsnittet presenteres det tall og kommentarer fra det reviderte årsregnskapet for SpareBank 1 SR-Bank-konsernet for 2008 og 2009, fra kvartalsrapporten for 3. kvartal 2010. Alle tallene er rapportert i henhold til IFRS. Det foretas en begrenset revisjon av resultatregnskapet og balanse for SpareBank 1 SR-Bank ved hver kvartalsavleggelse av Bankens finansielle revisor.

4.2.1 Kommentarer til SpareBank 1 SR-Banks resultat

4.2.1.1 Resultat

Konsernets resultat før skatt ble 1.200 mill kr pr 30. september 2010. Dette er en betydelig økning fra 995 mill kr i tilsvarende periode i fjor. Egenkapitalavkastningen etter skatt gikk ned fra 16,9 % pr 30. september i fjor til 15,1 % hittil i år til tross for økt resultat. Dette skyldes at banken i 4. kvartal 2009 økte egenkapitalen med ca 1,2 mrd kr.

Netto renteinntekter ble 1.300 mill kr pr 30. september 2010, mot 1.221 mill kr samme periode i 2009. Netto provisjons- og andre inntekter økte fra 713 mill kr pr 30. september 2009 til 818 mill kr i tilsvarende periode i år. Avkastningen på finansielle investeringer ble 388 mill kr hittil i år mot 496 mill kr pr 30. september 2009. Dette inkluderer resultateffekt fra fusjonen mellom Nordito AS og PBS AS på totalt 96 mill kr i 2. kvartal 2010. Nedskrivning på utlån ble 163 mill kr pr 30. september 2010, mot 294 mill kr i tilsvarende periode i 2009.

Ordinære driftskostnader ble 1.207 mill kr pr 30. september 2010 (regnskapsførte driftskostnader ble 1.143 mill kr som følge av netto tilbakeføring av AFPavsetning på 64 mill kr). Driftskostnadene var 1.141 mill kr i samme periode i fjor.

Den gode utviklingen i bankdriften fortsetter. Samlede netto renteinntekter (inklusive provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt) er betydelig høyere enn i samme periode i fjor. God kvalitet i kundeporteføljen, både innen person-, bedrift- og kapitalmarkedsområdet, har bidratt til moderate nedskrivninger på utlån.

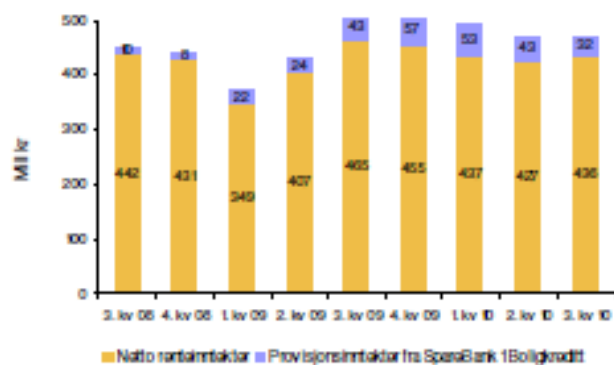
Isolert i 3. kvartal 2010 ble SpareBank 1 SR-Bankkonsernets resultat før skatt 386 mill kr, ned fra 503 mill kr 3. kvartal 2009. Egenkapitalavkastningen etter skatt ble 14,3 %, mot 25,2 % 3. kvartal 2009. Det er særlig den høye avkastningen på finansielle investeringer i 3. kvartal 2009 som forklarer resultatendringen sammenlignet med 3. kvartal 2010..

4.2.1.2 Netto renteinntekter

Konsernets netto renteinntekter pr 30. september 2010 var 1.300 mill kr (1.221 mill kr). Både utlånsog innskuddsmarginen har styrket seg noe sammenlignet med fjoråret, og kombinert med volumvekst samt økt egenkapital bidrar dette til å forklare økningen i netto renteinntekter sammenlignet med fjoråret.

Utviklingen i netto renteinntekter må også ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt. Ved utgangen av 3. kvartal 2010 hadde banken overført 24,1 mrd kr (23,9 mrd kr) i boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt. Inntektene av lån som overføres til SpareBank 1 Boligkreditt blir ført som provisjonsinntekter.

Grafen nedenfor viser kvartalsvis utvikling i netto renteinntekter og provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt:

4.2.1.3 Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter utgjorde 818 mill kr pr 30. september 2010 (713 mill kr).

Netto provisjonsinntekter var 546 mill kr pr 30. september 2010 (474 mill kr). Provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt steg fra 89 mill kr pr 30. september 2009 til 128 mill kr i tilsvarende periode i 2010 som følge av økt gjennomsnittlig volum og margin. For øvrig bidro også inntekter fra sparing/plassering, betalingsformidling og forsikring til økningen i netto provisjonsinntekter.

Andre driftsinntekter ble 272 mill kr (239 mill kr) pr 30. september 2010. Dette er i all hovedsak inntekter fra eiendomsmegling.

4.2.1.4 Netto avkastning på finansielle investeringer

Netto avkastning på finansielle investeringer utgjorde 388 mill kr pr 30. september 2010 (496 mill kr). Av dette utgjorde kursgevinst på verdipapir 94 mill kr (186 mill kr) og kursgevinster fra rente- og valutahandel 74 mill kr (134 mill kr). Videre utgjorde inntekter av eierinteresser 173 mill kr (170 mill kr) og utbytte utgjorde 47 mill kr (6 mill kr).

Kursgevinstene på verdipapirer på 94 mill kr er fordelt på 64 mill kr fra aksje- og egenkapitalbevisporteføljen og 30 mill kr fra renteporteføljen.

Fusjonen mellom Nordito AS og PBS AS ga en resultateffekt 2. kvartal 2010 på totalt 96 mill kr, fordelt med 51 mill kr i kursgevinster og 45 mill kr i utbytte.

Inntekter fra eierinteresser på 173 mill kr omfatter hovedsakelig resultatandeler fra SpareBank 1 Gruppen, BN Bank, SpareBank 1 Boligkreditt og Bank 1 Oslo. Resultatandelen i SpareBank 1 Gruppen var 104,5 mill kr pr 30. september 2010 (inkludert 5,5 mill kr som andel av korrigeret resultat for 2009). Resultatandelen i BN Bank ble 18,0 mill kr. Videre inntektsføres 4,8 mill kr som følge av differanse mellom beregnet og bokført egenkapital i BN Bank. Resultatandelen i SpareBank 1 Boligkreditt utgjorde 15,2 mill kr og Bank 1 Oslo 32,0 mill kr. Bank 1 Oslo ble utfisjonert fra SpareBank 1 Gruppen med virkning fra 1. januar 2010.

4.2.1.5 Driftskostnader

Konsernets ordinære driftskostnader ble 1.207 mill kr pr 30. september 2010. Regnskapsførte driftskostnader ble lavere og utgjorde 1.143 mill kr som følge av tilbakeføring av AFP-avsetning på 78 mill kr 1. kvartal 2010 samt avsetning for ny AFP forpliktelse med 14 mill kr.

Driftskostnadene pr 30. september i fjor ble 1.141 mill kr. Veksten i konsernets ordinære driftskostnader siste 12 mnd var 5,8 %, fordelt med 8,1 % vekst i ordinære personalkostnader og 2,7 % vekst i øvrige kostnader. Kostnadsveksten er i hovedsak knyttet til økt aktivitet og da spesielt hos EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS.

Kostnadsprosenten for konsernet, målt som kostnader i prosent av inntekter, var 45,6 % pr 30. september 2010 (47,0 %).

4.2.1.6 Kreditrisiko og porteføljeutvikling

Konsernets moderate risikoprofil er uendret. Nedturen i norsk økonomi har vært begrenset, og et vedvarende lavt rentenivå bidrar til høyt aktivitetsnivå, lav arbeidsledighet og fortsatt stigende boligpriser i konsernets markedsområde. Disse utviklingstrekkene bidrar, sammen med kontinuerlig internt fokus på risikohåndtering, til at den gode kredittkvaliteten i konsernets utlånsportefølje opprettholdes.

Kvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen er god. Utviklingen er stabil og porteføljens risikoprofil ligger fast. Verken porteføljens gjennomsnittlige misligholdssannsynlighet, eller dens forventede tap og krav til risikojustert kapital endret seg vesentlig i 3. kvartal 2010. Veksten i porteføljen er begrenset.

Kvaliteten i personmarkedsporteføljen er meget god. Kredittkvaliteten preges av en fortsatt stabil utvikling. Den vedvarende gode porteføljevæksten over lengre tid har ikke påvirket porteføljens kredittkvalitet. Det meste av porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Sikkerhetsdekningen er god, noe som tilsier begrenset tapspotensial så lenge sikkerhetsverdiene ikke forringes vesentlig.

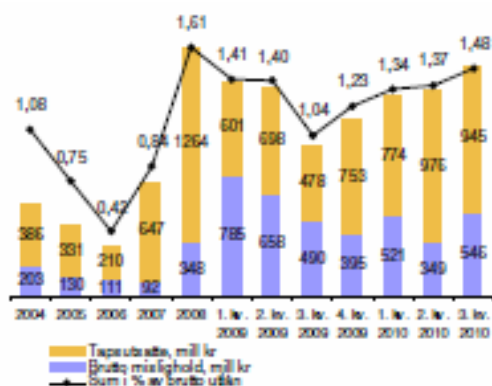
4.2.1.7 Tap og mislighold

Konsernet resultatførte netto nedskrivninger på utlån på 163 mill kr pr 30. september 2010 (294 mill kr). Dette tilsvarer nedskrivning i prosent av utlån på 0,23 (0,41).

Brutto misligholdte engasjement utgjorde 546 mill kr ved utgangen av 3. kvartal 2010, sammenlignet med 490 mill kr på samme tid i fjor. Dette tilsvarer 0,54 % av brutto utlån (0,53 %). Tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 945 mill kr (478 mill kr). Dette tilsvarer 0,94 % av brutto utlån (0,51%). Summen av misligholdte lån og tapsutsatte engasjement er økt fra 968 mill kr til 1.491 mill kr det siste året. Målt som andel av brutto utlån utgjør dette en økning fra 1,04 % til 1,48 %.

Avsetningsgraden for misligholdte og andre tapsutsatte engasjement var henholdsvis 22 % og 31 % ved utgangen av 3. kvartal 2010 (25 % og 37 %).

Grafen nedenfor viser utviklingen i misligholdte lån, tapsutsatte engasjement og summen av dem i % av brutto utlån:

4.2.2 Konsolidert resultatregnskap

Tabellen nedenfor viser Bankens konsoliderte resultatregnskap for 2008 og 2009 samt Q3 2009 og Q3 2010.

Morbank				Note	Konsern			
3.kv. 09	3.kv. 10	30.09.09	30.09.10		30.09.10	30.09.09	3.kv. 10	3.kv. 09
Resultatregnskap (i mill kr)								
1.077	1.190	3.771	3.414		3.538	3.908	1.231	1.122
658	798	2.691	2.245		2.238	2.687	795	657
419	392	1.080	1.169		1.300	1.221	436	465
192	175	506	560		602	541	189	201
-23	-17	-65	-52		-56	-67	-20	-24
1	0	3	1		272	239	95	85
170	158	444	509		818	713	264	262
0	0	5	54	15	47	6	1	1
-4	0	252	214		173	170	70	98
136	61	326	161	15	168	320	66	138
132	61	583	429		388	496	137	237
721	611	2.107	2.107		2.506	2.430	837	964
162	188	503	475	14	647	658	250	218
75	72	226	221		253	254	82	83
50	48	153	154		243	229	76	75
287	308	882	850		1.143	1.141	408	376
434	303	1.225	1.257		1.363	1.289	429	588
75	33	266	126	2, 3 og 4	163	294	43	85
359	270	959	1.131		1.200	995	386	503
92	73	177	264		264	214	86	104
267	197	782	867	12	936	781	300	399
267	197	782	867		936	779	300	399
0	0	0	0		0	2	0	0

Morbank

Konsern

Morbank		(tall i mill kroner)		Note	Konsern	
2008	2009	2008	2009		2009	2008
7 293	4 821	Rentoinntøktor	6	5 015	7 415	
5 788	3 346	Rentokostnader	6	3 339	5 771	
1 505	1 475	Netto rentoinntøktor		1 676	1 644	
564	718	Provisjonsinntøktor	7	760	634	
-82	-86	Provisjonskostnader	7	-87	-80	
10	11	Andre driftsinntøktor	7	325	242	
492	643	Netto provisjons- og andre inntøktor		998	796	
14	22	Utbytte	8	23	15	
206	244	Inntøktor fra alorintørssor	8,15,42	298	261	
-218	390	Inntøktor fra finansielle investøringer	8	384	-234	
2	656	Netto inntøktor fra finansielle investøringer		705	42	
1 999	2 774	Sum inntøktor		3 379	2 482	
608	666	Personalkostnader	9,10	881	776	
351	310	Administrasjonskostnader	9	346	390	
187	250	Andre driftskostnader	9	352	287	
1 146	1 226	Sum driftskostnader		1 579	1 453	
853	1 548	Resultat før tap		1 800	1 029	
353	333	Tap på utlån og garantior	21	368	386	
500	1 215	Resultat før skatt		1 432	643	
135	273	Skattokostnad	11	321	163	
365	942	Resultat etter skatt		1 111	480	
365	942	Majoritetsintørssor		1 109	469	
-	-	Minoritetsintørssor		2	11	
Resultat pr øgenkapitalbøvis (majoritet)						
2,33	5,85	Resultat pr øgenkapitalbøvis ¹⁾		6,88	3,00	
2,33	5,85	Utvannet resultat pr øgenkapitalbøvis		6,88	3,00	

4.2.3 Konsolidert balanse

Tabellen nedenfor viser Bankens konsoliderte balanse per 31. desember 2008 og 2009 samt Q3 2009/10.

Morbank		Note	Konsem	
30.09.09	30.09.10		30.09.10	30.09.09
		Balanse (i mill. kr)		
2.093	2.497	Kontanter og fordringer på sentralbanker	2.497	2.093
5.904	5.561	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.145	1.364
88.190	95.618	Brutto utlån til kunder	100.289	92.849
-247	-340	- Individuelle nedskrivninger	-405	-290
-277	-301	- Nedskrivninger på grupper av utlån	-341	-307
87.666	94.977	Netto utlån til kunder	99.543	92.252
18.916	16.864	Sertifikater og obligasjoner	16.868	18.933
2.757	3.902	Finansielle derivater	3.897	2.753
336	496	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	514	413
2.039	2.546	Investering i eierinteresser	3.507	2.792
574	679	Investering i konsemselskap	0	0
112	23	Virksomhet som skal selges	23	638
700	719	Øvrige eiendeler	1.530	843
121.097	128.264	Eiendeler	129.524	122.081
7.701	9.024	Innskudd fra kredittinstitusjoner	9.022	7.699
8.832	8.832	Innlån statsforvaltning vedrørende bytteordning OMF	8.832	8.832
53.900	55.856	Innskudd fra og gjeld til kunder	55.703	53.725
38.770	39.093	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	39.093	38.770
1.857	2.075	Finansielle derivater	2.075	1.857
1.244	1.736	Annen gjeld	2.135	1.521
0	0	Virksomhet som skal selges	0	55
3.132	4.093	Ansvarlig lånekapital	4.093	3.132
115.436	120.709	Sum gjeld	120.953	115.591
2.247	3.023	Egenkapitalbevis	3.023	2.247
-9	-3	Beholdning av egne egenkapitalbevis	-3	-9
42	456	Overkursfond	456	42
443	669	Utljevningsfond	669	443
0	0	Avsatt utbytte	0	0
2.005	2.182	Sparebankens fond	2.182	2.005
0	20	Kompensasjonsfond	20	0
82	214	Gavefond	214	82
69	127	Fond for urealiserte gevinster	127	69
0	0	Annen egenkapital	947	832
782	867	Periodens resultat majoritet	936	779
0	0	Minoritetsinteresser	0	0
5.661	7.555	Sum egenkapital	8.571	6.490
121.097	128.264	Gjeld og egenkapital	129.524	122.081

SPAREBANK 1 SR-BANK – EMISJON AV FONDSOBLIGASJON

Morbank				Konsern	
2008	2009	(tall i mill. kroner)	Nota	2009	2008
Eløndøler					
6 998	781	Kontanter og fordringer på sontralbanken	30	781	6 998
5 920	5 747	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	19	1 301	1 416
95 578	88 883	Brutto utlån til kunder	20	93 473	100 071
-320	-295	- Individuelle nødskrivninger	20	-329	-345
-206	-287	- Nødskrivninger på grupper av utlån	20	-320	-229
95 052	88 301	Netto utlån til kunder	20	92 824	99 497
9 090	22 558	Sertifikater og obligasjoner	17	22 582	9 131
5 053	2 444	Finansielle derivater	18	2 438	5 047
289	441	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	16	439	404
127	23	Virksomhet som skal selges	40	23	638
1 204	2 253	Investering i obligasjoner	15	3 127	1 953
481	574	Investering i konsernselskap	15	-	-
-	-	Immaterielle eløndøler	14	40	20
326	309	Varige driftsmidler	13	935	337
384	330	Andre eløndøler	12	419	417
124 924	123 761	Sum eløndøler		124 909	125 858
Gjeld					
11 172	8 854	Gjeld til kredittinstitusjoner	19	8 852	11 170
1 436	8 832	Innlån statsforvaltning vedrørende byttørdning OMF		8 832	1 436
53 683	54 512	Innskudd fra kunder	22	54 336	53 050
46 229	37 523	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23	37 523	46 229
2 093	1 576	Finansielle derivater	18	1 576	2 093
9	221	Betalbar skatt	11	223	22
71	91	Utsatt skatteforpliktelse	11	162	94
-	-	Virksomhet som skal selges	40	-	55
902	1 210	Annon gjeld	25,26	1 461	1 541
4 202	3 871	Ansvarlig lånekapital	24	3 871	4 202
119 797	116 690	Sum gjeld		116 836	119 892
Egenkapital					
1 865	3 014	Egenkapitalbevisskapital	29	3 014	1 865
92	458	Overkursfond		458	92
838	759	Utvøningsfond		759	838
75	212	Avsatt utbytte		212	75
2 066	2 241	Sparebankens fond		2 241	2 066
-	20	Kompensasjonsfond		20	-
122	240	Gavefond		240	122
69	127	Fond for urealiserte gevinster		127	69
-	-	Annon egenkapital		1 002	827
-	-	Minoritetsinteresser		-	12
5 127	7 071	Sum egenkapital		8 073	5 966
124 924	123 761	Sum gjeld og egenkapital		124 909	125 858

4.3 Konsolidert kontantstrømoppstilling

Tabellen nedenfor viser Bankens konsoliderte kontantstrømoppstilling per 31. desember for 2008 og 2009 og 3. kvartal 2009/10.

Morbank			Konsern	
30.09.2009	30.09.2010	Kontantstrømoppstilling	30.09.2010	30.09.2009
959	1.131	Resultat før skatt	1.200	995
0	0	Inntekt av eierinteresser	-173	-170
0	0	Verdiendring på finansielle eiendeler	0	0
0	0	Gevinst ved avgang ikke finansielle eiendeler	0	0
49	46	Nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler	53	53
266	126	Nedskrivning på utlån	163	294
-9	0	Betalt skatt	-1	-22
1.265	1.303	Tilført fra årets virksomhet	1.242	1.150
7.388	-6.735	Endring brutto utlån til kunder	-6.816	7.222
-105	414	Endring fordringer på kredittinstitusjoner	384	-64
217	1.344	Endring innskudd fra kunder	1.367	675
7.396	0	Innlån statsforvaltning vedrørende bytteordning OMF	0	7.396
-3.471	170	Endring gjeld til kredittinstitusjoner	170	-3.471
-9.826	5.694	Endring sertifikater og obligasjoner	5.714	-9.802
-2.064	-191	Andre tidsavgrensninger	-66	-2.440
800	1.999	A Netto likviditetsendring fra virksomheten	1.995	666
-77	-74	Endring varige driftsmidler	-78	-80
0	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	2	0
-975	-453	Endring aksjer og eierinteresser	-455	-838
-1.052	-527	B Netto likviditetsendring investeringer	-531	-918
2.829	6.647	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6.647	2.829
-6.887	-5.963	Tilbakebetaling - utstedelse av verdipapirer	-5.963	-6.887
0	0	Opptak av ansvarlige lån	0	0
-641	0	Tilbakebetaling - ansvarlige lån	0	-641
0	0	Emisjon egenkapitalbevis	0	0
-75	-212	Utbytte til Egenkapitalbevisiere	-212	-75
-4.774	472	C Netto likviditetsendring finansiering	472	-4.774
-5.026	1.944	A+B+C Netto endring likvider i perioden	1.936	-5.026
7.260	954	Likviditetsbeholdning periodens start	962	7.260
2.234	2.898	Likviditetsbeholdning periodens slutt	2.898	2.234
-5.026	1.944	Netto endring likvider i perioden	1.936	-5.026
		Likviditetsbeholdning spesifisert		
2.093	2.497	Kontanter og fordringer på sentralbanker	2.497	2.093
141	401	Fordringer på kredittinstitusjoner	401	141
2.234	2.898	Likviditetsbeholdning	2.898	2.234

Morbank			Konsern	
2008	2009		2009	2008
500	1 215	Resultat før skatt	1 432	643
-	-	Inntekt av orerintørasser	-298	-261
-1	-	Vordlondring på finansielle ølondølor	-	-1
-7	-8	Govinst ved avgang ikko finansielle anloggsmidler	-8	-8
54	65	Avskrivninger på ikko finansielle anloggsmidler	69	64
353	333	Tap på utlån	368	386
-183	-9	Betalt skatt	-22	-210
716	1 596	Tilført fra årøts vlrksomhet	1 541	613
-10 516	6 695	Endring brutto utlån til kunder	6 598	-11 540
763	84	Endring fordringer på kredittinstitusjoner	26	2 135
2 509	829	Endring Innskudd fra kunder	1 286	2 657
		Endring Innlån statsforvaltning vdrørende		
1 436	7 396	byttøordning OMF	7 396	1 436
5 308	-2 318	Endring gjøld til kredittinstitusjoner	-2 318	5 307
-3 628	-13 468	Endring sertifikat og obligasjoner	-13 451	-3 631
3 570	-2 313	Andre tidsavgrensninger	-2 042	3 306
158	-1 499	A Netto likviditøtsøndring fra vlrksomheten	-964	283
-108	-67	Investøring i varige driftsmidler	-686	-116
17	16	Innbetølling fra salg av varige driftsmidler	16	17
-307	-1 294	Endring aksjer og ølerintørasser	-1 209	-423
-398	-1 345	B Netto likviditøtsøndring investøring	-1 879	-522
19 364	3 029	Opptak av gjøld stiftet ved utstødelø av vordipapirer	3 029	19 364
-14 900	-7 789	Tilbakøbetølling - utstødelø av vordipapirer	-7 789	-14 900
500	786	Opptak av ansvarlige lån	786	500
-	-641	Tilbakøbetølling - ansvarlig lãnokapital	-641	-
183	1 228	Emisjon øgonkapitalbøvis	1 228	183
-337	-75	Utbytte til øgonkapitalbøvisølørne	-75	-337
4 810	-3 462	C Netto likviditøtsøndring finansløring	-3 462	4 810
4 570	-6 306	A+B+C Netto øndring likvidøer i årøt	-6 305	4 571
2 690	7 260	Likviditøtsbøholdning 1.1.	7 267	2 696
7 260	954	Likviditøtsbøholdning 31.12.	962	7 267
4 570	-6 306	Netto øndring likvidøer i årøt	-6 305	4 571
		Likviditøtsbøholdning spøisiflørøt		
6 998	781	Køntanter og fordringer på søntralbanken	781	6 998
262	173	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsøstid	181	269
7 260	954	Likviditøtsbøholdning 31.12.	962	7 267

Beskrivelse av Bankens kontantstrøm

Bankens likviditetsbeholdning inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanker, samt den del av sum innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer i kredittinstitusjoner. Kontantstrømanalysen viser hvordan SpareBank 1 SR-Bank har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt.

Det har ikke skjedd noen vesentlige endringer i Bankens kontantstrøm siden 30. september 2010.

4.4 Endringer i egenkapitalen

Nedenstående tabell viser endringer i egenkapitalen pr 30.09.2010.. Egenkapitalsituasjonen for tidligere år fremkommer av tabellen under.

Konsern										
Millioner kroner	Egenkapital-bevirkning	Overkurs-fond	Spere-bankens fond	Kompensasjon-fond	Gavefond	Utværings-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Minoritets-interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2008	1.865	92	2.066		122	913	69	827	12	5.966
Fonds emisjon	373	-50				-323				0
Rettet emisjon	776	432		20						1.228
Kostnader emisjon		-16								-16
Utbytte år 2008, endelig besluttet i 2009						-75			-10	-85
Utdelinger gavefond					-41					-41
Kursregulering egne egenkapitalbevis						8				8
Avgang minoritet									-4	-4
Korrigert egenkapital Tilknyttede selskap								7		7
Totalresultat hittil i år			175		159	448	58	168	2	1.010
Egenkapital 31.12.2009	3.014	468	2.241	20	240	971	127	1.002	0	8.073
Utbytte år 2009, endelig besluttet i 2010						-212				-212
Kostnader emisjon		-1								-1
Utdelinger gavefond					-26					-26
Omsetning egne egenkapitalbevis	0	-1				7				12
Diverse korrigeringer						3				3
Korrigert egenkapital Tilknyttede selskap								-20		-20
Totalresultat hittil i år										742
Egenkapital 30.09.2010	3.020	468	2.241	20	214	788	127	982	0	8.671

Konsern	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital					
	Egenkapital-bevirkning	Overkurs-fond	Kompensasjon-fond	Sperebankens fond	Gavefond	Utværings-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Minoritets-interesser	Sum egenkapital
Egenkapital pr 1.1.2007	1 126	18	-	1 707	90	993	110	252	12	4 308
Rettet emisjon	200	368	-	-	-	-	-	-	-	568
Spilt og overføring	443	-379	-	-	-	-64	-	-	-	-
Utdelinger gavefond	-	-	-	-	-61	-	-	-	-	-61
Omsetning egne egenkapitalbevis	-5	-	-	-	-	2	-	-	-	-3
Utbytte år 2006, endelig besluttet i 2007	-	-	-	-	-	-272	-	-	-9	-281
Endring aksjer i datterselskaper	-	-	-	-	-	-	-	-5	-	-5
Korrigert egenkapital SpareBank 1 Gruppen	-	-	-	-	-	-	-	53	-	53
Totalresultat	-	-	-	263	95	455	29	260	13	1 115
Prinsippendring SpareBank 1 Gruppen	-	-	-	-	-	-	-	147	-	147
Egenkapital pr 31.12.2007	1 764	7	-	1 970	124	1 114	139	707	16	5 841
Korrigert verdi tilbakkjøpte egenkapitalbevis	3	-	-	-	-	-3	-	-	-	-
Utbytte emisjon	92	82	-	-	-	-	-	-	-	174
Ansatt emisjon	6	3	-	-	-	-	-	-	-	9
Utdelinger gavefond	-	-	-	-	-22	-	-	-	-	-22
Kursregulering egne egenkapitalbevis	-	-	-	-	-	-10	-	-	-	-10
Utbytte år 2007, endelig besluttet i 2008	-	-	-	-	-	-336	-	-	-14	-350
Korrigert egenkapital SpareBank 1 Gruppen	-	-	-	-	-	-	-	21	-	21
Totalresultat	-	-	-	96	20	148	-70	99	10	303
Egenkapital pr 31.12.2008	1 865	92	-	2 066	122	913	69	827	12	5 966
Fonds emisjon	373	-50	-	-	-	-323	-	-	-	-
Rettet emisjon	776	432	20	-	-	-	-	-	-	1 228
Kostnader emisjon	-	-16	-	-	-	-	-	-	-	-16
Utdelinger gavefond	-	-	-	-	-41	-	-	-	-	-41
Kursregulering egne egenkapitalbevis	-	-	-	-	-	8	-	-	-	8
Utbytte år 2008, endelig besluttet i 2009	-	-	-	-	-	-75	-	-	-10	-85
Avgang minoritet	-	-	-	-	-	-	-	-	-4	-4
Korrigert egenkapital tilknyttede selskaper	-	-	-	-	-	-	-	7	-	7
Totalresultat	-	-	-	175	159	448	58	168	2	1 010
Egenkapital pr 31.12.2009	3 014	458	20	2 241	240	971	127	1 002	-	8 073

Nøkkeltall for 3. kvartal 2010 og tidligere regnskapsår

Resultatsammendrag	30.09.10		30.09.09		2009	
	mill kr	%	mill kr	%	mill kr	%
Netto renteinntekter	1.300	1,37	1.221	1,31	1.676	1,36
Netto provisjons- og andre inntekter	818	0,86	713	0,77	998	0,80
Netto avkastning på finansielle investeringer	388	0,41	496	0,53	705	0,57
Sum inntekter	2.506	2,64	2.430	2,61	3.379	2,72
Sum driftskostnader	1.143	1,20	1.141	1,23	1.579	1,27
Driftsresultat før nedskrivninger på utlån	1.363	1,43	1.289	1,39	1.800	1,48
Nedskrivninger på utlån og garantier	163	0,17	294	0,32	368	0,30
Resultat før skatt og minoritetsinteresser	1.200	1,26	995	1,07	1.432	1,16
Skattekostnad	264	0,28	214	0,23	321	0,26
Ordinært resultat	936	0,99	781	0,84	1.111	0,89
Herav minoritetsinteresser	0	0,00	2	0,00	2	0,00

	30.09.10	30.09.09	2009
Lønnsomhet			
Egenkapitalevkastning ¹⁾	15,1 %	16,9 %	17,5 %
Kostnadsprosent ²⁾	45,6 %	47,0 %	46,7 %
Balansetall			
Brutto utlån til kunder	100.289	92.849	93.473
Brutto utlån til kunder inkludert SpareBank 1 Boligkreditt	124.398	116.750	118.227
Innskudd fra kunder	55.703	53.725	54.336
Innskuddsdekning	55,5 %	57,9 %	58,1 %
Utlånsvekst (brutto) siste 12 måneder	8,0 %	-3,3 %	-6,6 %
Utlånsvekst inkludert SpareBank 1 Boligkreditt	6,6 %	8,8 %	5,3 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	3,7 %	-0,3 %	2,4 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	127.010	124.273	124.283
Forvaltningskapital	129.524	122.081	124.909
Nedskrivninger på utlån og mislighold			
Nedskrivning i prosent av utlån ³⁾	0,23	0,41	0,38
Misligholde engasjement i % av brutto utlån	0,54	0,53	0,42
Andre tapsubette engasjement i % av brutto utlån	0,94	0,51	0,81
Soliditet			
Kapitaldekningsprosent	11,6	9,3	11,9
Kjernekapitalprosent	9,3	6,9	9,6
Kjernekapital	8.433	5.632	8.130
Netto ansvarlig kapital	10.450	7.568	10.029
Minimumskrav ansvarlig kapital	7.241	6.545	6.767
Kontor og bemanning			
Antall kontor	49	53	51
Antall årsverk	1.103	1.094	1.093

Egenkapitalbevis	30.09.10	2009	2008	2007	2006
Egenkapitalbevisbrøk	63,2 %	62,9 %	56,1 %	54,9 %	51,0 %
Børskurs	53,00	50,00	27,08	55,21	57,01
Børsverdi (millioner kroner)	6.409	6.047	2.434	4.702	4.274
Bokført egenkapital pr EKB (inkludert utbytte) (konsern) *	44,11	42,07	37,23	37,64	
Bokført egenkapital pr EKB (inkludert utbytte) (morbank)	38,82	36,85	32,06	34,02	29,09
Resultat pr EKB (konsern) 4)	4,87	6,88	3,00	6,54	6,48
Utbytte pr EKB	n.a.	1,75	0,83	3,96	3,62
Pris / Resultat pr EKB	8,16	7,27	9,03	8,44	8,80
Pris / Bokført egenkapital (konsern) *	1,20	1,19	0,73	1,47	
Pris / Bokført egenkapital (morbank)	1,37	1,36	0,84	1,62	1,96

¹⁾ Ordinært resultat fratrukket minoritetsinteresser i prosent av gjennomsnittlig egenkapital. For 2009 er egenkapitalen vurdert pr. måned i stedet for kvartalsvis.

Dette p.g.a. emisjonen i november 2009.

²⁾ Sum driftskostnader i prosent av sum driftsinntekter

³⁾ Nedskrivning på utlån i prosent av gjennomsnittlig brutto utlån hittil i år, annualisert

⁴⁾ Overskudd multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall utestående egenkapitalbevis

* Nøkkeltallet er ikke beregnet for tidligere perioder

SpareBank 1 SR-Bank har ikke opsjonsordninger eller andre forhold som kan utvære resultatet pr egenkapitalbevis.

NØKKELTALL SISTE 5 ÅR

(beløp i mill. kroner)

SpareBank 1 SR-Bank konsern	2009	2008	2007	2006	2005
Resultat					
Netto rentelinntøker	1 676	1 644	1 340	1 128	1 113
Netto kursgevinst/tap	384	-234	142	240	192
Øvrige driftsinntøker	1 319	1 072	1 141	879	733
Sum driftsinntøker	3 379	2 482	2 623	2 247	2 038
Sum driftskostnader	1 579	1 453	1 357	1 178	1 012
Resultat før tap	1 800	1 029	1 266	1 069	1 026
Tap på utlån og garantier	368	386	10	-92	-70
Resultat av ordinær drift	1 432	643	1 256	1 161	1 096
Skattekostnad	321	163	249	237	234
Resultat etter skatt	1 111	480	1 007	924	862
Majoritetsrenter	1 109	469	994	914	856
Minoritetsrenter	2	11	13	10	6
Resultat (% av gjennomsnittlig forvaltningskapital)					
Netto rentelinntøker	1,35 %	1,49 %	1,42 %	1,52 %	1,76 %
Netto kursgevinst/tap	0,31 %	-0,21 %	0,15 %	0,32 %	0,30 %
Øvrige driftsinntøker	1,06 %	0,97 %	1,21 %	1,19 %	1,16 %
Sum driftsinntøker	2,72 %	2,25 %	2,78 %	3,04 %	3,22 %
Sum driftskostnader	1,27 %	1,32 %	1,44 %	1,59 %	1,60 %
Resultat før tap og nedskrivninger	1,45 %	0,93 %	1,34 %	1,44 %	1,62 %
Tap på utlån og garantier	0,30 %	0,35 %	0,01 %	-0,12 %	-0,11 %
Resultat av ordinær drift	1,15 %	0,58 %	1,33 %	1,57 %	1,73 %
Skattekostnad	0,26 %	0,15 %	0,26 %	0,32 %	0,37 %
Resultat etter skatt	0,89 %	0,44 %	1,07 %	1,25 %	1,36 %
Volumtall					
Forvaltningskapital	124 909	125 858	103 249	85 035	67 237
Utlån personmarked	45 847	51 528	51 095	48 461	41 890
Utlån personmarked inkl. SB1 Boligkreditt	70 601	63 754	56 085	48 864	41 890
Utlån bedriftsmarked	47 063	47 500	36 447	28 836	19 922
Innskudd personmarked	25 180	24 511	21 450	19 190	17 464
Innskudd bedriftsmarked	29 106	28 360	28 764	23 357	20 066
Utlånsvekst personmarked ekskl. SB1 Boligkreditt %	-11,0	0,8	5,4	15,7	12,4
Utlånsvekst bedriftsmarked %	-0,9	30,3	26,4	44,7	16,0
Innskuddsvekst personmarked %	2,7	14,3	11,8	9,9	4,0
Innskuddsvekst bedriftsmarked %	2,6	-1,4	23,1	16,4	23,3
Egenkapital					
Egenkapitalbeholdning	3 014	1 865	1 764	1 126	1 128
Sparebankens fond	2 241	2 066	1 970	1 738	1 505
Utgjenningsfond	971	913	1 114	1 028	990
Øvrige fond	1 847	1 110	977	396	200
Minoritetsrenter	-	12	16	12	7
Sum egenkapital	8 073	5 966	5 841	4 300	3 830
Nøkkeltall					
Egenkapitalavkastning %	17,5	8,0	19,4	23,1	24,7
Kostnadsprosent	46,7	58,5	51,7	52,4	49,7
Antall årsvork	1 093	1 117	1 021	944	862
Tapsprosent utlån	0,38	0,41	0,01	-0,13	-0,12
Brutto mistlighold i % av utlån	0,42	0,35	0,10	0,14	0,21
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,81	1,26	0,73	0,27	0,54
Kapitaldekning %	11,86	9,80	9,77	10,56	11,84
Kjønnkapitaldekning %	9,61	6,44	7,35	7,39	8,98
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	124 283	110 244	94 246	73 997	63 376

4.5 Hendelser etter sist avlagte delårstall

Utover det som er beskrevet i Registreringsdokumentet, har det ikke skjedd noen vesentlige hendelser for Banken etter offentliggjørelsen av 3. kvartalstallene for 2010. Det innebærer også at det ikke er skjedd en vesentlig forverring i utsteders framtidsutsikter siden datoen for siste offentliggjorte reviderte regnskaper.

4.6 Endringer i finansiell eller konkurransemessig stilling

Det er ingen vesentlige endringer i Bankens finansielle eller konkurransemessige stilling som er oppstått siden utløpet av siste regnskapsperiode som det er offentliggjort sregnskap for.

4.7 Trendinformasjon

Det er ingen kjente utviklingstrekk, usikkerhetsfaktorer, krav, forpliktelser eller hendelser som sannsynligvis vil ha en vesentlig innvirkning på Bankens utsikter i inneværende år

Banken kjenner ikke til noen endringer i statlige, økonomiske, skattemessige, monetære eller pengepolitiske faktorer som har eller kan ha en vesentlig påvirkning på Bankens fremtidige drift utover det som er beskrevet i Registreringsdokumentet.

4.8 Revisor

PricewaterhouseCoopers AS har vært Bankens revisor siden 21. mars 2002. Revisors adresse er Forus Atrium, Vassbotnen 15, postboks 8017, 4068 Stavanger. PricewaterhouseCoopers AS er medlem av Den norske Revisorforening.

I årsrapportene for 2008 og 2009 er det inntatt full revisjonsberetning for henholdsvis 2008 og 2009. Disse er inkludert i kryssreferanselisten i kapittel 9.

5 GENERELT OM KONKURRANSEN OG STRUKTUREN I FINANSNÆRINGEN

5.1 Innledning

Bank- og finanssektoren har vært gjenstand for sterke endringer i de senere årene.

Når Norge ble mindre rammet av den internasjonale finanskrisen enn mange andre land, så henger det både sammen med forhold i økonomi og næringsliv, i det finansielle systemet, og med regulering og tilsyn. Generell tillitssvikt medførte at det for norske finansinstitusjoner i en periode ble svært vanskelig å refinansiere lån i penge- og kapitalmarkedene. Soliditeten i de norske institusjonene var imidlertid aldri truet, og ingen norske banker gikk overende.

Den internasjonale bank- og finanssektoren har de seneste 10 – 20 årene vært preget av fusjoner, oppkjøp og allianser. Strukturendringene har også omfattet det nordiske finansmarkedet, hvor det har vokst frem flere store nordiske aktører. I større grad enn i Europa for øvrig, hvor hoveddelen av fusjonene og oppkjøpene har funnet sted innenfor det enkelte land, har utviklingen i Norden vært preget av etablering på tvers av landegrensene.

Markedsintegrasjon, regulatoriske endringer og endringer i teknologi og demografi har vært noen av drivkreftene for de seneste årenes strukturelle endringene i de finanssektoren. Den pågående globale finanskrisen, har ført til betydelige strukturendringer, blant annet i form av en tiltakende konsolidering og nasjonalisering i banksektoren, og en rekke banker har gått overende. Krisen har så langt ikke ført til noen vesentlig økt konsolidering i den norske banksektoren.

Banksystemet internasjonalt hadde høyst sannsynlig brutt sammen uten myndighetenes tiltak for å sikre institusjonenes likviditet og soliditet og innføring av omfattende finans- og pengepolitiske støttetiltak. Det eksisterende regelverket viste seg å ha betydelige svakheter. Ikke minst var kapitalkravene som investeringsbankene var underlagt svært lave, og det var lite fokus på soliditetstilsyn. Det er igangsatt et omfattende reformarbeid for å bøte på manglene som er avdekket. Det dreier seg om nye krav til likviditet, soliditet, innskytergarantier, regnskapsregler, kapital på verdipapiriserte porteføljer og ikke-clearede derivatposisjoner, tiltak overfor uregulert virksomhet og restriksjoner på bonuser som stimulerer til risikotaking. Noen krav har allerede materialisert seg i EUdirektiver, andre ligger som utkast, og andre igjen er fortsatt på drøftelsesstadiet.

5.2 Utviklingen i den norske finansnæringen

5.2.1 Generelt

De siste 10 - 20 årene har det norske bank- og finansmarkedet, i likhet med resten av Europa, gjennomgått en betydelig konsolidering og strukturendring.

Antallet banker har blitt kraftig redusert fra 1960 frem til i dag. I 1960 var det 665 banker i Norge, mens det ved utgangen av 2007 var 144 banker. Antall sparebanker har i perioden 1960 til 2008 blitt redusert med ca. 79%, mens antall forretningsbanker har blitt redusert med ca. 78% i samme periode. Ved utgangen av 2009 var det 119 sparebanker i Norge. Reduksjonen er blant annet et resultat av fusjoner av sparebanker for å danne større og mer slagkraftige enheter.

UTVIKLING OVER ANTALL BANKER I NORGE PER 31. DESEMBER

Type bank	1960	1970	1980	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Sparebanker	597	493	322	142	130	126	124	123	121	119
Forretningsbanker (inkludert utenlandske)	68	40	23	22	22	21	21	21	N/A	N/A
Sum	665	533	345	164	152	147	145	144	-	-

Kilde: Sparebankforeningen og Finansnæringens Hovedorganisasjon. Siste tilgjengelige tall.

Den teknologiske utviklingen har gitt bankene mulighet til å levere finansielle tjenester på nye kostnadseffektive måter, og behovet for lokal tilstedeværelse gjennom et bredt filialnett er blitt gradvis mindre viktig. Antallet ekspedisjonssteder er redusert i de fleste land. Per 31. desember 2008 hadde sparebankene og forretningsbankene henholdsvis 753 og 431 ekspedisjonssteder, i henhold til tall fra

Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen. Det totale antallet sparebank- og forretningsbankekspedisjonssteder i Norge har hatt en fallende utvikling de siste årene fra totalt 1.887 ekspedisjonssteder ved utgangen av 1980 til 1.184 ekspedisjonssteder ved utgangen av 2008.

ANTALL EKSPEDISJONSSTEDER PER 31. DESEMBER

Type bank	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006	2007
Sparebanker	1.298	1.437	1.194	1.068	997	943	781	784
Forretningsbanker (inkludert utenlandske)	589	701	602	469	432	291	479	546
Sum	1.887	2.138	1 796	1.537	1.429	1234	1260	1330

Kilde: Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen. Siste tilgjengelige tall.

Utenlandsandelen av det norske finansmarkedet har økt betydelig de siste årene, blant annet som følge av Nordeas oppkjøp av Christiania Bank og Kreditkasse, Danske Banks oppkjøp av Fokus Bank, Handelsbankens oppkjøp av Bergensbanken og Bolig- og Næringsbanken, samt SEBs oppkjøp av Privatbanken. Glitnir, som for få år siden kjøpte opp Kredittbanken, ble høsten 2008, i forbindelse med konkursen i det islandske morselskapet, kjøpt opp av flere av bankene i SpareBank 1-alliansen, herav også SpareBank 1 SR-Bank, og banken, som i januar 2009 skiftet navn til BN Bank, er igjen i norsk eie. I livforsikringsmarkedet er blant annet Norske Liv og Vesta Liv utenlandsk eiet.

5.2.2 Den norske sparebanknæringen

De siste årene har det vært en sterk restrukturering blant sparebankene i form av løsere samarbeidsformer som Terra-gruppen, sparebanker med et forretningsmessig samarbeid med DnB NOR i tillegg til sterke allianser, som f.eks. er bygget opp rundt SpareBank 1 Gruppen AS. Sparebanksektoren er på tross av dette fortsatt preget av mange mellomstore og mindre sparebanker med sterk lokal forankring. Også større distrikts- og regionsparebanker har lagt vekt på å beholde en klar hovedforankring til ett distrikt eller en region av landet. Det er således et særpreg ved sparebankene at de er nær de markeder de betjener.

Sparebankene står sterkt i det norske finansmarkedet og fremstår som viktige regionale finanssentre og som en viktig del av det lokale og regionale bankvesen i Norge. Sparebankene i Norge har en sterk markedsposisjon, også sammenliknet med andre land. Markedsandelen er spesielt høy i personmarkedet, der sparebankene har markedsandeler på over 50 %. Dessuten bruker over halvparten av de små og mellomstore bedriftene, med færre enn 50 ansatte, en sparebank som hovedbankforbindelse.

Sparebankene har tradisjonelt hatt en bredere geografisk utstrekning enn forretningsbankene. De største forretningsbankene har nasjonalt fokus med hovedvekt på storbyer og store geografiske sentra. Sparebankene har typisk mange, mindre ekspedisjonssteder og en sterk lokal forankring med hovedvekt på et distrikt eller en region av landet.

5.3 Markedsandeler i den norske finansnæringen

Det norske finansmarkedet er preget av økt tilstedeværelse av utenlandsk eide finansforetak, fremvekst av bankallianser og større, blandede finansgrupper som tilbyr et bredt spekter av finansielle tjenester. Tabellen nedenfor viser markedsandeler innenfor ulike virksomhetsområder for de største finansgruppene og for øvrige finansinstitusjoner i Norge ved utgangen av 2009.

STRUKTUR OG MARKEDSANDELER I DET NORSKE FINANSMARKEDET PER 31. DESEMBER 2009

Finanskonsern (% av forvaltningskapital)	Bank	Verdipapirfond	Livsforsikring	Skadeforsikring	Sum gruppe
DnB NOR	38	22	29	1	35
SpareBank 1-gruppen*	12	7	3	6	10
Nordea Bank Norge	11	8	6	0	10
KLP	1	9	28	2	5
Storebrand	1	8	26	1	5
Terra-gruppen*	4	2	0	1	4
Gjensidige	0	0	1	29	1
Sum finanskonsern/allianser	68	56	93	40	69
Øvrige selskaper	32	44	7	60	31
Herav utenl. filialer i Norge	13	-	30	0	-
Herav utenl.eide datterselskaper	13	-	6	1	-

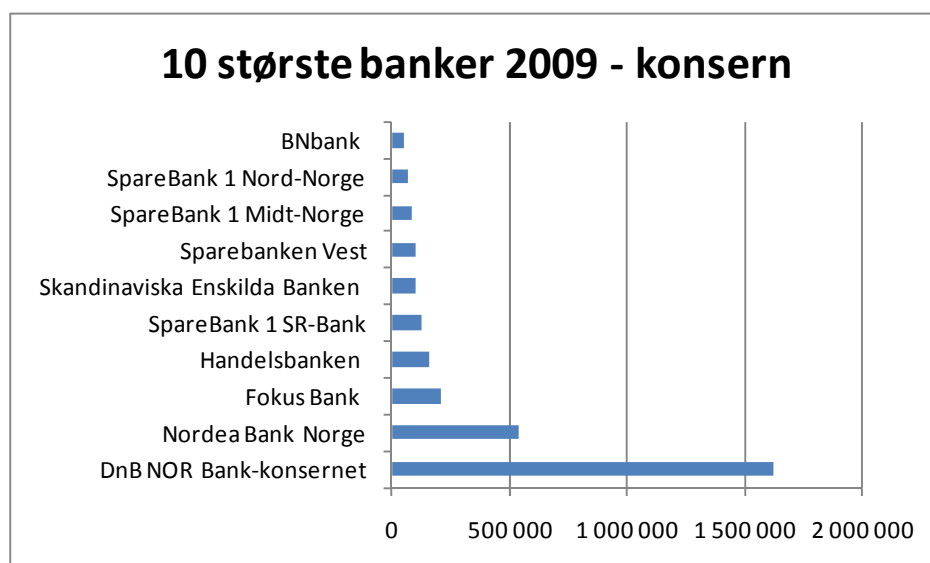
* For SpareBank 1 Gruppen og Terra-gruppen er eierbankene inkludert i markedsandelene.

** Av øvrige banker utgjorde øvrige sparebanker 9% og øvrige forretningsbanker (inkl. filialer av utenlandske banker) 20%.
Kilde: Finanstilsynet, "Tilstanden i finansmarkedet 2009", mars 2010.

De største finansgruppene er ulike når det gjelder i hvilke markeder de har hovedtyngden av sine aktiviteter. Bortsett fra DnB NOR, hvor både bank og livsforsikring utgjør en vesentlig andel av konsernets samlede forvaltningskapital, har de andre store finansgruppene en klar hovedtyngde innenfor enten bank eller livsforsikring. Det svenske finanskonsernet Nordea er representert i Norge gjennom bl.a. datterbanken Nordea Bank Norge med datterselskaper, i tillegg til Nordea Liv. KLP ble finanskonsern i 2009 da konsernet startet bankvirksomhet samt kjøpte kredittforetaket Kommunekreditt (KLP Kreditt). Gjensidige er også finanskonsern etter etableringen av Gjensidige Bank i 2007 og kredittforetaket Gjensidige Bank Boligkreditt i 2009.

Figuren nedenfor viser en oversikt over de største bank-/finansgruppene i Norge per 31. desember 2009.

DE TI STØRSTE BANKENE I NORGE MÅLT ETTER FORVALTNINGSKAPITAL PER 31.12.2009

Kilde: Finansnæringsens Hovedorganisasjon

For nærmere informasjon om SpareBank 1 SR-Banks markedsposisjon og konkurransen i området der Banken opererer, se avsnitt 4.6, "SpareBank 1 SR-Banks kunde grunnlag og markedsposisjon".

6 RAMMEBETINGELSER FOR SPAREBANKER

Deler av innholdet i dette kapitlet er basert på informasjon fra Sparebankforeningen.

6.1 Lovregulering av sparebanker

6.1.1 Generelt

Offentlige reguleringer av sparebankenes virksomhet er hovedsakelig gitt i Sparebankloven, Finansieringsvirksomhetsloven, Banksikringsloven og i lov 25. juni 1965 nr. 2 om adgang til regulering av penge- og kredittforholdene. Videre har Finanstilsynet myndighet til å føre tilsyn med bankenes virksomhet, jf. Kredittilsynsloven. Med hjemmel i disse lovene er det gitt en rekke forskrifter som regulerer sparebankenes virksomhet.

Den tidligere direkte styringen av kredittmarkedet er nå i stor grad erstattet med indirekte styring gjennom likviditets- og rentepolitikk. Rammebetingelsene for ulike typer finans- og kredittinstitusjoner er i økende grad harmonisert, og den norske finanslovgivningen har de senere årene blitt innrettet i tråd med de regler og anbefalinger som gjelder ellers i Europa. Det kan forventes fremtidige endringer i den norske lovgivningen for finansinstitusjoner basert på den internasjonale utviklingen og Banklovkommisjonens ulike utredninger.

En vesentlig endring i rammevilkårene for sparebanker er det nye kapitaldekningsregelverket. Fra 1. januar 2007 ble det innført nye regler for kapitaldekning for sparebanker og andre institusjoner som er underlagt kapitaldekningskrav. Bakgrunnen for endringene er nye retningslinjer for beregning av kapitaldekning fra Baselkomiteen (Basel-komiteen for banktilsyn består av representanter fra sentralbanker og tilsynsmyndigheter fra medlemslandene) samt nye EU direktiv om kapitalkrav, Rådsdirektiv 2006/48/EC og Rådsdirektiv 2006/49/EC. Rådsdirektivene bygger på Basel accorden fra 2004, som ble revidert i 2006. Reglene innebar en vesentlig endring av tidligere kapitaldekningsregler. Bakgrunnen for endringer er at det tidligere regelverket fra 1988 ikke dekker andre risiki enn kreditt- og markedsrisiko og i tillegg ikke gir tilstrekkelig nøyaktig måling av kreditt- og markedsrisiko. Det nye rammeverket innebærer at minimumskravet til ansvarlig kapital blir mer i samsvar med den faktiske risikoen i bankene. Rammeverket fastlegger også prinsipper for hvordan bankene skal vurdere sitt totale kapitalbehov og prinsipper for hvordan tilsynsmyndighetene skal forsikre seg om at bankene er tilstrekkelig kapitalisert. Videre stilles det økte krav til offentlighet i bankenes rapportering, såkalt markedsdisiplin. De nye retningslinjer for beregning av kapitaldekningskravet kan oppsummeres som følger:

1. **Minstekrav til ansvarlig kapital i forhold til risikoeksponering.** Kapitaldekningsgraden skal fortsatt være minst 8 %, men beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko gjøres mer risikofølsomt. I tillegg skal risikovurderingen utvides til også å omfatte operasjonell risiko. Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av mangelfulle eller feilslåtte interne prosesser, svikt hos mennesker og systemer, eller eksterne hendelser, inkludert juridisk risiko. For begge risikotyper introduseres tre alternative beregningsmetoder, herunder en "standardmetode".
2. **Aktivt tilsyn med institusjonenes risiko og kapitalbehov.** Bankene skal etablere en prosess for å vurdere sin totale kapital i forhold til bankens risikoprofil, samt en strategi for å opprettholde sitt kapitalnivå. Tilsynsmyndigheten skal gå igjennom og evaluere bankens interne vurdering av tilstrekkeligheten av kapitalen og deres strategier samt deres evne til å overvåke og sikre overholdelse av myndighetenes kapitalkrav. Tiltak skal iverksettes dersom tilsynsmyndigheten finner det nødvendig. Tilsynsmyndigheten må forvente, og i tillegg kunne kreve, at bankene har høyere kapitaldekning enn de fastsatte minimumskrav. Tilsynet vil søke å intervensere i en tidlig fase for å forhindre at kapitalen faller under de minimumsnivåer som anses nødvendig, og vil kreve hurtige tiltak for å utbedre situasjonen.
3. **Markedsdisiplin.** Øket markedsdisiplin skal oppnås gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere institusjonens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll.

Det nye regelverket innebærer i sum et vesentlig mer komplisert og omfattende regelverk enn det som gjaldt tidligere.

6.1.2 Årsregnskap

Årsregnskapsforskriften er fastsatt av Finansdepartementet, og inneholder bestemmelser om plikt til å utarbeide årsregnskap, plikt til å avgi dette senest tre måneder etter regnskapsårets slutt og regler for innholdet av årsregnskapet.

6.1.3 Interne kontrollrutiner

Sparebankenes interne kontrollrutiner er regulert i forskrift 22. september 2008 nr. 1080 "Forskrift om risikostyring og internkontroll" fastsatt av Finanstilsynet og gjelder blant annet sparebanker.

6.1.4 Krav til kapitaldekning

Finansieringsvirksomhetsloven § 2-9 oppstiller et generelt krav til virksomheten, herunder at en sparebank til enhver tid skal oppfylle kapitalkrav som fremgår av lov og forskrift. I § 2-9a første ledd fremgår det krav om kapitaldekning på minimum 8 % av et nærmere bestemt beregningsgrunnlag. I forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak, gis regler om minstekravene til kapitaldekningen, mens forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak gir regler om beregningen av den ansvarlige kapitalen. I sistnevnte forskrift § 3 fremgår det nærmere hvilke poster i institusjonens balanse som kan utgjøre kjernekapital, mens det i § 4 angis hvilke poster som tilleggskapitalen består av. Summen av de poster som utgjør tilleggskapitalen kan ikke utgjøre mer enn 100 % av kjernekapitalen etter fradrag av særskilte poster (div. netto urealisert tap).

I forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko m.v. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, er det gitt særskilte regler knyttet til beregning av markedsrisiko.

Forskriftene nevnt over ble endret med virkning fra 1. januar i henholdsvis 2010, 2011 og 2010.

Ved forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker mv. er det gitt regler om særskilt definerte metoder (IRB⁴) for beregning av kapitalkravet. Disse metodene kan kun benyttes etter særskilt tillatelse fra Finanstilsynet.

6.1.5 Beregningsgrunnlag for kapitaldekningen

Finansieringsvirksomhetsloven § 2-9a gir nærmere regler om beregningsgrunnlaget for den ansvarlige kapitalen.

Beregningsgrunnlaget for kravet til ansvarlig kapital skal tilsvare summen av beregningsgrunnlagene for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Beregningsgrunnlaget for kredittrisiko skal fastsettes med utgangspunkt i risikovekter etter en standardmetode eller med utgangspunkt i risikoparametere helt eller delvis fastsatt av institusjonen selv i henhold til en internbasert rating-metode (IRB).

Beregningsgrunnlaget for markedsrisiko skal fastsettes med utgangspunkt i regler fastsatt i forskrift eller med utgangspunkt i interne målemetoder.

Beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko kan fastsettes etter følgende alternativer; etter en basismetode basert på en andel av gjennomsnittlig inntekt, en sjablongmetode basert på en andel av inntekten innenfor de ulike forretningsområder multiplisert med en indikator for tapserfaring fastsatt av finansdepartementet, eller en avansert metode basert på interne målemetoder.

⁴ Internal Based Rating models; metoder for å beregne risiko

De interne risikostyringsmetodene for kredittrisiko og markedsrisiko, samt avansert metode for operasjonell risiko, kan bare benyttes etter tillatelse gitt av Finanstilsynet.

6.1.6 Tap og tapsavsetninger

I forbindelse med overgang til IFRS ble forskrift 14. november 1991 nr. 4236 (tapsforskriften) erstattet med forskrift 21. desember 2004 om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner (utlånsforskriften), som trådte i kraft 1. januar 2005.

Hovedprinsippene for utlånsforskriften er at utlån ved første gangs måling skal vurderes til virkelig verdi med tillegg av eventuelle direkte transaksjonsutgifter. Ved etterfølgende måling skal utlånet vurderes til amortisert kost. Nedskrivning av tap skal foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Videre skal det foretas avsetning for garantiforpliktelser dersom det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør.

6.1.7 Andre reguleringer

Regelverket som omfatter sparebanker regulerer også eksponering relatert til utenlandsk valuta, engasjement overfor enkeltkunder, eierinteresser i holdingselskap og interesser i andre selskaper. I tillegg reguleres likviditet, avvikling og administrasjon av banker med økonomiske problemer m.v.

Det kan ikke åpnes gjeldsforhandling eller konkurs i sparebanker, men sparebanker som ikke kan oppfylle sine forpliktelser kan settes under offentlig administrasjon i henhold til reglene i banksikringsloven. Eierandelskapitalen kan i slike tilfeller gå tapt i sin helhet.

6.1.8 Strukturendringer i sparebanker

Sammenslåing og deling

Tidligere fulgte adgangen til å fusjonere og avvikle sparebanker av sparebankloven § 47, men gjennom endringene i Finansieringsvirksomhetsloven som trådte i kraft 1. juli 2009, ble denne bestemmelsen opphevet og erstattet av et nytt regelsett i Finansieringsvirksomhetslovens kapittel 2c. Finansieringsvirksomhetsloven §§ 2c-1 til 2c-7 inneholder bestemmelser som legger til rette for omstruktureringer i henhold til ulike modeller for sammenslåing og deling. Dette innebærer blant annet at det åpnes for strukturendringer i henhold til de såkalte Hallingdal-, Terra-, Tingvoll- og Telemarkmodellene, med enkelte begrensninger. For detaljert beskrivelse se Ot.prp. nr. 75 (2008-2009) - Om lov om endringer i finansieringsvirksomhets-loven og enkelte andre lover (kapital- og -organisasjonsformer i sparebanksektoren mv.).

Det følger av Finansieringsvirksomhetsloven § 2c-2 at sammenslåing og deling av sparebanker bare kan gjennomføres etter tillatelse fra Finanstilsynet. Vedtak om slik sammenslåing eller deling treffes av forstanderskapet med flertall som for vedtektsendring. Det kan fastsettes i vedtektene at slike vedtak i generalforsamlingen også må omfatte minst 2/3 av de stemmer som avgis av, eller medlemmer valgt av, eierne av egenkapitalbevis.

Avvikling

Finansieringsvirksomhetsloven §§ 2c-8 til 2c-12 regulerer avvikling av sparebanker. Vedtak om avvikling treffes av forstanderskapet med flertall som for vedtektsendring. Styret skal i forkant av slikt vedtak fremlegge en avviklingsplan for forstanderskapet. Vedtaket kan ikke settes i verk uten etter tillatelse gitt av Finanstilsynet. Dersom en sparebank skal avvikles etter at virksomheten er overdratt til en annen bank, skal egenkapitalen etter at alle forpliktelser er dekket, overføres til en eller flere stiftelser.

Omdanning til aksjeselskap

Finansieringsvirksomhetsloven §§ 2c-13 til 2c-18 regulerer sparebankenes mulighet for omdanning til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

Regelverket åpner for at en sparebank kan omdanne seg til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap etter tillatelse gitt av Finanstilsynet. En stiftelsesmodell legges til grunn ved omdanning av en

sparebank til aksjebank. De viktigste punktene i loven kan i korte trekk oppsummeres i følgende punkter:

- Aksjer for den andel som tilsvarer eierandelen til sparebankens fond overføres til en stiftelse som skal benytte ordet "sparebankstiftelse" i sitt foretaksnavn.
- Stiftelsen skal være helt uavhengig av banken.
- Stiftelsen skal ha "et langsiktig og stabilt formål med sitt eierskap".
- Salg av stiftelsens aksjer krever 2/3 flertall fra generalforsamlingen i stiftelsen.
- Stiftelsen kan dele ut deler av årlig overskudd til allmenntilgunnede formål.

Under forutsetning av at stiftelsens eierskap overstiger 10 %, kan aksjeselskapet benytte sparebank i sitt firmanavn.

Adgangen til å omdanne til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap vil i praksis være begrenset da det ved vurderingen av om det skal gis tillatelse blant annet skal legges vekt på at sparebanker som hovedregel bør være organisert som vanlig sparebank eller sparebank med eierandelskapital.

6.1.9 Finans- og sparebankstiftelser

Samtidig med ikrafttredelsen av de nye reglene i Finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2b og 2c, omtalt over, ble det gjennom nytt kapittel 2d i Finansieringsvirksomhetsloven innført regler om finans- og sparebankstiftelser som vil komme til anvendelse på stiftelser som etableres i forbindelse med strukturendringer, jf dette punkt. Stiftelsens virksomhet skal i all hovedsak være begrenset til forvaltning av egenkapitalbevis eller aksjer som ble tilført stiftelsen i forbindelse med opprettelsen og midler som mottas som utbetaling på egenkapitalbevis eller aksjer, herunder eierandeler ervervet ved ombytting av slike eierandeler. Stiftelsen vil selv kunne utstede egenkapitalbevis.

6.1.10 Tilsyn, soliditets- og likviditetsvern vedrørende norske banker

Det er flere offentlige myndigheter som har ansvaret for å ha tilsyn med regelverket som gjelder for finansinstitusjoner (banker, forsikringsselskaper og finansieringsforetak).

6.1.11 Finansdepartementet

En av Finansdepartementets hovedoppgaver er regulering av finansmarkedene. Finansdepartementet gir konsesjon til å drive bankvirksomhet og har i betydelig grad fått delegert myndighet til å fastsette forskrifter og fatte vedtak i medhold av sparebankloven og andre lover som regulerer finansinstitusjoner. Sparebankloven og finansieringsvirksomhetsloven regulerer viktige spørsmål om en sparebanks drift, blant annet krav til kapitaldekning. Finansdepartementet har myndighet til å tilbakekalle konsesjon til å drive bankvirksomhet ved alvorlige brudd på gjeldende lover og forskrifter. Det kreves tillatelse fra Finansdepartementet eller Finanstilsynet for at en bank skal kunne gjennomføre endringer av en viss betydning, slik som utstedelse av egenkapitalbevis eller nedsettelse av egenkapitalen eller eierandelskapitalen, overføring av virksomhet til annen institusjon, nedlegging av virksomheten, omdanning til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap eller oppkjøp av annen bank.

To hovedhensyn bak konsesjonsreglene er sikring av konkurranse i finansmarkedene og ivaretagelse av enkeltinstitusjoners soliditet.

6.1.12 Finanstilsynet

Finanstilsynet har primæransvaret for å overvåke og føre tilsyn med banker, forsikringsselskaper, finansieringsforetak, verdipapirforetak, forvaltningsforetak for verdipapirfond, eiendomsmeglere, inkassoforetak, revisorer, regnskapsførere, forsikringsmeglere og morselskap i finanskonsern.

Hovedoppgaven til Finanstilsynet er å bidra til at de institusjoner det skal føre tilsyn med opererer på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med gjeldende regelverk og institusjonenes formål og vedtekter. Tilsynet med institusjonene skjer blant annet ved at Finanstilsynet vurderer de styrings- og kontrollfunksjonene selskapene etablerer og går igjennom regnskaper og annen dokumentasjon som rapporteres. Endringer i vedtektene til finansinstitusjoner som Finanstilsynet har tilsyn med, skal

godkjennes av Finanstilsynet. Finansdepartementet overvåker Finanstilsynets virksomhet. Enkeltvedtak fattet av Finanstilsynet kan påklages til Finansdepartementet. Når Finansdepartementet behandler saker som gjelder finansmarkedet, er det vanlig å be om uttalelse fra Finanstilsynet før avgjørelse blir tatt. Finanstilsynet avgir hvert år en årsrapport til Finansdepartementet om sin virksomhet. Rapporten legges frem for Stortinget ved den årlige kredittmeldingen.

6.1.13 Norges Bank

Norges Bank er landets sentralbank og skal være utøvende og rådgivende organ for penge-, kreditt- og valutapolitikken. Den skal utstede pengesedler og mynter, fremme et effektivt betalingssystem innenlands og overfor utlandet samt overvåke penge-, kreditt- og valutamarkedene. Sentralbanken ivaretar dermed viktige oppgaver overfor bankvesenet og skal bidra til stabile og effektive finansmarkeder og betalingssystemer. Som et virkemiddel kan Norges Bank yte likviditetslån, gjøre innskudd i bankene og gi annen kreditt til forretningsbanker. Når særlige forhold tilsier det, kan sentralbanken også gi kreditt til andre på spesielle vilkår. Norges Bank utfører dessuten markedsoperasjoner i pengemarkedet.

6.1.14 Bankenes sikringsfond

I henhold til Banksikringsloven skal enhver sparebank og forretningsbank være medlem av Bankenes sikringsfond. Bankenes sikringsfond er regulert gjennom Banksikringsloven. Sikringsfondets formål er gjennom en lovbestemt innskuddsgarantiordning å sikre innskuddsforpliktelsene til sparebanken og forretningsbanken. Fondet kan også yte støtte til et medlem av fondet under bestemte vilkår. Sikringsfondet er ment å dekke tap som innskyttere har på sine innskudd i en medlemsinstitusjon etter nærmere regler i loven.

Fondets øverste myndighet er generalforsamlingen der hver medlemsbank kan møte med én representant, som har én stemme, uavhengig av den enkelte banks størrelse. Fondets virksomhet ledes av et styre på syv medlemmer. Fem medlemmer, med personlige varamedlemmer velges av generalforsamlingen hvor det skal legges vekt på hensynet til en balansert representasjon fra banker av forskjellig størrelse og karakter. Ett medlem med varamann oppnevnes av henholdsvis Norges Bank og Finanstilsynet.

Årlig innbetaling av medlemsavgift til Bankenes sikringsfond er fastsatt til summen av 1,0 promille av samlet innskudd og 0,5 promille av beregningsgrunnlaget for kapitaldekningskravet med de unntak som følger av loven. Inntil Bankenes sikringsfond har bygget opp en ansvarlig kapital som tilsvarer summen av 1,5 % av samlede innskudd hos medlemmene og 0,5 % av summen av beregningsgrunnlagene for kapitaldekningskravene for de institusjonene som er medlemmer, skal restbeløpet dekkes ved garantier fra medlemsbankene, fordelt forholdsmessig på samme måte som det enkelte medlems plikt til å svare avgift til fondet etter lovens § 2-7.

7 ORGANISASJON, STYRE OG LEDELSE

7.1 Innledning

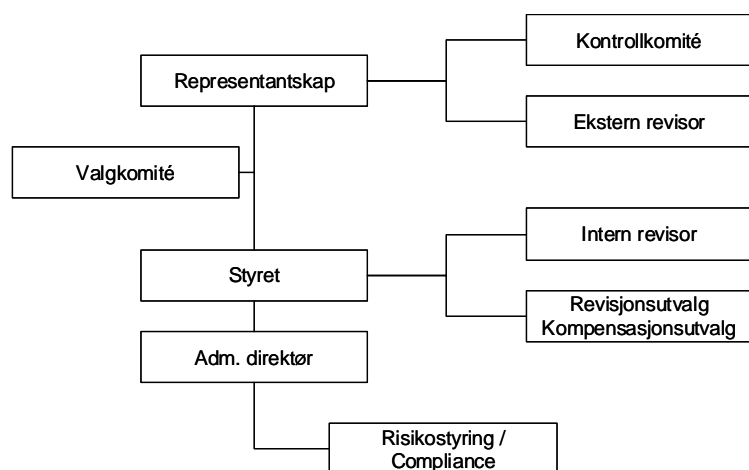
SpareBank 1 SR-Banks styringsstruktur bygger på Bankens visjon, mål, strategier og verdigrunnlag.

Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av Bankens ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av Bankens strategier. For å skape økt trygghet for at egenkapitalbeveiseierne og Bankens øvrige interessegrupper mottar korrekt informasjon om forretningsmessige og økonomiske forhold, har Banken flere uavhengige kontrollorganer.

Bankens ulike styrings- og kontrollorganers roller og ansvar er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

Figuren nedenfor viser en oversikt over Bankens styrings- og kontrollorganer per Registreringsdokumentets dato.

SPAREBANK 1 SR-BANKS STYRINGS- OG KONTROLLORGANER

7.2 Representantskapet

SpareBank 1 SR-Banks representantskap har blant annet ansvar for å føre tilsyn med Styrets forvaltning av Banken, fastsette regnskapet, velge medlemmene til Bankens Styre, kontrollkomité og valgkomité samt å velge ekstern revisor.

Etter forslag fra Styret avgjør Representantskapet blant annet å opprette og å nedlegge kontor i kommune hvor Banken ikke har annet kontor, fordeling av det beløp som etter Finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18 kan brukes til allmenntilgode formål, opptak av ansvarlig lånekapital og fullmakt til kapitalforhøyelse og fullmakt til pant i og erverv av egne egenkapitalbevis.

Representantskapet i SpareBank 1 SR-Bank skal i henhold til Bankens vedtekter bestå av 40 medlemmer og 22 varamedlemmer med følgende representasjon:

- Egenkapitalbeveiseierne: 16 medlemmer med 8 varamedlemmer
- Fylkeskommunene i Rogaland, Hordaland og Aust- og Vest-Agder: 4 medlemmer med 4 varamedlemmer
- Kunder: 10 medlemmer med 5 varamedlemmer
- Ansatte: 10 medlemmer med 5 varamedlemmer

Medlemmene av representantskapet velges for fire år. Varamedlemmene som velges av kundene velges for et år. Varamedlemmer som velges av de ansatte velges for to år, mens varamedlemmer som velges av fylkestingene og egenkapitalbeveiseierne velges for fire år.

Representantskapet har normalt tre møter per år.

Representantskapet har per Registreringsdokumentets dato den sammensetning som angitt nedenfor.

SPAREBANK 1 SR-BANKS REPRESENTANTSKAP PER REGISTRERINGSdokUMENTETS DATO

Bosted		Antall egenkapitalbevis	Bosted		Antall egenkapitalbevis
Offentlig utnevnte medlemmer			Medlemmer valgt blant de ansatte		
Arne Madland	Kleppe	0	Terje Johnsen	Flekkefjord	3 774
Reidun Korsvoll	Sand	583	Frode Handeland	Sandnes	4831
Olav Haavorstad	Øvrebø	0	Evy Tone Håland	Randaberg	6534
		0	Anne Beth Høivik	Stavanger	6385
Tordis Nysæter,	Sagvåg		Astrid Saurdal	Egersund	9000
			Tor Ege	Sandnes	200
			Kirsten Siv Ellingsen	Stavanger	5191
			Margot Fauskanger	Varhaug	2 108
			Lars Magne Markhus	Stavanger	23696
			Hanne Keth Qvale	Sandnes	5551
Medlemmer valg av egenkapitalbeviser			Medlemmer valgt av og blant kundene		
Ivar Isdal Hansen, Bjergsted			Frank Hoff Nilsen		
Investering AS	Stavanger	720.055		Stavanger	0
Ragnhild Hegre	Sandnes	1 787	Brit Elisabeth Bratland	Varhaug	0
Leif Sigurd Fisketjøn	Egersund	95 448	Svein Jacob Mathisen	Stavanger	0
Trygve Jacobsen, Westco AS	Stavanger	885 352	Eyvin M. Olsen		
Helge Baastad, Gjensidige Forsikring	Oslo	20 713 065	Svein Kjetil Søyland	Ålgård	3 382
Terje Nysted, Forsand Kommune	Forsand	682.230	Inga Roda	Finnøy	0
Ove Iversen, Rosenberg Verfts Klubb	Stavanger	111 999	Siv Gausdal Eriksen	Stavanger	3 034
Olav Stangeland	Tjelta	500 000	Anders Jacobsen	Mandal	294
Olav Linga, Haugaland Kraft	Haugesund	0	Karl Endre Igland	Lyngdal	159
Berit Rustad, SpareBank 1 SMN	Trondheim	156 433	Lynn Atteraa Erland	Paradis	0
Leif Inge Slethei	Røyneberg	672 772			
Torill Stave, AS Clipper	Oslo	1 685 357			
Kristine Tveteraas, Tveteraas Finans	Stavanger	673 587			
Magne Vathne, Coop NKL BA	Sandnes	496.596			
Egil Fjogstad, Solvang Shipping	Stavanger	701 034			
Alfred Ydstebø, Coil Investment Group AS	Mosterøy	954 993			

Antall egenkapitalbevis angir hvor mange egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 SR-Bank per Registreringsdokumentets dato. Det er også tatt inn egenkapitalbevis tilhørende nærstående, jfr. allmennaksjelovens §1-5. I tillegg er tatt med egenkapitalbevis fra den institusjon som vedkommende tillitsmann er valgt på vegne av.

7.3 Kontrollkomite

Kontrollkomiteen velges av Representantskapet og består av 5 medlemmer og 2 varamedlemmer. Medlemmene velges for 2 år av gangen.

Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med at Banken drives på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, retningslinjer fastsatt av representantskap samt pålegg fra Finanstilsynet. Kontrollkomiteen har normalt 11 møter i året.

SpareBank 1 SR-Banks kontrollkomité har per Registreringsdokumentets dato følgende sammensetning.

KONTROLLKOMITÉENS MEDLEMMER

	Funksjon	Bosted	Første gang valgt	Valgt til	Antall egenkapitalbevis
Odd Rune Torstrup	Leder	Stavanger	1996	2011	13 133
Odd Broshaug	Nestleder	Håvik	1999	2012	0
Egil Fjogstad	Medlem	Stavanger	2008	2012	0
Vigdis Wiik Jacobsen	Medlem	Stavanger	2005	2011	13 133
Siv Gausdal Eriksen	Medlem	Stavanger	2008	2012	3 034

7.4 Styre

Styret velges av Representantskapet og består per Registreringsdokumentets dato av 9 medlemmer, hvorav ett medlem er valgt av de ansatte.

Styret har det overordnede ansvar for forvaltning og organisering av Banken i tråd med lover, vedtekter og forskrifter gitt av Representantskapet. Styret er ansvarlig for at Bankens midler forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har i tillegg følgende hovedoppgaver: fastsette instruks for den daglige ledelse, fastsette strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål og ansette og avskjedige leder for intern revisjon.

Per Registreringsdokumentets dato er følgende medlemmer av Bankens styre:

SPAREBANK 1 SR-BANKS STYRE PER REGISTRERINGSdokUMENTETS DATO

Navn:	Styreposisjon:	Stilling & forretningsadresse:	Antall egenkapitalbevis
Kristian Eidesvik	Styreleder	Skipsreder, Caiano AS, Strandgt. 92, 5528 Haugesund	74 927
Gunn-Jane Håland	Nestleder	Områdeleder Tampen/Oseberg, Petoro AS, Øvre Strandgt. 124, 4005 Stavanger	0
Elin Rødder Gundersen	Styremedlem	Advokat, ConocoPhillips Norge, Ekofiskvegen 35 4056 Tananger	0
Birthe C. Jørgensen	Styremedlem	Finance Manager, Grieg Shipping Group, C. Sundtsgt. 17/19, 5807 Bergen	0
Erik E. Tønnesen	Styremedlem	Adm. direktør i Skagerak Venture Capital AS, Markens gate 9, 4600 Kristiansand	0
Einar Risa	Styremedlem	Leder ressurs, Rosenberg Services, Bangarvågsgata 12, 4086 Hundvåg	5 280
Sally Lund-Andersen	Styremedlem, ansattes representant	Konserntillitsvalgt SpareBank 1 SR-Bank, Bjergsted Terrasse 1, 4007 Stavanger	511
Tor Magne Lønnum	Styremedlem	Visekonsernsjef og finansdirektør, Gjensidige, 1326 Lysaker	20 713 965
Erling Øverland	Styremedlem	Selvstendig næringsdrivende, Trifolium AS, Stavanger	8 648

7.4.1 Valgperiode

Samtlige styremedlemmer velges for 2 år og varamedlemmene for 1 år. Medlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges. For å sikre kontinuitet velges halvparten av Styrets medlemmer hvert år. Tabellen nedenfor viser hvor lenge de enkelte styremedlemmer har innehatt sine verv og når valgperioden for det enkelte styremedlem utløper.

Navn:	Styreposisjon:	Første gang valgt:	Valgt til:
Kristian Eidesvik	Styreleder	1997 (styreleder siden 2005)	2012
Gunn-Jane Håland	Nestleder	2003	2011
Elin Rødder Gundersen	Styremedlem	2009	2011
Birthe C. Jørgensen	Styremedlem	2008	2012
Erik E. Tønnesen	Styremedlem	2008	2012
Einar Risa	Styremedlem	2006	2011
Erling Øverland	Styremedlem	2010	2012
Tor-Magne Lønnum,	Styremedlem	2009	2012
Sally Lund-Andersen	Styremedlem	2006	2012

7.4.2 Sluttvederlag

Ingen av styremedlemmene har krav på vederlag ved opphør eller utløp av styreperioden.

7.4.3 Styrekomitéer

Styret har opprettet et kompensasjonsutvalg og et revisjonsutvalg. Utvalgene skal bistå Styret i forberedelsen av saker, men beslutningen skal fattes av Styret samlet. Begge utvalgene skal på eget initiativ kunne gjennomføre møter og behandle saker uten deltakelse fra administrasjonen.

Kompensasjonsutvalget skal holde seg orientert om retningslinjer og godtgjørelse for Bankens ledende ansatte og bistå Styret i å utarbeide godtgjørelsesordning for adm. direktør.

Kompensasjonsutvalget består av:

- Gunn-Jane Håland, leder
- Elin Rødder Gundersen
- Einar Risa

Revisjonsutvalget skal bistå Styret til å gjennomføre sine kontrolloppgaver og foreslå tiltak i forhold til bankens rammeverk for styring og kontroll av risiko og den finansielle rapportering.

Revisjonsutvalget består av:

- Eeling Øverland, leder
- Birthe C. Jørgensen
- Erik E. Tønnesen

Instruks for utvalgene fastsettes av Styret.

7.5 Ledelse

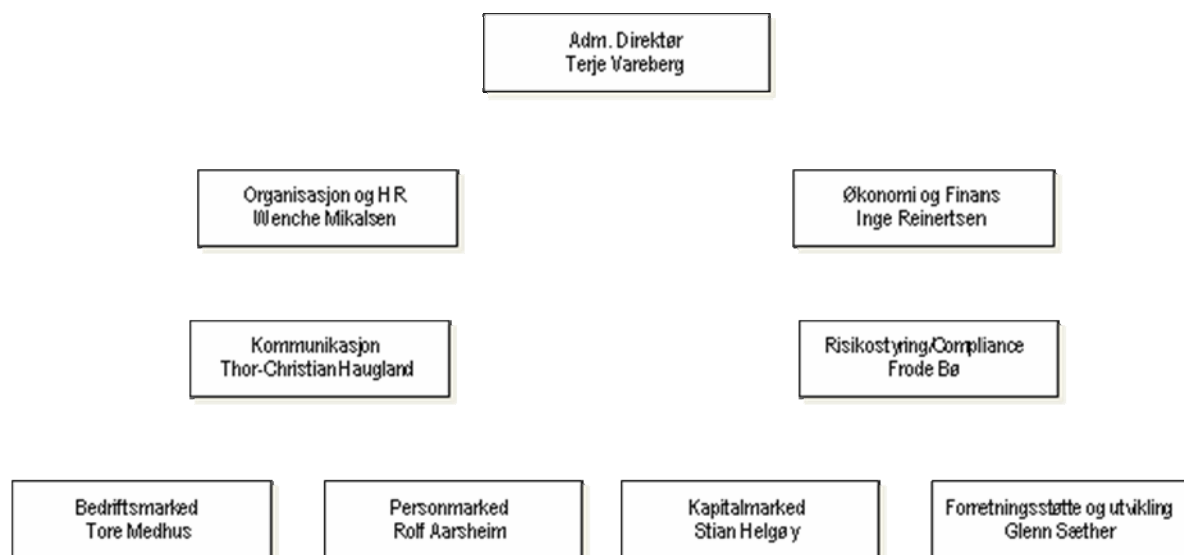
Per Registreringsdokumentets dato besto konsernledelsen i SpareBank 1 SR-Bank av følgende personer:

SPAREBANK 1 SR-BANKS LEDELSE PER REGISTRERINGS-DOKUMENTETS DATO

Navn:	Stilling:
Arne Austreid	Adm. direktør
Stian Helgøy	Konserndirektør kapitalmarked
Inge Reinertsen	Konserndirektør økonomi og finans
Rolf Aarsheim	Konserndirektør personmarked
Tore Medhus	Konserndirektør bedriftsmarked
Wenche Mikalsen	Konserndirektør organisasjon og HR
Glenn Sæther	Konserndirektør forretningsstøtte
Thor-Christian Haugland	Konserndirektør kommunikasjon og informasjon
Frode Bø	Konserndirektør risikostyring og compliance

7.5.1 Organisering av SpareBank 1 SR-Bank

Bankens operasjonelle struktur er illustrert i figuren nedenfor (Fra og med 01.01.2011 har Arne Austreid overtatt som Administrerende direktør fra Terje Vareberg).

7.6 Styrets og ledelsens bakgrunn

Styret

Kristian Eidesvik, styreleder

Kristian Eidesvik er skipsreder og har 20 års erfaring som fiskebåtskipper/-reder. Han har bygget opp og driver eget firma innen eiendom og shipping. Eidesvik har vært aktiv politiker på kommune- og fylkesnivå i 12 år. Han er styreleder i Wilson ASA og Caiano AS i tillegg til en rekke andre leder- og styreverv. Eidesvik har vært styreleder siden 2005.

Gunn-Jane Håland, nestleder

Gunn-Jane Håland er områdeleder for Tampen/Oseberg for Petoro AS. Hun har en MBA fra Handelshøyskolen BI (1994) og erfaring fra diverse lederstillinger i Sandnes Sparebank, senest som viseadm. direktør. Hun var tidligere styremedlem i Roxar ASA.

Einar Risa

Einar Risa er leder ressurs i Rosenberg Services. Han er utdannet cand. mag. fra universitetet i Oslo (1974) og har fagbrev som stillasbygger fra 1992. Han har vært tillitsvalgt i Rosenborg Verfts klubb siden 1981 og har hatt verv på heltid siden 1986, først som sekretær og senere som klubblleder (fra 1996). Risa har hatt verv i lokal fagbevegelse og i konsernsammenheng i Kværner og Aker Kværner. Han har vært ansattes styrerepresentant i Moss Rosenberg, Kværner Rosenberg og Kværner Oil and Gas, Aker Kværner Rosenberg og Rosenberg Verft fra 1989. Han var leder av Representantskapet i SpareBank 1 SR-Bank i perioden 2001 til 2006.

Elin Rødder Gundersen

Elin Rødder Gundersen er advokat i ConocoPhillips Norge. Hun har juridikum fra Uppsala Universitet i Sverige. Rødder Gundersen er leder av juridiske komiteer i offshore produksjonslisens 018 (Ekofisk), Norpipe Oil AS, Norpipe Petroleum UK Limited og Norse Pipeline Limited.

Birthe Cecilie Jørgensen

Jørgensen er Finance Manager i Grieg Shipping Group. Hun er siviløkonom fra BI og har også gjennomført NHH Autorisert Finansanalytikerstudie. Hun har arbeidserfaring fra DnBNOR som analytiker og soussjef i shippingdivisjonen. Jørgensen er styremedlem i Grieg Athena AS, Grieg International AS, Green Reefers ASA og Børge Supplier KS.

Erik Edvard Tønnesen

Erik Edvard Tønnesen er adm. direktør i Skagerak Venture Capital AS, Kristiansand. Han er utdannet siviløkonom og har erfaring fra lederstillinger i Sparebanken Sør, Acta Sunndal Collier, Gjensidige Sør, Gjensidige NOR Forsikring og Sårkorninvest Sør AS. Tønnesen er styreformann i Metallkraft AS og Advali as samt styremedlem i blant annet Nordisk Energiforvaltning ASA.

Tor Magne Lønnum

Lønnum er visekonsernsjef og finansdirektør i Gjensidige, Lysaker. Statsautorisert revisor fra Norges handelshøyskole (NHH), revisor fra Handelshøyskolen BI, Executive MBA fra University of Bristol og Ecole Nationale des Ponts et Chaussées. Styreleder i Glitne Invest AS. Styremedlem i Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS.

Erling Øverland

Siviløkonomstudiet Norges Handelshøyskole i Bergen (1976). Han er daglig leder Trifolium AS. Styreleder i PCI Biotech Holding ASA, Styreleder Næringslivets NOX-Fond, nestleder i styret i Norges Varemesse, styremedlem i SpareBank 1 Livsforsikring AS, formann for kontrollkomiteen i Veritas og varamedlem til styret i Universitetet i Stavanger.

Sally Lund-Andersen, ansattes representant

Lund-Andersen er konserntillitsvalgt, Finansforbundet, SpareBank 1 SR-Bank og har vært ansatt i Banken siden 1981. Hun er medlem i forbundsstyret i Finansforbundet.

Ledelsen

Arne Austreid, adm. direktør

Austreid er adm. direktør i SpareBank 1 SR-Bank. Han er utdannet i Maskin- og petroleumsteknologi (1981), Stavanger, MBA (Master of Business Administration) Aberdeen University Scotland (1992 – 1995) Erfaring fra forskjellige lederstillinger i Transocean ASA og Prosafe SE, både offshore, onshore og i utlandet. Siste lederposisjon var President, Prosafe SE. Tidligere styreleder i Norsk Petroleums Forening (NPF). Tidligere styremedlem i Prosafe Production Plc, Solstad Offshore ASA., Oljeindustriens Landsforening (OLF). Eier ingen ROGG per 31.12.2010.

Stian Helgøy, konserndirektør kapitalmarked

Helgøy er Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI (1997). Han har erfaring fra DnB NOR Markets som rente- og valutamegler og Interkraft Trading som derivat trader. Helgøy har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 2001. Eier 14.799 ROGG

Frode Bø, konserndirektør risikostyring og compliance

Frode Bø er utdannet Bachelor of Management fra Handelshøyskolen BI (1992) og har i tillegg gjennomført et Masterprogram i operasjonell revisjon og risikostyring ved Handelshøyskolen BI (2003). Han har erfaring fra Mobil Exploration Ltd., som avdelingssjef for finans/budsjett ved Kværner Rosenberg og økonomi-/administrasjonssjef ved Randaberg Sveiseindustri AS. Han er tilknyttet universitetet i Stavanger i en deltidsstilling som 1. amanuensis II ved Institutt for industriell økonomi, risikostyring og planlegging fra 2006. Frode Bø har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 2001. Eier 8.641 ROGG

Konserndirektør økonomi og finans Inge Reinertsen

Reinertsen har Siviløkonomstudiet ved Norges Handelshøyskole i Bergen (1991-1995). Han har erfaring fra Arthur Andersen og Arthur Andersen Business Consulting som revisor og konsulent (1995-2001). Han har vært ansatt i SpareBank 1 SR-konsernet siden 2001. Har innehatt stilling som regionbanksjef for Haugesunds-regionen (2001-2007) og adm.dir. i SpareBank 1 SR-Finans (2007-2010). Styreleder i SpareBank 1 Fondsforvaltning (2009-d.d). Reinertsen eier 12.204 ROGG pr. 1/2-2010. Eier 13.154 ROGG

Konserndirektør forretningsstøtte og utvikling Glenn Sæther

Sæther er har økonomisk og administrativ utdanning fra Handelshøyskolen BI. Han har erfaring som regnskapsleder i Sandnes kommune, konsulent og markedsansvarlig i Webcenter Unique ASA og som senior rådgiver i Helse Vest RHF. Han har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 2005. Eier 4 040 ROGG .

Rolf Aarsheim, konserndirektør personmarked

Aarsheim har erfaring fra Rennesøy kommune der han jobbet i 16 år, blant annet som formannskapssekretær og kontorsjef. Han har i tillegg hatt diverse banksjefstillinger i Hetland

Sparebank som ble fusjonert med SpareBank 1 SR-Bank i 1992. Han har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 1992. Eier 58.980 ROGG

Tore Medhus, konserndirektør bedriftsmarked

Medhus er utdannet Handelsøkonom/Master of Business and Marketing fra Handelsakademiet/BI (1989). Han har erfaring som markedssjef/soussjef i Elcon Finans og Forende Credit Finans og som Key Account Manager i Telenor. Medhus har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 1994. Eier 19.132 ROGG

Wenche Mikalsen, konserndirektør Organisasjon og HR

Mikalsen har en bachelor med spesialisering innenfor bank/finans samt mastergrad i organisasjonspsykologi og ledelse. Praktisk erfaring fra regnskap og revisjon, erfaring som senior bedriftsrådgiver i Sparebanken Vest, leder av Cash Management, factoring Region Vest, markedsområde Haugesund til Ålesund og prosjektleder for utvikling og drift av ny Rådgiverskole i Sparebanken Vest. Kommer fra stilling som HR-sjef i SpareBank 1 SR-Bank. Eier 3.390 ROGG

Thor-Christian Haugland, konserndirektør kommunikasjon

Haugland har sin utdanning fra Høyskolen i Stavanger, University of Salford og Handelshøyskole BI, og da innen økonomi, kommunikasjon og ledelse. Han var tidligere salgs- og markedssjef for Radisson SAS i Stavanger og daglig leder av Brødrene Pedersen AS. Eier 6.736 ROGG

I de siste fem årene frem til Registreringsdokumentets dato, har medlemmene av Styret og Ledelsen innehatt styreverv og ledende stillinger i følgende selskaper (med unntak av SpareBank 1 SR-Bank):

Navn:	Nåværende styre- og lederverv:	Styreverv og lederstillinger siste 5 år:
Styret: Kristian Eidesvik, leder	Wilson ASA, styreleder + styremedlem i en rekke datterselskaper Caiano AS, styreleder + styremedlem i en rekke datterselskaper Green Management Reefers ASA, styreleder + styremedlem i en rekke datterselskaper Grimo Shipping AS, styreleder Baia I, II, III og IV, styreleder/-medlem/varamedlem AS Langevåg Senter, styremedlem Sjøvik AS, styremedlem + styremedlem i datterselskaper AS Autogården + KS AS Autogården, styreleder Trollcruise AS, styreleder Kriva AS, styremedlem Euro Terminal AS, styreleder Drønen Havfiske AS, varamedlem Qubus Hotel Holding AS, styreleder Bømmeløy AS og Bømmeløy II AS, styreleder + daglig leder Chile Invest, styreleder Seilskuterederiet AS, styreleder Shannon AS, styremedlem Bergen Shipping Chartering AS, styreleder Norsk Medisinsk Senter, styreleder Smedasundet III AS, styreleder	
Gunn-Jane Håland, nestleder	Områdeleder for Tampen Oseberg, Petoro AS	Styremedlem i Roxar ASA
Erik Edvard Tønnesen	Daglig leder Mandal Brygge AS, Daglig leder Sårkorninvest Sør AS, Daglig leder Kastellet AS, Daglig leder Lorden Utleie AS, Daglig leder Mikkelsmyrveien 3 B AS, Daglig leder Frøysland Utvikling AS, Daglig leder Mandal Teppeveveri Eiendom AS, Daglig leder Lord 2 AS, Daglig leder	

	<p>Tønnesen Gruppen AS, Styrets leder Metallkraft International AS, Styrets leder Frøysland Utvikling AS, Styrets leder Lorden Utleie AS, Styrets leder Lord 2 AS, Styrets leder Kastellet AS, Styrets leder Solborg Eiendom AS, Styrets leder Helmax AS, Styrets leder Advali AS, Styrets leder Tønnesen Gruppen AS, Styrets leder Metallkraft International Ii AS, Styrets leder Digimaker India Ltd, Styrets leder Bryggegården AS, Styrets leder Metallkraft AS, Styrets leder Lord 1 AS, Styrets leder Mikkelsmyrveien 3 B AS, Nestleder Tønnesen Sko AS, Styremedlem Mandal Tepper Holding AS, Styremedlem Isosilicon AS, Styremedlem Mikkelsmyrveien AS, Styremedlem Nordisk Energiforvaltning AS, Styremedlem Grand-Gården AS, Styremedlem Skagerak Venture Capital I (Gp) AS, Styremedlem Skagerak Venture Capital AS, Styremedlem Mandal Offshore Services AS, Styremedlem Skagerak Seed Capital Ii (Gp) AS, Styremedlem Mandal Brygge AS, Styremedlem Mandal Teppeveveri Eiendom AS, Styremedlem Lindesnes AS, Styremedlem Bagorama Sør AS, Adm. direktør i Skagerak Venture Capital AS</p>	
Birthe Cecilie Jørgensen	<p>Styremedlem i Grieg Athena AS og Grieg International AS, Green Reefers ASA og Brage Supplier KS Finance Manager, Grieg Shipping Group, Bergen</p>	
Einar Risa	<p>Ressursleder Bergen Group Rosenberg Styremedlem Greater Stavanger</p>	<p>Klubbleder Rosenberg Verft SpareBank 1 SR-Bank, leder representant- skapet Ansatt styrerepresentant i: Rosenberg Verft</p>
Elin Rødder Gundersen	<p>Leder av juridiske komiteer i offshore produksjonslisens 018 (Ekofisk), Norpipe Oil AS, Norpipe Petroleum UK Limited og Norse Pipeline Limited. Advokat, ConocoPhillips Norge</p>	
Erling Øverland	<p>Daglig leder Trifolium AS Styreleder i PCI Biotech Holding ASA, Styreleder Næringslivets NOX-Fond Nestleder i styret i Norges Varemesse Styremedlem i SpareBank 1 Livsforsikring AS Formann for kontrollkomiteen i Veritas Varamedlem til styret i Universitetet i Stavanger</p>	<p>Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), president og styreleder Statoils Pensjonskasser, styreleder 4Sea Energy ASA, styreleder Direktør Statoil ASA Konstituert konserndirektør økonomi og finans i SpareBank 1 SR-Bank januar 2009 - februar 2010</p>
Tor Magne Lønnum	<p>Visekonsernsjef og finansdirektør i Gjensidige, Lysaker. Styremedlem i Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS.</p>	
Sally Lund-Andersen	<p>Finansforbundet, medlem av forbundsstyret Konserntillitsvalgt i SpareBank 1 SR-Bank</p>	
Ledelsen: Arne Austreid		<p>President Prosafe SE Styreleder Oljeindustriens Landsforening (OLF)</p>

	Konserndirektør økonomi og finans Styreleder i SR-Fondsforvaltning	Styremedlem Solstad Offshore AS
Inge Reiertsen		Regionbanksjef for Haugesunds-regionen i SpareBank 1 SR-Bank. Adm.dir. i SpareBank 1 SR-Finans
Frode Bø	Ingen styreverv Konserndirektør risikostyring og compliance i SpareBank 1 SR-Bank siden 2006	
Rolf Aarsheim	Styreleder EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS Styremedlem Odin Forvaltning Styremedlem SpareBank 1 SR-Forvaltning Konserndirektør PM i SpareBank 1 SR- Bank siden 2000	
Tore Medhus	Styreleder SpareBank 1 SR-Finans Styremedlem Nordito Konserndirektør BM i SpareBank 1 SR- Bank siden 2000	
Wenche Mikalsen	Styremedlem EiendomsMegler 1 SR- Eiendom AS Konserndirektør Organisasjon og HR i SpareBank 1 SR-Bank siden mai 2009	HR-sjef SpareBank 1 SR-Bank
Thor-Christian Haugland	Styremedlem i stiftelsen Trygt Samfunn Varamedlem i SpareBank 1 SR-Banks pensjonskasse Konserndirektør kommunikasjon i SpareBank 1 SR-Bank siden 2005	
Stian Helgøy	Styreleder SR-Forvaltning Styremedlem Argo Sec. AS Konserndirektør KM i SpareBank 1 SR- Bank siden 2010.	Direktør i SR-Markets i SpareBank 1 SR-Bank
Glenn Sæther	Konstituert konserndirektør forretningsstøtte Styremedlem i Riskafjord a/s	Konsernbanksjef Prosessområdet 2008-2009 2008-2009 Sportslig leder Riska F.K.

7.6.1 Vandel

Styrets leder, Kristian Eidesvik, var styreleder og senere leder av avviklingsstyret i selskapet Reksnes AS, som ble avvirket og slettet i Foretaksregisteret den 9. februar 2009. Etter krav fra Skatteoppkreveren i Haugesund ble Reksnes AS ved kjennelse av 29. april 2009 tatt under behandling som konkursbo med grunnlag i et skattekrav. Reksnes AS var på avviklings- og konkurseråpnings-tdspunktet eiet av Kristian Eidesvik.

Selskapet Reksnes AS var opprinnelig underlagt rederibeskatningsreglene, men trådte ut av dette regimet i 2007 da selskapet solgte sitt eneste aktiva, MV Reksnes, til Caiano AS og virksomheten opphørte. Skattekravet oppsto som en følge av nytt rederibeskatningsregime hvoretter skatteposisjoner fra tidligere rederibeskatningsregime må tas til beskatning over en periode på 10 år. I dialog med Skatteoppkreveren ble det iverksatt en styrt avvikling av selskapet uten konkursbehandling. I etterkant av avviklingen begjærte imidlertid Skatteoppkreveren boet tatt under rettens behandling som konkursbo.

Per Registreringsdokumentets dato er bobehandlingen ikke avsluttet. Boet har fremmet krav om omstøtelse av salgssummen for MV Reksnes overfor Caiano AS. Kravet om omstøtelse er avvist av Caiano AS. I henhold til bobestyrers foreløpige innberetning til Haugaland tingrett datert 8. juni 2009, har bobestyrer ikke avdekket forhold som etter sin art kan anses straffbare, og dermed gi grunnlag for bruk av konkurserkarantene.

Utover ovennevnte har ingen av Styrets medlemmer eller medlemmer av Bankens ledelse de siste fem år blitt tiltalt eller domfelt for straffbare forhold eller fradømt retten til å sitte i ledende posisjoner. Videre har ingen av Styrets medlemmer eller medlemmer av Bankens ledelse i løpet av de siste fem år blitt ilagt forvaltningssanksjoner eller sanksjoner fra bransjeorganisasjoner. Utover ovennevnte har ingen av forannevnte personer de siste fem årene sittet i ledende posisjoner i selskaper som har gått

konkurs eller blitt overtatt midlertidig av bobestyrer eller blitt likvidert under vedkommendes periode i selskapet.

7.7 Interessekonflikter

Banken bekrefter at det ikke foreligger interessekonflikter mellom de forpliktelser medlemmer av Bankens Styre, Ledelse, kontrollkomité eller representantskap har overfor Banken og deres private interesser og/eller andre forpliktelser. En interessekonflikt kan oppstå dersom en ansatt eller tillitsmann søker om opptak av lån eller forhandler om inngåelse av andre typer avtaler med Banken. I slike situasjoner vil den ansatte eller tillitsmannen fratre ved behandlingen (se også avsnitt 5.8.1). Banken håndhever habilitetsregler som skal sikre at det ikke oppstår interessekonflikter.

Det foreligger ikke, og har ikke foreligget, noen avtaler eller annen overenskomst med egenkapitalbevisiere, kunder, leverandører eller andre om ansettelse eller valg av en person til Bankens Ledelse, Styre eller andre av Bankens styrende organer.

Det er ingen bindingstid eller eierbegrensninger med hensyn til egenkapitalbevis eid av medlemmer av Bankens Styre, Ledelse eller andre styrende organer med unntak av at ingen primærinnsider eller meldepliktig kan selge egenkapitalbevis i SpareBank 1 SR-Bank mindre enn 6 måneder etter ervervet. Administrerende direktør kan dispensere fra forbudet. Ledelsen har imidlertid 12 måneders bindingstid ved deltakelse i ansatteemisjoner, ref. avsnitt 4.5.

7.7.1 Familieforhold

Ingen av medlemmene i ledelsen, Styret, Representantskapet eller kontrollkomiteen er i familie.

7.8 Styrets uavhengighet

Styret oppfyller ”Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse” med hensyn til Styrets uavhengighet.

Ingen styremedlemmer har ansettelses- eller oppdragstakerforhold til Banken utover sine verv som tillitsvalgte.

7.9 Godtgjørelse til Styre og Ledelse

7.9.1 Lønn og annen godtgjørelse

Adm. direktør mottok NOK 2.649 millioner i lønn og andre ytelser i 2009.

Styret mottok totalt NOK 1,33 millioner i godtgjørelse i 2009, hvorav Styrets leder mottok NOK 300.000.

Medlemmene av kontrollkomiteen mottok tilsammen NOK 511.000 i 2009, hvorav leder for kontrollkomiteen mottok NOK 125.000.

7.9.2 Opsjoner og bonus

Banken har ingen opsjonsordning for ansatte eller medlemmer av styrende organer.

I SpareBank 1 SR-Bank er alle ledere og medarbeidere knyttet til bonusordning i sin stilling med unntak av adm. direktør. Ordningen omfatter konsern-, divisjons-, avdelings- og individbonus avhengig av stilling. Hovedregelen for konsern er at ingen ordninger skal overstige 25% av fastlønn. I SpareBank 1 SR-Markets kan et fåtall nøkkelpersonell oppnå en bonus på 400% av fastlønn, tilsvarende opp mot 200% av fastlønn i Corporate Finance for et fåtall nøkkelpersonell. Eventuell bonus til adm. direktør fastsettes av Styret etter særskilt vurdering.

Tabellen i avsnitt 9.9.1 gir en oversikt over bonus utbetalt til medlemmer av konsernledelsen i 2008.

7.9.3 Pensjon, sluttoppjør, o.l.

Det er ikke avtafestet vederlag ved opphør av ansettelsesforholdet for administrerende direktør, Styrets leder, de enkelte styremedlemmene eller hver enkelt ledende ansatt.

Administrerende direktør kan gå av ved fylte 62 år med en pensjon tilsvarende 70% av lønnen på fratredelsestidspunktet. Konsernledelsen har pensjonsvilkår på inntil 70% av fastlønn ved fratredelsestidspunkt etter opptjening som for Bankens øvrige ansatte.

SpareBank 1 SR-Bank har kollektive tjenstepensjonsordninger for sine ansatte. Pensjonsordningene for SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SR-Finans, SR-Forvaltning ASA, SR-Investering AS og EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er dekket av Bankens pensjonskasse.

Per 31. desember 2009 var Bankens nåverdi pensjonsforpliktelse på NOK 1.424 millioner, pensjonsmidler per 31. desember 2009 var NOK 905 millioner mens netto balanseført pensjonsforpliktelse utgjorde NOK 592 millioner.

7.10 Ansatte

I underkant av 1 200 ansatte hadde sin arbeidsplass i SpareBank 1 SR-Bank i 2009. Til sammen mottok de 830 mill kroner i netto lønn, pensjoner og øvrige personalytelser. Vi er blant de største arbeidsplassene i distriktet, og er svært opptatt av å være en attraktiv arbeidsgiver. Vi tiltrekker oss kunnskapsrike og dyktige mennesker. Våre ansatte spiller også en viktig rolle utenom den verdiskaping de bidrar til i egen virksomhet. Deres kunnskap kommer samfunnet til gode gjennom at en stor andel av de ansatte er engasjert i ulike eksterne nettverk og deltar aktivt i frivillige organisasjoner og lag. Vår tilstedeværelse som en stor, lokalt basert finansinstitusjon bidrar til det mangfoldet i næringslivet som er nødvendig for at denne delen av landet skal forbli et godt og attraktivt sted å bo i.

UTVIKLING I ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK 2006 – 2009

	31.12.09	31.12.08	31.12.07	31.12.06
Antall årsverk	1 099,6	1 117	1 021	944
Antall ansatte	1 178	1 213	1 078	1 015

7.11 Transaksjoner med nærstående

Utover lån til og innskudd fra Styret, konsernledelsen, andre styrende organer, tilknyttede selskap og andre nærstående, samt transaksjoner med datterselskaper, har ikke SpareBank 1 SR-Bank hatt transaksjoner med nærstående parter i de tre siste regnskapsår og per 3. kvartal 2010.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over lån til og innskudd fra nærstående parter. Det har ikke skjedd noen endringer siden 31. desember 2009.

	Konsernledelsen			Styret			Kontrollkomiteen			Tilknyttede selskap			Andre nærstående		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Lån															
Lån utestående 1.1.	22 099	27 494	25 376	3 921	2 685	2 658	6 229	7 379	2 542	11 738	15 445	4 184	1 930	301	2 242
Nye lån	15 876	13 004	5 224	11 991	5 910	2 050	681	5 020	604	664	5 735	4 412	1 353	513	783
Tilbakebetalinger	8 435	10 001	3 106	6 297	4 674	3 395	564	6 170	230	974	6 000	443	678	795	2 698
Utestående lån 31.12.	29 540	30 497	27 494	9 615	3 921	1 313	6 346	6 229	2 916	11 428	15 180	8 153	2 605	19	327
Renteinntekter	758	1 319	831	225	101	77	236	286	139	326	802	193	80	3	115
Innskudd															
Innskudd 1.1.	1 957	1 004	1 495	925	234	113	2 261	3 357	519	1 355	2 748	3 490	3 126	2 036	1 826
Nye innskudd	18 952	16 887	22 004	1 538	1 304	1 336	5 735	9 992	4 039	8 659	7 571	7 256	10 396	11 021	11 944
Uttak	18 692	16 054	22 495	1 534	1 408	807	7 423	11 088	3 883	9 051	8 997	8 058	10 551	9 632	12 015
Innskudd 31.12.	2 217	1 837	1 004	929	130	642	573	2 261	675	963	1 322	2 688	2 971	3 425	1 755
Rentekostnader	32	69	33	13	2	12	75	148	20	47	127	141	80	139	69

Medlemmer av konsernledelsen får ansattebetingelser på sine lån, mens medlemmer av Styret, Representantskapet, kontrollkomiteen og andre nærstående låner til vanlige kunde-betingelser.

8 JURIDISKE FORHOLD

8.1 Selskapsrettslige forhold

SpareBank 1 SR-Bank ble etablert den 1. oktober 1976 etter en sammenslutning av 22 sparebanker. Banken har sitt sete i Stavanger kommune, og har kontorer i en rekke kommuner i Hordaland, Rogaland og Agder-fylkene. Representantskapet vedtok 25. november 2010 omdanning til aksjesparebank. En eventuell omdanning er betinget av myndighetenes godkjenning.

8.2 SpareBank 1 Gruppen AS

Banken er en selvstendig sparebank, men inngår i det strategiske samarbeidet "SpareBank 1-alliansen" sammen med en rekke andre sparebanker.

Grunnlaget for SpareBank 1-alliansen er lagt gjennom et komplekst avtaleverk samt felles eierskap i SpareBank 1 Gruppen AS. Banken eier 19,5% av aksjene i SpareBank 1 Gruppen AS.

8.3 Tvister mv.

SpareBank 1 SR-Bank har i løpet av de siste 12 måneder ikke vært involvert i eller varsløst om, eller truet med, tvister for norske domstoler, voldgiftsrett eller tvister med offentlige myndigheter som er av vesentlig betydning for Banken, dets finansielle stilling eller lønnsomhet.

8.4 Immaterielle rettigheter

Banken har i henhold til en avtale med SpareBank 1 Gruppen AS om merkevarebruk en ikke-ekklusiv rett til å bruke navnet "SpareBank" og "1" alene eller i sammensetninger i sitt firma og ved omtale av sin virksomhet.

9 DOKUMENTER TIL GJENNOMSYN

Alle dokumenter som det henvises til i dette Registreringsdokumentet er tilgjengelig for fysisk inspeksjon hos Banken på nedenstående adresse så lenge Registreringsdokumentet er gyldig:

- SpareBank 1 SR-Bank, Bjergsted Terrasse 1, Postboks 250, 4066 Stavanger, tlf.: 02002.

Følgende dokumenter (eller kopier av disse) kan innhentes vederlagsfritt:

- (a) Bankens vedtekter og stiftelsesdokument
- (b) Bankens årsrapporter for 2007, 2008 og 2009
- (c) Bankens ureviderte delårsrapport for 3. kvartal 2009 og 3. kvartal 2010
- (d) Årsrapporter for utsteders datterselskaper for 2008 og 2009.

Bankens vedtekter og finansielle rapporter kan også lastes ned elektronisk fra Bankens internettside, www.sr-bank.no under IR/Presse.

OPPLYSNINGER INNTATT VED HENVISNING - KRYSSREFERANSELISTE

Henvvisning	Kapittel i prospekt	Inntatt ved henvvisning	Internett
Vedtekter	4.1, 10.8	Gjeldende vedtekter. ⁵	http://hugin.info/149/R/942051/131510.pdf
Resultat, balanse, kontantstrøm 2007	1.5, 5.2, 5.3	Årsrapport 2007	http://hugin.info/149/R/1210274/250406.pdf
Resultat, balanse, kontantstrøm 2008	1.5, 5.2, 5.3	Årsrapport 2008	http://hugin.info/149/R/1303453/298624.pdf
Resultat, balanse, kontantstrøm 2009	1.5, 5.2, 5.3	Årsrapport 2009	http://hugin.info/149/R/1398289/354067.pdf
Resultat, balanse, kontantstrøm per 3. kv. 2010	1.5, 5.2, 5.3	Kvartalsrapport for 3. kvartal 2010	http://hugin.info/149/R/1456595/396469.pdf
Revisjonsberetninger	5.10	Revisjonsberetning for 2007, 2008 og 2009	http://hugin.info/149/R/1210274/250406.pdf http://hugin.info/149/R/1303453/298624.pdf http://hugin.info/149/R/1398289/354067.pdf
Regnskapsprinsipper	5.1.1	Årsrapport 2007, 2008, 2009	http://hugin.info/149/R/1210274/250406.pdf http://hugin.info/149/R/1303453/298624.pdf http://hugin.info/149/R/1398289/354067.pdf
Konsernregnskap 2006 inkl. noter	4, 5 innledning, 5.2	Årsrapport 2007	http://hugin.info/149/R/1210274/250406.pdf
Konsernregnskap 2007 inkl. noter	4, 5 innledning, 5.2	Årsrapport 2008	http://hugin.info/149/R/1303453/298624.pdf
Konsernregnskap 2008 inkl. noter	4, 5 innledning, 5.2	Årsrapport 2009	http://hugin.info/149/R/1398289/354067.pdf

⁵ Vedtekter godkjent av Finanstilsynet 29.10.10, er inntatt i vedlegg 1.

10 DEFINISJONER, LOVER OG FORSKRIFTER

10.1 Definisjoner

1.kv., 2. kv., 3.kv., 4. kv.	Første kvartal, andre kvartal,
Banken	SpareBank 1 SR-Bank med datterselskaper.
Finansinstitusjon	Samlebetegnelse for banker, forsikringsselskaper, finansieringsforetak og morselskap i finanskonsern.
Argo Securities	Argo Securities AS.
Forvaltningskapital	Summen av Bankens egenkapital og gjeld.
Gjensidige Forsikring	Gjensidige Forsikring BA, organisasjonsnummer 938 741 700.
IFRS	International Financial Reporting Standards.
Kontrollkomité	Lovbestemt kontrollorgan i Banken. Skal føre tilsyn med Bankens virksomhet i samsvar med Sparebankloven og instruks gitt av Representantskapet. Kontrollkomiteen er valgt av Bankens Representantskap.
Finanstilsynet	Finanstilsynet fører det offentlige tilsyn med banker og andre finansinstitusjoner, herunder forsikringsselskaper, og en lang rekke andre foretak som driver virksomhet innen finansnæringen.
MNOK	Millioner norske kroner.
Morbanken	SpareBank 1 SR-Bank uten datterselskaper
NOK	Norske kroner.
OMF	Obligasjoner med fortrinnsrett
Registreringsdokument	Dette registreringsdokument, med vedlegg, som er utarbeidet i forbindelse med emisjonen av fondsobligasjoner.
Representantskap	Bankens øverste beslutende organ. Representantskapet skal se til at sparebanken virker etter sitt formål i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.
RISK	Regulering av Inngangsverdi med Skattlagt Kapital.
SamSpar	Samarbeidende Sparebanker AS, et samarbeid mellom 20 sparebanker lokalisert på øst- og nordvestlandet. SamSpar eier 19,5 % av SpareBank 1 Gruppen AS.
SpareBank 1 Gruppen	SpareBank 1 Gruppen AS
SpareBank 1 SR-Bank	SpareBank 1 SR-Bank med datterselskaper (se også Banken).
Styret	Styret i Banken.
Tilretteleggere	Argo Securities AS, SEB og SpareBank 1 SR-Markets.
VPS	Verdipapirsentralen i Norge, elektronisk register for vedlikehold av selskapers aksjonærregister og investorers beholdning av finansielle instrumenter.
VPS-konto	Konto i VPS for registrering av eierskap i verdipapirer.

10.2 Relevante lover og forskrifter

Allmennaksjeloven	Lov av 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper
Banksikringsloven	Lov av 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner
Børsforskriften	Børsforskriften 29. juni 2007 nr. 875.
Finansieringsvirksomhetsloven	Lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner
Forskrift om låneadgang i Norges Bank	Forskrift 25. april 2001 nr. 473 om bankers adgang til lån og innskudd i Norges Bank m.v.
Egenkapitalbevisforskriften	Forskrift 29. juni 2009 nr. 0913 om egenkapitalbevis i sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper
Kapitaldekningsforskrifter	Forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner, forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko m.v. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker mv.
Kredittilsynsloven	Lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v.
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
Sparebankloven	Lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker
Verdipapirhandeloven	Lov av 29. juni 2007 nr 75 om verdipapirhandel
Årsregnskapsforskriften	Forskrift 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike

VEDLEGG 1: VEDTEKTER GODKJENT 29. OKTOBER 2010

Følgende vedtekter ble vedtatt i SpareBank 1 SR-Banks representantskapsmøte. Disse vedtekter trådte i kraft 29. Oktober 2010 da disse ble godkjent av Finanstilsynet i overensstemmende med sparebanklovens § 5, siste punktum.

VEDTEKTER

for SpareBank 1 SR-Bank

KAP. 1 FIRMA. KONTORKOMMUNE. FORMÅL

§ 1 - 1

SpareBank 1 SR-Bank er etablert den 1. oktober 1976 etter en sammenslutning av 22 sparebanker. Pr. oktober 2006 består sammenslutningen av totalt 39 banker.

SpareBank 1 SR-Bank har sitt sete i Stavanger kommune og kontorer i følgende kommuner:

Bergen, Bjerkreim, Bokn, Eigersund, Farsund, Finnøy, Flekkefjord, Forsand, Gjesdal, Grimstad, Haugesund, Hjelmeland, Hå, Karmøy, Klepp, Kristiansand, Kvinnherad, Kvitsøy, Lund, Lyngdal, Mandal, Odda, Randaberg, Rennesøy, Sandnes, Sauda, Sirdal, Sokndal, Sola, Stavanger, Strand, Stord, Suldal, Søgne, Time, Tysvær og Vindafjord.

Sparebanken har til formål å fremme sparing ved å ta i mot innskudd fra en ubestemt krets av kunder, levere finansielle tjenester til publikum, næringsliv og offentlig sektor, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Sparebanken kan dessuten yte investeringstjenester innenfor de til enhver tid gitte konsesjoner.

Sparebanken kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med gjeldende lovgivning.

Stiftere eller andre har ikke rett til utbytte av virksomheten ut over eventuelt utbytte av egenkapitalbevis.

KAP. 2 VEDTEKTSFESTET EIERANDELSKAPITAL

§ 2-1

Sparebankens vedtektsfestede eierandelskapital utgjør kr 3 182 834 025 fordelt på 127 313 361 egenkapitalbevis a kr 25,- fullt innbetalt.

KAP. 3 REPRESENTANTSKAP

§ 3 - 1

Sparebankens representantskap skal se til at banken virker etter sitt formål i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Representantskapet skal ha 40 medlemmer og 22 varamedlemmer.

- 10 medlemmer og 5 varamedlemmer velges av kunder, jfr. § 3-2.
- 4 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av fylkestinget i Rogaland, Hordaland og Aust- og Vest-Agder slik det fremgår av § 3-3.
- 16 medlemmer og 8 varamedlemmer velges av egenkapitalbeviserne, jfr. § 3-4.
- 10 medlemmer og 5 varamedlemmer velges av de ansatte i samsvar med forskrift av 23. desember 1977, nr. 9386.

Medlemmene av representantskapet velges for 4 år. Varamedlemmer som velges av kundene velges for 1 år. Varamedlemmer som velges av de ansatte, velges for 2 år. Varamedlemmer som velges av fylkestingene og egenkapitalbeveiseierne, velges for 4 år.

§ 3 – 2 Kundenes valg til representantskapet

De kunder som har og i de siste 6 måneder har hatt et innskudd i banken på minst 500 kroner, velger hvert år henholdsvis 2 og 3 medlemmer og 5 varamedlemmer etter følgende fordeling og i følgende valgdistrikt:

Valgdistrikt	Antall medlemmer	Antall varamedlemmer
Rogaland	7	3
Agder	2	1
Hordaland	1	1

Av de kundefvalgte medlemmer som er valgt ved første valg, går minst en fjerdedel ut etter loddtrekning hvert år av de første tre år, og deretter de som har gjort tjeneste lengst. Loddtrekningen foretas av valgkomiteen for representantskapet.

Bare myndig person kan, som personlig kunde eller som representant for annen kunde, stemme ved valget. Ingen kan avgi mer enn to stemmer, en på grunnlag av eget innskudd og en som representant for annen kunde.

Kundenes valg av medlemmer og varamedlemmer skal skje på valgdager i samsvar med forskrift fastsatt i medhold av sparebanklovens § 8a, femte ledd.

§ 3 – 3 Fylkestingenes valg til representantskapet

Fylkestingene i Rogaland, Hordaland og Aust- og Vest-Agder velger hvert fjerde år 4 medlemmer og 4 varamedlemmer etter følgende fordeling:

	Medlemmer	Varamedlemmer
Rogaland	2	2
Hordaland	1	1
Aust- og Vest-Agder*	1	1

* For Aust- og Vest-Agder velges medlem og varamedlem annenhver gang av fylkestingene i Aust- og Vest-Agder.

§ 3 – 4 Egenkapitalbeveiseiernes valg til representantskapet

Egenkapitalbeveiseiernes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet skjer i samsvar med forskrift av 29. juni 2009 nr. 913 om egenkapitalbevis i sparebanker, kredittforeninger og forretningsbankenes styrende organer.

§ 3 – 5 Utsendelse av dokumenter som er lagt ut på sparebankens internettsider

Når dokumenter som gjelder saker som skal behandles i representantskapet, er gjort tilgjengelige på sparebankens internettsider, gjelder ikke lovens krav om at dokumentene skal sendes til representantskapets medlemmer eller andre som etter loven skal motta slike dokumenter. Dette gjelder også dokumenter som etter lov skal inntas i eller vedlegges innkallingen til representantskapet, herunder sparebankens årsrapport. Et medlem i representantskapet eller andre som etter loven skal motta slike dokumenter kan likevel kreve å få tilsendt dokumentene.

KAP. 4 KONTROLLKOMITÉ

§ 4 - 1

Representantskapet velger annet hvert år en kontrollkomité med 5 medlemmer og 2 varamedlemmer.

Minst ett medlem og ett varamedlem velges blant representantskapets medlemmer.

Ett medlem av komiteen skal tilfredsstillende de krav som stilles til dommere etter lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene § 54, annet ledd.

Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg.

Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med sparebankens virksomhet i samsvar med sparebanklovens § 13 og instruks gitt av representantskapet og godkjent av Kredittilsynet.

KAP. 5 STYRET OG REVISJONSUTVALG

§ 5 – 1 Styrets sammensetning

Styret består av 7 - 9 valgte medlemmer med 4 varamedlemmer.

Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg.

For medlemmene valgt av representantskapet velges 2 varamedlemmer.

1 medlem med 2 varamedlemmer velges blant de ansatte. 1 av varamedlemmene har møte- og talerett. Bare medlemmer av representantskapet som er valgt av de ansatte har forslagsrett ved valg av de ansattes styremedlem med varamedlemmer.

Samtlige valgte medlemmer velges for 2 år og varamedlemmene for 1 år. Medlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges, jfr. dog. § 10.1

§ 5 – 2 Innkalling, vedtak og protokoll

Styrets leder kaller styret sammen så ofte som sparebankens virksomhet tilsier det, eller når et styremedlem krever det.

Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av medlemmene er til stede. Som styrets beslutning gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for. Ved stemmelikhet gjør lederens eller møtelederens stemme utslaget.

Styrets forhandlingsprotokoll skal underskrives av de tilstedeværende som står til felles ansvar, med mindre noen av dem har latt sin protest protokollere. Fraværende medlemmer skal gjøre seg kjent med vedtak som er truffet i deres fravær.

§ 5 – 3 Styrets ansvar og plikter

Styret leder sparebankens virksomhet i samsvar med lov, vedtekter og nærmere forskrifter gitt av representantskapet.

Styret er ansvarlig for at de midler sparebanken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte.

Styret skal sørge for en tilfredsstillende organisering av sparebankens virksomhet og har plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret fastsetter bevilgningsreglement for sparebanken og andre nødvendige fullmakter for bankens virksomhet. Av bevilgningsreglementet skal fremgå i hvilken utstrekning andre enn styret kan bevilge lån, garantier og diskontere forretningspapirer.

Styret skal påse at banken har god intern kontroll for oppfyllelse av de bestemmelser som gjelder for virksomheten, herunder bankens verdigrunnlag og etiske retningslinjer.

Styrets leder eller adm. direktør eller to av styrets andre medlemmer i fellesskap, representerer sparebanken og forplikter den ved sin underskrift.

Styret kan gi prokura eller spesialfullmakter.

Styret fastsetter instruks for adm. direktør med særlig vekt på oppgaver og ansvar.

§ 5 -4 Revisjonsutvalg

Banken skal ha et revisjonsutvalg som skal velges av og blant styrets medlemmer. Revisjonsutvalget skal være et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret.

Revisjonsutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra bankens organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Minst ett av medlemmene i revisjonsutvalget skal være uavhengig av virksomheten og ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon.

Revisjonsutvalget skal:

- a) forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen,
- b) overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring samt bankens internrevisjon om slik funksjon er etablert,
- c) ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet,
- d) vurdere og overvåke revisors uavhengighet, jf. revisorloven kapittel 4, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjonsselskapet utgjør en trussel mot uavhengigheten.

§ 5 – 5 Adm. direktørs ansvar og plikter

Administrerende direktør har den daglige ledelse av sparebanken og skal følge den instruks og de pålegg styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke avgjørelser i saker som etter sparebankens forhold er av uvanlig art eller stor betydning.

Administrerende direktør skal sørge for at sparebankens bokføring er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

KAP. 6 VALGKOMITÉ

§ 6 - 1

Representantskapet velger en valgkomité blant representantskapets medlemmer. Valgkomiteen skal bestå av 5 medlemmer hvor egenkapitalbeveiseierne er representert med 2 medlemmer og kundene, fylkestingsvalgte og ansatte er representert med 1 medlem hver. Leder velges først ved særskilt valg. Fra hver gruppe velges 1 varamedlem. Det kan også velges en observatør med møte- og talerett, men ingen stemmerett. Observatøren trenger ikke velges blant representantskapets medlemmer. Valget gjelder for to år om gangen.

Valgkomiteen skal forberede valg av leder og nestleder i representantskapet, leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til styret eksklusive de ansattes representanter. Videre skal valgkomiteen forberede valg av kontrollkomiteens leder og nestleder, medlemmer og varamedlemmer, samt leder, medlemmer og varamedlemmer av valgkomiteen som omhandles i denne paragraf.

Valgkomiteen skal også forberede egenkapitalbeveiseierne og kundenes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet.

For det styremedlem med varamedlem som skal velges blant de ansatte, avgir bare representanten for de ansatte i valgkomiteen innstilling.

I sitt arbeid skal valgkomiteen hensynta at representantskapet, kontrollkomité, valgkomité og styret har den nødvendige kompetanse. Valgkomiteen bør tilstrebe en viss distriktsvis fordeling og at begge kjønn er godt representert.

KAP. 7 ÅRSOPPGJØRET

§ 7 - 1

Styret skal sørge for at årsoppgjøret (resultatregnskapet, balansen og styrets årsberetning) legges frem for revisor og kontrollkomiteen. Årsoppgjøret skal såvidt mulig være avsluttet og ferdig til revisjon innen utgangen av januar.

Når revisor har lagt frem sin beretning, jfr. revisorloven § 5-6 og kontrollkomiteen har gitt sin melding med uttalelse om hvorvidt resultatregnskapet og balansen bør fastsettes som sparebankens regnskap, jfr. sparebanklovens § 13, syvende ledd, skal styret sende årsoppgjøret, revisjonsberetningen og kontrollkomiteens melding til samtlige medlemmer av representantskapet innen 8 dager før det representantskapsmøtet som behandler årsregnskapet.

Representantskapet trer sammen hvert år som bestemt i sparebanklovens § 11, første ledd bokstav b, for å ta imot styrets årsberetning og fastsette resultatregnskapet og balansen og det årlige utbytte av egenkapitalbevis.

KAP. 8 REVISJON

§ 8 - 1

Representantskapet velger statsautorisert revisor for banken og fastsetter vedkommendes godtgjørelse.

Slutter revisor, kan representantskapets leder sammen med kontrollkomiteen engasjere ny revisor som tjenestegjør til neste møte i representantskapet hvor endelig valg foretas.

Revisor skal granske sparebankens årsoppgjør og regnskaper og behandlingen av dens anliggender for øvrig i samsvar med lov, forskrifter gitt i medhold av lov, vedtekter og eventuelle pålegg gitt av representantskapet.

KAP. 9 OVERSKUDD

§ 9 - 1

Overskuddet av sparebankens virksomhet etter fradrag av eventuelt utbytte av egenkapitalbevis skal legges til bankens fond.

Gaver og utbytte kan utdeles i samsvar med finansieringsvirksomhetslovens § 2b-18.

KAP. 10 TJENESTETID. ALDERSGRENSE

§ 10 - 1

Et valgt medlem eller varamedlem av eller leder for representantskapet eller kontrollkomiteen eller styret kan ikke ha dette tillitsverv i et sammenhengende tidsrom lenger enn 12 år eller ha disse tillitsverv i et lengre samlet tidsrom enn 20 år sammenlagt. En person kan ikke velges/gjenvelges til noen av disse verv dersom vedkommende på grunn av bestemmelsen i foregående punktum ikke kan sitte valgperioden ut.

§ 10 - 2

Pensjonsalderen for adm. direktør og andre fast ansatte tjenestemenn er 67 år.

KAP. 11 BANKRÅD

§ 11 - 1

Det skal opprettes et bankråd i hver kommune hvor banken er representert.

Bankrådsmedlemmene skal oppfattes som ressurspersoner i distriktet og ha kompetanse på områder som er av vesentlig betydning for vedkommende lokalbank. Bankrådet skal gi banksjefen råd om markedsforhold og andre spørsmål av betydning for bankens virksomhet og ellers treffe vedtak i saker som bestemmes av styret.

Bankens styre foretar oppnevning av bankrådene. Sammensetningen av bankråd skal gjenspeile lokalbankens ulike kundegrupper. Ansatte skal ha anledning til å oppnevne en representant til å delta på møtene.

Bankrådene skal bestå av fra 3 - 5 medlemmer, hvorav ett medlem skal være leder. Bankrådene velger selv sin leder.

Oppnevningen gjelder for en periode på 2 år om gangen. Maksimal sammenhengende funksjonstid skal ikke overskride 6 år.

KAP. 12 VEDTEKTSENDRINGER

§ 12 - 1

Endring av disse vedtekter kan vedtas av representantskapet når forslag om det er fremsatt i et tidligere møte. Vedtaket er gyldig når minst to tredjedeler av dem som er til stede, og minst halvdelen av alle medlemmer av representantskapet stemmer for det. Vedtaket kan ikke settes i verk før det er godkjent av Kredittilsynet.

§ 12 - 2

Disse vedtekter trer i kraft når de er godkjent overensstemmende med sparebanklovens § 5, siste punktum. Fra samme tid oppheves nåværende vedtekter, sist godkjent av Kredittilsynet, 25.11.2009.